

det danske fjerkræraad

Årsberetning 2014

det danske fjerkræraad

Årsberetning 2014

Fjerkræraadetets bestyrelse

Forretningsudvalget

Gårdejer Martin Hjort Jensen (Formand)

Øster Snedevej 35

7120 Vejle Ø.

Valgt af Erhvervsfjerkræsektionen i L&F (slagt)

Tlf: 75 89 62 00

Mobil: 24 26 92 86

E-mail: martin@mariesminde.net

Gårdejer Lars Lunding (næstformand)

Nørreåvej 5

7491 Sunds

Valgt af Danske Æg

Mobil: 24 23 40 11

Fax: 97 14 49 03

e-mail: lundingsunds@mail.dk

Adm. direktør Kristian Kristensen

DanHatch A/S

Rugerivej 26

9760 Vrå

Valgt af Dansk Slagtefjerkræ

Tlf: 96 56 57 01

Mobil: 29 20 57 01

Fax: 98 98 24 09

E-mail: kk@danhatch.dk

Bestyrelsens menige medlemmer

Gårdejer Bent Jensen

Lille Hejbølvej 3

6870 Ølgod

Valgt af Erhvervsfjerkræsektionen i L&F (æg)

Tlf: 75 24 32 75

Mobil: 40 27 32 75

E-mail: lillehejboel@mail.dk

Direktør Ivan Noes Jørgensen

Hedegaard Foods

Glerupvej 5

9560 Hadsund

Valgt af Danske Æg

Tlf: 98 57 30 55

Mobil: 23 33 48 33

Fax: 98 57 30 95

E-mail: inj@eggs.dk

Gårdejer Thomas Knudsen

Enkelundvej 1

7323 Give

Valgt af Erhvervsfjerkræsektionen i L&F (slagt)

Tlf: 75 73 43 49

Mobil: 20 40 80 49

Fax: 75 73 47 69

E-mail: thomas-dorte@mvb.net

Gårdejer Brian Simonsen

Gedevejlevej 8

8722 Hedensted

Valgt af Erhvervsfjerkræsektionen i L&F (æg)

Mobil: 21 82 05 19

E-mail: brianogingrid@gmail.com

Adm. direktør Jes Bjerregaard

Lantmännen Danpo A/S

Ågade 2, Farre

7323 Give

Valgt af Dansk Slagtefjerkræ

Mobil: 21 70 46 96

Fax: 72 11 55 01

E-mail: jes.bjerregaard@scandistandard.com

Observatører

Dyrlæge Jacob Roland Pedersen

Lantmannen Danpo A/S

Ågade 2, Farre

7323 Give

Valgt af Dansk Slagtefjerkræ

Tlf.: 72 11 55 55 (dir. 72 11 55 99)

Mobil: 22 77 85 99

Fax: 72 11 55 01

E-mail: jacob.r.pedersen@danpo.dk

Adm. direktør Anders Jeppesen Jensen

HKScan Denmark

Tværnøsevej 10

7830 Vinderup

Valgt af Dansk Slagtefjerkræ

Tlf.: 99 95 95 95

Mobil: 20 53 50 40

E-mail: Anders.jensen@hkscan.com

Gårdejer Solveig Nørmark Lauersen

Lergravvej 3

7600 Struer

Valgt af LRP

Tlf.: 75 73 43 49

Mobil: 26 35 48 20

E-mail: bjerggaard2010@live.dk

Gårdejer Per Andersen

Teglgården I/S

Teglgårdsvej 98

9740 Jerslev

Valgt af Prodan

Tlf.: 98 83 13 97

Mobil: 21 61 82 12

E-mail: teglgaarden-andersen@post.tele.dk

Gårdejer Flemming Jessen Haugaard

Ingebølvej 15

Gåskær

6392 Bolderslev

Valgt af Økologisk Landsforening

Tlf.: 74 64 66 95

Mobil: 21 48 95 98

Fax: 74 64 69 95

E-mail: ingeboel@post10.tele.dk

Koncernchef Jann Døllerup Vig Jensen

DANÆG A/S Postboks 79

Danægvej 1

6070 Christiansfeld

Valgt af Danske Æg

Tlf.: 73 26 16 80

Mobil: 23 47 07 97

E-mail: jdj@danaeg.dk

Revision

Statsaut. Revisor Mogens Henriksen Deloitte

Weidekampsgade 6

2300 København S

Tlf.: 36 10 20 30

e-mail: mohenriksen@Deloitte.dk

Administrativ ansvarlig

Sektorchef Jørgen Nyberg Larsen

Axelborg, Axeltorv 3, 4. sal,

1609 København V

Tlf.: 33 39 46 35

Mobil: 27 24 56 91

E-mail: jnl@if.dk

Danske Ægs bestyrelse

Formandskab

Gårdejer Lars Lunding (formand)

Nørreåvej 5

7491 Sunds

Valgt af Danæg amba

Mobil:24 23 40 11

Fax:97 14 49 03

E-mail: lundingsunds@mail.dk

Direktør Ivan Noes Jørgensen (næstformand)

Hedegaard Foods

Glerupvej 5

9560 Hadsund

Valgt af Hedegaard Foods

Tlf.:98 57 30 55

Mobil:23 33 48 33

Fax:98 57 30 95

E-mail: inj@eggs.dk

Bestyrelsens menige medlemmer

Gårdejer Bent Jensen

Lille Hejbølvej 3

6870 Ølgod

Valgt af Erhvervsfjerkræsektionen i L&F

Tlf.:75 24 32 75

Mobil:40 27 32 75

E-mail: lillehejboel@mail.dk

Gårdejer Brian Simonsen

Gedevejlevej 8

8722 Hedensted

Valgt af Erhvervsfjerkræsektionen i L&F

Mobil:21 82 05 19

E-mail: brianogingrid@gmail.com

Kvalitetschef Lars Thomsen

DANÆG A/S Postboks 79

Danægvej 1

6070 Christiansfeld

Valgt af Danæg A/S

Tlf.:73 26 16 70

Mobil:40 28 90 11

E-mail: jdj@danaeg.dk

Koncernchef Jann Døllerup Vig Jensen

DANÆG A/S Postboks 79

Danægvej 1

6070 Christiansfeld

Valgt af Danæg A/S

Tlf.:73 26 16 80

Mobil:23 47 07 97

E-mail: lars.thomsen@danaeg.dk

Hønseriejer Jens Andreassen

Hønseriet Henriettelund

Bronzevej 1

8940 Randers SV

Valgt af private pakkerier

Tlf.:86 44 51 93

Mobil:20 10 51 93

E-mail: egg4all@henriettelund.com

Gårdejer Bøgh Hansen

Fløvej 16

7330 Brande

Valgt af Producentforeningen Hedegaard Foods

Tlf.:97 18 36 20

Mobil:51 83 82 16

E-mail: Boegghansen@mail.tele.dk

Observatører

Landbrugschef Charlotte Frantzen Bjerg

Hedegaard Foods

Glerupvej 5

9560 Hadsund

Valgt af Hedegaard Foods

Tlf.:98 57 30 55

Mobil:20 27 47 74

Fax:98 57 30 95

E-mail: cf@eggs.dk

Gårdejer Jan Volmar

I/S Frydensbjerg

Skærlund Skolevej 20

7330 Brande

Valgt af økologiske producenter

Tlf.:75 34 55 60

Mobil:61 76 69 44

E-mail: Frydensbjerg@mvb.net

Revision

Statsaut. Revisor Mogens Henriksen Deloitte

Weidekampsgade 6

2300 København S

Tlf.:36 10 20 30

e-mail: mohenriksen@Deloitte.dk

Administrativ ansvarlig

Sektorchef Jørgen Nyberg Larsen

Axelborg, Axeltorv 3, 4. sal,

1609 København V

Tlf.:33 39 46 35

Mobil:27 24 56 91

E-mail: jnl@lf.dk

Dansk Slagtefjerkræs bestyrelse

Formandskab

Adm. direktør Kristian Kristensen (formand)

DanHatch A/S

Rugerivej 26

9760 Vrå

Valgt af rugerierne

Tlf:96 56 57 01

Mobil:29 20 57 01

Fax:98 98 24 09

E-mail: kk@danhatch.dk

Adm. direktør Jes Bjerregaard (næstformand)

Lantmännen Danpo A/S

Ågade 2, Farre

7323 Give

Valgt af fjerkræslagterierne

Mobil:21 70 46 96

Fax:72 11 55 01

E-mail: jes.bjerregaard@scandistandard.com

Bestyrelsens menige medlemmer

Gårdejer Martin Hjort Jensen

Øster Snedevej 35

7120 Vejle Ø

Valgt af Erhvervsfjerkræsektionen i L&F

Tlf:75 89 62 00

Mobil:24 26 92 86

E-mail: martin@mariesminde.net

Gårdejer Thomas Knudsen

Enkelundvej 1

7323 Give

Valgt af Erhvervsfjerkræsektionen i L&F

Tlf.: 75 73 43 49

Mobil:20 40 80 49

Fax:75 73 47 69

E-mail: thomas-dorte@mvb.net

Gårdejer Solveig Nørmark Lauersen

Lergravvej 3

7600 Struer

Valgt af producentforeningerne tilsluttet danske autoriserede fjerkræslagterier

Tlf.:75 73 43 49

Mobil:26 35 48 20

E-mail: bjerggaard2010@live.dk

Gårdejer Per Andersen

Teglgården I/S

Teglgårdsvej 98

9740 Jerslev

Valgt af producentforeningerne tilsluttet danske autoriserede fjerkræslagterier

Tlf.:98 83 13 97

Mobil:21 61 82 12

E-mail: teglgaarden-andersen@post.tele.dk

Logistik og Rugerichief, Underdirektør Claus Zakarias

DanHatch A/S

Rugerivej 26

9760 Vrå

Valgt af rugerierne

Tlf:96 56 57 02

Mobil:29 20 57 02

Fax:98 98 24 09

E-mail: cz@danhatch.dk

Adm. direktør Anders Jeppesen Jensen

HKScan Denmark

Tværrosevej 10

7830 Vinderup

Valgt af fjerkræslagterierne

Tlf.:99 95 95 95

Mobil:20 53 50 40

E-mail: Anders.Jensen@hkscan.com

Observatører

Dyrlæge Jacob Roland Pedersen

Lantmannen Danpo A/S

Ågade 2, Farre

7323 Give

Valgt af fjerkræslagterierne

Tlf.: 72 11 55 55 (dir. 72 11 55 99)

Mobil:22 77 85 99

Fax: 72 11 55 01

E-mail: jacob.r.pedersen@danpo.dk

Produktionsdirektør Michael Jørgensen

HKScan Denmark

Tværnøsevej 10

7830 Vinderup

Valgt af fjerkræslagterierne

Tlf.:99 95 95 95

Mobil:41 37 72 91

E-mail: Michael.Jorgensen@hkscan.com

Revision

Statsaut. Revisor Mogens Henriksen Deloitte

Weidekampsgade 6

2300 København S

Tlf.:36 10 20 30

e-mail: mohenriksen@Deloitte.dk

Administrativ ansvarlig

Sektorchef Birthe Steenberg

Axelborg, Axeltorv 3, 4. sal,

1609 København V

Tlf.:33 39 44 23

Mobil:24 63 16 73

E-mail: bsb@lf.dk

Erhvervsfjerkræsektionens bestyrelse 2015

Formandskab

Formand Martin Hjort Jensen

Øster Snedevej 35
7120 Vejle Ø

Telefon: 75 89 62 00
Mobil: 24 26 92 86
E-mail: martin@mariesminde.net

Næstformand Bent Jensen

Lille Hejbølvej 3
6870 Ølgod

Telefon: 75 24 32 75
Mobil: 40 27 32 75
E-mail: lillehejboel@mail.dk

Slagtefjerkræ

Valgt af leverandører til Danpo

Martin Hjort Jensen, formand slag

Øster Snedevej 35
7120 Vejle Ø
Telefon: 75 89 62 00

Mobil: 24 26 92 86
E-mail: martin@mariesminde.net

Kim Uglebjerg

Tipheden 22
6862 Ansager

Telefon: 75 29 24 16
Mobil: 61 75 64 16
E-mail: kim.uglebjerg@get2net.dk

Suppleant Niels Anton Højgaard

Fiskbækvej 17, Gudum
7620 Lemvig

Telefon: 97 86 31 31
Mobil: 30 97 06 63
E-mail: niels.a.hojgaard@gudumnet.dk

Valgt af leverandører til HKScan

Thomas Knudsen, næstformand slag

Enkelundvej 1
7323 Give

Telefon: 75 73 43 49
Mobil: 20 40 80 49
E-mail: thomas-dorte@mvb.net

Willem Dekker

Holstebrovej 13, Bjert
7830 Vinderup

Telefon: 97 44 09 23
Mobil: 23 49 51 88
E-mail: willem.dekker@dlgmail.dk

Suppleant Mads Nielsen

Ryde Møllevvej 2
7830 Vinderup

Mobil: 24 27 52 05
E-mail: madn@mail.tele.dk

Valgt af rugeægproducenter

Anna Marie Dinesen

Ebbestrupvej 7, Røved
8370 Hadsten

Telefon:86 99 93 17

Mobil:26 74 93 17

E-mail: annamarielinesen@ebbestrup.dk

Valgt af andre

Martin Daasbjerg

Fjordbakken 9, Handbjerg
7830 Vinderup

Telefon:97 44 17 04

Mobil:40 76 27 88

E-mail: martind@mail.mira.dk

Valgt af andre medlemmer i denne producentafdeling Dansk Kalkunforening

Per Jensen

Knabervej 20
9620 Aalestrup

Telefon:98 64 56 75

Mobil:20 14 96 75

Fax:98 64 56 75

E-mail: gedstedkalkunfarm@hotmail.com

Brancheorganisationen for Erhvervsmæssig Produktion og Salg af Vildtfugle

Jens Kaastrup Nielsen

Hovvej 2
6870 Ølgod

Mobil:61 33 75 24

E-mail: hovvej2@bbsyd.dk

LRP

Solveig Nørmark Laursen

Lergravvej 3
7600 Struer

Telefon:97 46 48 20

Mobil:26 35 48 20

E-mail: bjerggaard2010@live.dk

Prodan

Per Andersen

Teglgårdsvej 98
9740 Jerslev

Telefon:98 83 13 97

Mobil:21 61 82 12

E-mail: Teglgaarden-Andersen@post.tele.dk

Dansk And

Martin Daasbjerg

Fjordbakken 9, Handbjerg
7830 Vinderup

Telefon:97 44 17 04

Mobil:40 76 27 88

E-mail: martind@mail.mira.dk

Observatør (strudse)

Susanne Pedersen

Vesterskovvej 14
5550 Langeskov

Telefon: 65 38 12 91
Mobil: 22 10 03 23
E-mail: susannestruds@pedersen.mail.dk

Observatør (lev. til udlandet)

Klaus Nørregaard Petersen

Toftegårdsvej 4, Landeby
6240 Løgumkloster

Telefon: 73 74 32 40
E-mail: Landeby@hotmail.com

Konsumæg

Valgt af burægproducenter

Helge Strandgaard Hansen

Præstebuen 2
Sdr. Åby
5592 Ejby

Telefon: 64 43 16 90
Mobil: 40 33 96 90
E-mail: hsh@aalundgaard.dk

Suppleant

Bøgh Hansen
Fløvej 16
7330 Brande

Telefon: 97 18 36 20
Mobil: 51 83 82 16
E-mail: boeghhansen@mail.tele.dk

Valgt af producenter med skrabeæg/fritgående

Brian Simonsen, næstformand æg

Gedevejlevej 8
8722 Hedensted

Mobil: 21 82 05 19
E-mail: brianogingrid@gmail.com

Suppleant

Lars Hansen
Rørmarksvej 10, Blans
4952 Stokkemarke

Telefon: 54 71 17 15
Mobil: 61 10 21 18
E-mail: skovkaer@sol.dk

Valgt af økologiske producenter

Jan Volmar

Skærlund Skolevej 20
7330 Brande

Telefon: 75 34 55 60
Mobil: 61 76 69 44
E-mail: frydensbjerg@mvp.net

Suppleant

Patrick D. Blenner
Lemmossevej 7, Tohed
6240 Løgumkloster

Mobil: 29 40 15 10
E-mail: patrick_blenner@msn.com

Valgt af opdrættere

John Olsen

Have Borupvej 141, Have Borup
4360 Kirke Eskilstrup

Telefon:59 18 06 29
Mobil:40 10 06 29
E-mail: hoejtoftegaard@dlgtele.dk

Suppleant/observatør

Kim Kragh Jensen
Øster Hurupvej 40
9560 Hadsund

Mobil:40 54 52 32
E-mail: ohkylling@gmail.com

Valgt af leverandører til Danæg

Bent Jensen, formand æg

Lille Hejbølvej 3
6870 Ølgod

Telefon:75 24 32 75
Mobil:40 27 32 75
E-mail: lillehejboel@mail.dk

Patrick D. Blenner

Lemmosevej 7, Tohede
6240 Løgumkloster

Mobil:29 40 15 10
E-mail: patrick_blenner@msn.com

Suppleant Bent Jepsen

Plougsvadvej 13
6771 Gredstedbro

Mobil:51 54 94 69
E-mail: bkj@ofir.dk

Valgt af leverandører til Hedegaard Foods

Jørgen Nødgaard Hansen

Lundby Mosevej 27
9260 Gistrup

Mobil:40 78 42 92
E-mail: bremerholm@dlgtele.dk

Peder Gasbjerg

Sandfeld Højgaard
Sandfeldvej 55
7330 Brande

Mobil:40 31 92 31
Kontor:97 18 30 44
E-mail: pg@sandfeldhojgaard.dk

Suppleant Jan Østergaard Madsen

Brønddal 3
7860 Spøttrup

Mobil:20 10 55 03
E-mail: janomadsen@hotmail.com

Valgt af leverandører til andre pakkerier

Jørgen Lodberg

Skjernvej 202
7500 Holstebro

Mobil:20 47 03 51
E-mail: vindinglandaeg@pc.dk

Suppleant Jan Volmar

Skærlund Skolevej 20
7330 Brande

Telefon:75 34 55 60
Mobil:61 76 69 44
E-mail: frydensbjerg@mvb.net

Observatør, Brancheudvalget

Flemming Haugaard

Ingebølvej 15
6392 Bolderslev

Telefon: 74 64 66 95
Mobil: 21 48 95 98
E-mail: ingeboel@post10.tele.dk

DANÆG amba

Ingen

Producentforeningen Hedegaard Foods

ingen

Sekretariatsansvarlig

Anina Kjær, Landbrug & Fødevarer

Axeltorv 3, 4
1609 København V

Telefon: 33 39 40 08
Mobil: 30 17 88 90
E-mail: akj@lf.dk

Redaktør

Jørgen Nyberg Larsen, Landbrug & Fødevarer

Privat: Bøgevej 112
5683 Haarby

Telefon: 33 39 46 35
Mobil: 27 24 56 91
Privat: 64 73 24 10
E-mail: jnl@lf.dk

Indholdsfortegnelse

Oversigt:

Bestyrelsen for Det Danske Fjerkræraad	2
Bestyrelsen Danske æg	4
Bestyrelsen for Dansk Slagtefjerkræ	6
Bestyrelsen for Erhvervsfjerkræsektionen	8
Slagtefjerkræ	9
Konsumæg	11
1. Det Danske Fjerkræraad.....	15
1.1. Formandens beretning.....	15
1.2. Fjerkræbranchens organisering og placering i det øvrige samfund ...	20
2. Servicetjek af fjerkræbranchen	23
3. Fødevarer sikkerhed og veterinære forhold	28
3.1. Salmonella	28
3.2. Campylobacter.....	33
3.3. Status på kontrol og forekomst af Aviær influenza og Newcastle disease.....	34
3.4. Resistente Bakterier – fakta om ESBL.....	36
4. Dyrevelfærd	39
4.1. Det Dyreetiske råd udtaler sig om hold af fjerkræ til produktion af æg og kød	39
4.2. Kontrolkampagne om indfangning og transport af slagtekyllinger	43
4.3. Besøg af Det veterinære sundhedsråd.....	44
4.4. Ændringer i Dyreværnsloven gav ny organisering af Ministeriets rådgivende råd.....	44
4.5. Dyrevelfærd i slagtekyllingeproduktionen.....	44
4.6. Håndtering og transport af udsætterhøner til slagtning	45
5. Ny udgave af Effektivitetskontrollen for konsumægproduktionen.....	47

6. Produktion og salg af æg i Danmark 2014	49
6.1. Salget af skalæg stiger for 14. år i træk	49
6.2. Import af æg til pakkerierne	51
7. Slagtefjerkræ: Produktion, marked og forbruger	53
7.1 Produktion og marked	53
7.2 Forbruger	55
7.3 Handel	56
8. Statistik fra E-kontrollen og KIK	58
8.1. Statistik på dansk	58
8.2. Statistik på engelsk	80
9. Nøgletal for produktionsplanlægning	91
9.1. Byggepriser ved nybyggeri – slagtekyllinger og konsumæg	91
9.2. Normtal for fjerkrægødning	94
10. Statistik vedr. produktion, afsætning og forbrug	97
11. Boksforsøg	109
12. Fjerkræafgiftsfonden	117
12.1. Fjerkræafgiftsfonden	117
12.2. Oversigt over Fjerkræafgiftsfondens bevillinger for 2015	118
13. Oversigt over love og lovbekendtgørelser	139
14. Medarbejdere	143

1. Det Danske Fjerkræraad

1.1 Formandens beretning

Daværende fødevarerminister Dan Jørgensen igangsatte i forsommeren 2014 et servicetjek af fjerkræbranchen for at belyse mulighederne for at forbedre de dyrevelfærdsmæssige forhold for fjerkræ. Servicetjekket skulle ligeledes omhandle mulige ændringer af overvågningsprogrammet for fugleinfluenza samt handlingsplanerne for bekæmpelse af *Campylobacter* og *Salmonella*. Der blev nedsat to arbejdsgrupper der skulle varetage udarbejdelsen af servicetjek rapporterne for henholdsvis slagtefjerkræ og ægproduktionen. Det var afgørende, at servicetjekket og arbejdsgruppens endelige anbefalinger tog hensyn til den danske fjerkræsektors vækst og konkurrenceevne.

Resultatet af servicetjekket blev 'Handlingsplan for bedre dyrevelfærd for fjerkræ', der blev offentliggjort Pinsedag om aftenen. Indholdet i handlingsplanen er, for en stor dels vedkommende tiltag, som branchen allerede har gennemført eller igangsat, og de har altså nu også fået politisk opbakning. Der er dog også tilføjet et par knaster, som ikke blev drøftet eller indstillet fra de nedsatte arbejdsgrupper. Det drejer sig om forslaget om en øget omlægning af burægsproduktionen samt ændring af Hygiejneforordningen således at der opnås lempeligere regler for staldørssalg af slagtefjerkræ og æg.

I den danske ægproduktion producerer vi det, som markedet og forbrugerne efterspørger, og produktionen tilpasses løbende efter dette. Hvis man fra politisk hold ønsker at udfase en fuldt lovlig produktionsmetode, som vi for bare 2 år siden fik stor

ros for at have omlagt til, indenfor fristerne af den daværende fødevarerminister, så vil det kræve fuld kompensation for det, som det enkelte staldanlæg er nedskrevet til, samt muligheden for at omlægge til et andet staldsystem med samme antal dyreenheder uden alt bureaukratiet ved en offentlig høring.

Vi finder det samtidigt ubegribeligt, at nogle af de støtteordninger, som der blev henvist til, udløb få dage efter offentliggørelsen af handlingsplanen.

Forslaget om at lempe reglerne for staldørssalg af slagtefjerkræ og æg, så man på bedrifterne kan slagte, opskære og sælge ikke-dyrlægekонтроlleret kød og æg direkte til forbrugerne, til lokale detailhandlere, hoteller og restauranter mm., anser vi som en stor trussel mod fødevarer sikkerheden og dermed er en fødevarer skandale, der bare venter på at ske.

Udviklingen i produktionen

Slagtekyllinger

På de danske fjerkræslagterier blev der slagtet ca. 100 mio. slagtekyllinger i 2014, hvilket var godt 7 mio. kyllinger mindre end i 2013, men på niveau med antallet i 2012. Selv om både foderpriserne og noteringen er faldet, så var økonomien i slagtekyllingeproduktionen i 2014 tilfredsstillende. Det betød også, at der igen kom gang i bygningen af nye kyllingestalde, hvilket er helt nødvendigt for at opretholde produktionen, fordi der løbende udtages produktionsenheder grundet ophør.

Siden efteråret 2014 har der været en del

1.1 Formandens beretning - fortsat

problemer af en indtil nu ikke fuldt identificeret årsag i slagtekyllingeproduktionen. Dette har medført en stærk forøget dødelighed og større kassationer i visse hold, samt et øget antibiotikaforbrug, men syge dyr skal selvfølgelig behandles.

Den øgede brug af antibiotika i slagtekyllingeproduktionen er stærkt beklagelig. Vi kommer fra et niveau på næsten nul og enhver stigning vil give en stor procentvis stigning. Men vi er nødt til at sikre dyrevelfærden i vores produktion og derfor sikre at syge dyr behandles præcist, som loven foreskriver. Der arbejdes massivt på at afklare årsagen til denne øgede sygdomsforekomst i produktionen.

Kalkuner

Produktionen af kalkuner, hvor næsten 100 % slagtes i Tyskland, lå i 2014 på ca. 0,6 mio. stk., hvilket var næsten 15 % mindre end i 2013.

Ænder

Produktionen af ænder, hvor næsten 100 % slagtes i Holland, lå i 2014 på ca. 600.000 stk., heraf godt 120.000 økologiske. Det var en stigning i produktionen med ca. 10 %, og det skyldes hovedsageligt, at produktionen er tæt afpasset efter afsætningen af dansk producerede ænder. I 2015 forventer der igen at blive slagtet ænder på et nyt dansk fjerkræslagteri i Struer.

Konsumæg

Produktionen af danske konsumæg faldt en anelse (0,55 %) i 2014 i forhold til 2013, men salget af konsumæg har været stigende siden 2000, og i 2014 steg salget

af konsumæg med 2,8 % til ca. 52,2 mio. kg, hvoraf ca. 2,4 mio. var importeret fra Sverige. Salget af danskproducerede konsumæg steg med 3,3 % til ca. 49,8 mio. kg, så næsten hele stigningen i salget kom fra danske høner.

Dertil skal lægges et stalddørssalg, som Danmarks Statistik vurderer til at være på 8 mio. kg.

Produktionen er tilpasset afsætningen, men de sidste 4-5 år har der været en import af svenske konsumæg til danske pakkerier til videredistribution til danske supermarkeder. Importen lå i både 2013 og 2014 på ca. 2,3 mio. kg.

Efterspørgslen efter alternative æg (skrab, frilands og øko) er fortsat stigende, og salget af alternative æg udgjorde i 2014 51,5 % af det samlede salg.

Dyrevelfærd

Dyrevelfærd har stadig stor og stigende opmærksomhed i visse EU-lande, mens det ikke betyder noget i andre EU-lande. I New Zealand, Australien og USA er dyrevelfærd også ved at komme op på dagsordenen, mens dyrevelfærd stort set ikke er på dagsordenen eller langt nede på listen i mange andre lande.

Slagtekyllingeb Branchen var målet for Rejsehøldets indfangnings- og transportkampagne i 2014. Her blev både de danske og udenlandske slagteriers indfangning og transport tjekket. Vi kan se ud af resultaterne, at der stadig er plads til forbedring i forhold til antallet af vingeskader i forbindelse med indfangningen. Der er i januar 2015 indsendt en handlingsplan, der beskriver hvilke tiltag, slagterierne igang-

sætter for at gøre indfangning og transport endnu bedre.

Både slagtekyllinge- og ægbranchen havde besøg af Dyreetisk Råd i forbindelse med, at Rådet skulle komme med en udtalelse til Fødevareministeren. Besøgene i både ægproduktionen hos Bent Jensen og slagtekyllingeproduktionen hos Mads Nielsen forløb rigtig godt, og der har været en god dialog med Rådet. Det betyder ikke, at de alle sammen er enige med os i, at vi har en rigtig god produktion, men flere af dem er blevet overraskede over, at produktionen ikke lige foregår sådan, som de forestillede sig.

Slagtekyllingernes trædepuder er fortsat i fokus i Danmark, og branchen har haft god succes med at minimere antallet af trædepudesvidninger for at leve op til lovens krav om maksimalt 40 point.

Implementeringen af direktivet til beskyttelse af æglæggende høner er efterhånden gennemført i alle EU-lande – nok med lidt forskellig tolkning af reglerne, dog har det nye EU-land Kroatien har fået en længere frist.

I nogle tyske delstater og i Holland er aflivningen af hanekyllinger fra konsumægsproduktionen kommet meget i fokus, og der arbejdes på flere forskellige løsninger både in-ovo før eller tidligt i rugningen samt med dual-purpose afstamninger, som dog pt. ikke kan produceres rentabelt.

I Danmark stoppede vi i juli 2013 med at nærtrimme daggamle kyllinger til burægsproduktionen, og i juli 2014 stoppede vi med at nærtrimme daggamle kyllinger til skrabe- og frilandsægproduktionen, så nu nærtrimmer vi ikke længere kyllinger til den danske konsumægsproduktion.

Miljøkrav

I 2014 blev der fortsat investeret massivt i varmevekslere til slagtekyllingeproduktionen – ofte med statsstøtte, fordi miljøgevinsten, både generelt og i stalden, og energibesparelsen er betydelig og tilbagebetalingstiden er kort.

Der er i 2014 blevet gennemført et par regelændringer som giver bedre udsigter til at kunne anvende fjerkrægødning som brændsel. Det er nu slået fast, at der findes dokumentation for, at der er udviklet teknologier, som gør det muligt at anvende fjerkrægødning som brændsel på en sikker måde for miljø og sundhed. Derfor har Kommissionen, med virkning fra 15. juli, fastsat en række vilkår, som sætter rammen for anvendelse af fjerkrægødning som brændsel. Ændringerne gælder kun for fjerkrægødning og kun ved anvendelse i gårdanlæg. Landbrug & Fødevarer har siden rettet henvendelse til Miljøstyrelsen for at få styrelsen til at tilpasse de danske regler for forbrænding af fjerkrægødning til den nye forordningstekst, men foreløbigt er der ikke meldt konkret tilbage fra styrelsen.

Der er også kommet nye normtal for husdyrgødning i 2014. Der er sket væsentlige ændringer for slagtekyllinger og HPR høner, fordi der er sket en ændring af den beregnede ammoniakemission fra staldene. Normtallene bruges i gødningsregnskaber, men emissionsfaktorer for ammoniak bruges også i forbindelse med godkendelse og kontrol af husdyrbrug, og i det system er der ikke sket en ændring af emissionsfaktorerne. Den manglende overensstemmelse er uacceptabel, og Miljøstyrelsen er kon-

1.1 Formandens beretning - fortsat

taktet for hurtigst muligt at få bragt de to systemer i overensstemmelse.

Fjerkræ nedlagt som selvstændigt område hos SEGES

I april 2014 blev fjerkrærådgivningen på SEGES (daværende Videntcenter for Landbrug) nedlagt som selvstændigt rådgivningsområde. Fjerkræbranchens organisationer Dansk Slagtefjerkræ og Danske Æg har taget initiativ til at etablere en miljøfaggruppe for fjerkræ med det formål, at sikre sammenhæng og vidensudveksling i det lokale rådgivningsarbejde og styrke dialogen mellem den lokale rådgivning og branchens organisationer. Sekretariatsfunktionen ligger hos Miljøafdelingen i Landbrug & Fødevarer.

Fjerkræbranchens globale udfordringer

Fjerkræsektoren er kendetegnet ved at være særdeles god til at konvertere plante- og foderproteiner til animalsk protein. Dette sammen med en kort generationstid og en høj reproduktionsrate resulterer i, at fjerkræbranchen altid ender nederst, når man taler om livscyklusanalyser af de enkelte branchers miljøpåvirkning, og FAO's fremskrivninger viser, at fjerkrækød vil blive den mest populære kødart indenfor de næste 5-10 år.

Fjerkræbranchen er meget internationalt orienteret, og der er kun 2-5 betydende avlsselskaber indenfor henholdsvis æg- og fjerkrækødssektoren (kyllinger, ænder og kalkuner). Koncentrationen på avlssiden betyder, at nye og mere produktive afstamminger hurtigt bliver spredt over hele

verden, men det gør velfærds-, sygdoms- og resistensproblemer også. Det giver allerede nu bekymringer for den genetiske variation, fordi avlsselskaberne i årtier har fokuseret snævert på produktivitetsforbedringer, mens dyrevelfærds- og resistensparametre først i de seneste år er kommet op på listen over avlsmål. Derfor bør man også både nationalt og internationalt afsætte ressourcer til bevarelse af lokale racer, der kan besidde vigtige genetiske egenskaber.

Smitsomme fjerkræsygdomme kan skabe udfordringer og ændring af handelsmønstre for fjerkræbranchen globalt. Det ses bl.a. i Mexico, hvor udbruddet af højpatogen fugleinfluenza H7N3 i 2012 endnu ikke er kommet helt under kontrol, selv om der er slået i nærheden af 50 mio. dyr ned. Ligeledes har udbruddene af højpatogen fugleinfluenza af især H5N2 men også af H5N8 i USA i 2015, hvor af over 48 mio. dyr er døde eller blevet slået ned, haft store handelsmæssige konsekvenser, fordi en række lande fuldstændigt har stoppet importen af amerikanske fjerkræprodukter, mens andre lande har indført regionale restriktioner på importen.

Sammen med mere sporadiske udbrud af højpatogen fugleinfluenza i Canada, Tyskland, Holland og Storbritannien har det givet store problemer med at få leveret avlsdyr fra de relativt få avlscentre, der for størstedelens vedkommende er placeret i de ramte lande, til aftagere i resten af verden, og det har sat forsyningssikkerheden under pres.

I EU arbejdes der meget på at indgå bilaterale handelsaftaler med alle betydende lande og regioner. Der er allerede indgået

de første bilaterale aftaler med Ukraine og Canada, uden der er taget hensyn til de skrappe regler og tolkninger af dyrevelfærd og fødevarer sikkerhed, som produktionen i EU er underlagt. Det er af stor betydning, at der i de kommende aftaler med USA, Mercosur, Japan og andre tages hensyn til dette. Både slagtekyllinge- og ægbranchen i EU har fået udarbejdet rapporter over branchernes konkurrenceevne – både med de nuværende importregler og ved en fuld liberalisering af markederne uden hensyntagen til EU's krav om dyrevelfærd og fødevarer sikkerhed, og begge rapporter viser klart, at konkurrenceevnen for de europæiske fjerkræproducenter vil blive markant forringet, hvis der ikke tages hensyn til dette. Rapporterne er blevet præsenteret for EU-Kommissionen og for medlemmer af Europaparlamentet med klare ønsker om, at fjerkrækød og æg bør kategoriseres som følsomme produkter, så den europæiske produktion, og de deraf følgende arbejdspladser, kan opretholdes.

(Rapporterne kan fås ved henvendelse til sekretariatet)

I april 2014 lykkedes det efter flere års arbejde at få underskrevet en protokol for kyllingekød under Dronningens besøg i Kina, men ingen virksomheder er endnu ikke godkendt, så de kan begynde at eksportere til det store marked i Kina.

I foråret 2015 blev der fundet et 'glemt' certifikat, som gjorde det muligt at eksportere rugeæg og daggamle kyllinger til Kina. Dette certifikat er lige nu ved at blive opdateret, så eksporten af avlsmateriale kan genoptages.

Fjerkræraadet er det fælles organ for fjerkræbranchen i Danmark

Den nye organisering af opgaverne i fjerkræbranchen betyder, at flere og flere opgaver løses i henholdsvis Dansk Slagtefjerkræ og Danske Æg.

Der er dog stadig brug for et fælles samlede organ som Fjerkræraadet, bl.a. fordi man i store dele af det øvrige samfund – politikere, presse, forbrugere mm. - ikke skelner mellem æg og fjerkrækød.

Fjerkræraadet spiller også fortsat en stor rolle på det veterinære område, fordi æg og fjerkrækød har mange fælles udfordringer, da vores dyr rammes af de samme smitsomme sygdomme, og fordi et udbrud af en smitsom sygdom i den ene sektor kan have stor indflydelse på produktion- og afsætningsforhold i den anden sektor.

Siden juli 2013 har Fjerkræraadet haft en aftale med Landbrugets Veterinære Konsulenttjeneste (LVK) om, at de varetager fjerkræbranchens veterinære beredskab. Vi kan med tilfredshed konstatere, at denne aftale nu igen fungerer tilfredsstillende, selv om der har været sygdom og personudskiftninger, for flere og flere producenter indgår aftaler med LVK. Der afrapporteres månedsvis, og der afholdes kvartalsvise møder mellem sekretariatet og LVK, så sekretariatet løbende kan have et overblik over sygdomssituationen og antibiotikaforbruget i fjerkræbranchen i Danmark.

Martin Hjort Jensen
Formand for Fjerkræraadet

Jørgen Nyberg Larsen
Sektorchef for Fjerkræraadet

1.2 Fjerkræbranchens organisering og placering i det øvrige landbrug

*Jørgen Nyberg Larsen,
sektorchef for Fjerkræraadet*

Fjerkræbranchens organisering

Det Danske Fjerkræraad

Det Danske Fjerkræraad er paraplyorganisationen for fjerkræbranchen i Danmark.

Det Danske Fjerkræraad består af 8 medlemmer.

- 2 medlemmer fra brancheorganisationen Dansk Slagtefjerkræ
- 2 medlemmer fra brancheorganisationen Danske Æg
- 2 slagtefjerkræproducenter fra Erhvervsfjerkræsektionen i Landbrug & Fødevarer
- 2 konsumægsproducenter fra Erhvervsfjerkræsektionen i Landbrug & Fødevarer.

Blandt disse 8 medlemmer er der paritet mellem virksomheder og producenter samt mellem æg- og slagtefjerkræsektorerne.

Til bestyrelsen er der desuden pt. tilknyttet 6 observatører.

I Det Danske Fjerkræraad varetages de erhvervspolitiske interesser, som er fælles for æg- og slagtefjerkræsektorerne over for nationale og internationale myndigheder og organisationer.

Dansk Slagtefjerkræ

Dansk Slagtefjerkræ har en bestyrelse på 8 personer bestående af:

- 2 repræsentanter fra slagtekyllingerugerierne
- 2 repræsentanter for fjerkræslagterierne
- 1 slagtekyllingeproducent fra Prodan

- 1 slagtekyllingeproducent fra LRP
- 2 slagtekyllingeproducenter valgt af Erhvervsfjerkræsektionen i Landbrug & Fødevarer.

Der er således paritet mellem producenter og virksomheder.

Til bestyrelsen er der desuden tilknyttet 2 observatører, som tilfalder fjerkræslagterierne.

Danske Æg

Danske Æg består af en bestyrelse på 8 personer og en virksomhedsgruppe på 7 personer.

Bestyrelsen består af:

- 2 repræsentanter fra Danæg A/S
- 2 fra Hedegaard Foods/private ægpakkerier
- 1 fra Danæg Amba
- 1 fra Producentforeningen Hedegaard Foods
- 2 ægproducenter fra Erhvervsfjerkræsektionen i Landbrug & Fødevarer.

Der er således paritet mellem producenter og virksomheder.

Til bestyrelsen er der desuden tilknyttet 2 observatører.

Virksomhedsgruppen består af:

- 3 fra Danæg A/S
- 2 fra Hedegaard Foods
- 1 fra andre pakkerier
- 1 fra Sanovo Foods A/S.

Virksomhedsgruppen behandler virksomhedsrelaterede spørgsmål og kommer med forslag til bestyrelsen.

Erhvervsfjerkræsektionen

Erhvervsfjerkræsektionen i Landbrug & Fødevarer er producenterens organisation og varetager producenterens erhvervspolitiske interesser. Formålet er at fremme den erhvervsmæssige produktion af fjerkræ i Danmark. Erhvervsfjerkræsektionen udpeger repræsentanter til Danske Æg, Dansk Slagtefjerkræ og Det Danske Fjerkræraad.

Bestyrelsen på 22 personer er delt op i en producentafdeling for slagtefjerkræ og en producentafdeling for konsumæg, og selv hvis der ikke måtte være paritet mellem de 2 producentafdelinger, sikrer forretningsordenen, at den ene producentafdeling ikke kan majorisere den anden.

Producentafdeling for slagtefjerkræ består af 11 medlemmer:

- 2 producenter, som leverer til Lantmännen Danpo A/S,
- 2 producenter, som leverer til Rose Poultry
- 1 rugeægsproducent
- 1 producent valgt af andre medlemmer
- 1 producent fra bestyrelsen i LRP
- 1 producent fra bestyrelsen i Prodan
- formanden for Dansk And
- formanden for Dansk Kalkunforening
- formanden for Brancheorganisationen for Erhvervsmæssig Produktion og Salg af Vildtfugle.

Til producentforeningen for slagtefjerkræ er der desuden tilknyttet 2 observatører

Producentafdelingen for konsumæg består af 11 medlemmer:

- 1 producent af buræg
- 1 producent af skrab- eller frilandsæg
- 1 producent af økologiske æg
- 1 producenter af opdræt
- 2 producenter, der leverer til Danæg
- 2 producenter, der leverer til Hedegaard Foods
- 1 producent, der leverer til andre pakkerier
- 1 producent fra Danæg Amba
- 1 producent fra bestyrelsen i Producentforeningen Hedegaard Foods A/S.

Til producentforeningen for konsumæg er der desuden tilknyttet 1 observatør.

Landbrug & Fødevarer

Med virkning fra 3. juni 2009 blev organisationen Landbrug & Fødevarer dannet ved sammenlægning af sekretariatene fra blandt andet Landbrugsrådet, Dansk Landbrug, Danske Slagterier samt væsentlige dele af Mejeriforeningens aktiviteter.

Danske Slagterier, Kødbranchens Fællesråd og Det Danske Fjerkræraad besluttede ligeledes med virkning fra 3. juni 2009 at lade samarbejdet om den fælles administrative enhed Danish Meat Association i Danske Slagterier ophøre.

Landbrug & Fødevarer udgjorde herefter den nye samlende erhvervsorganisation, som repræsenterer jordbrugs- og fødevarerhvervet samt andre virksomheder og organisationer med tilknytning til jordbrug og agroindustri i bred forstand.

Med dannelsen af Landbrug & Fødevarer

blev der skabt én slagkraftig organisation for hele værdikæden fra jord til bord.

Dannelsen af Landbrug & Fødevarer havde to hovedformål nemlig at styrke den politiske interessevaretagelse for landmænd og fødevarerhvervets virksomheder samt at sikre medlemmerne bedre service for pengene via effektivisering og rationalisering, og det er lykkedes.

Det Danske Fjerkræraads organisering i landbruget

Det Danske Fjerkræraad er medlem af Landbrug & Fødevarer, men Det Danske Fjerkræraad er fortsat en selvstændig organisation med ansvar for løsning af de opgaver og formål, der følger af Det Danske Fjerkræraads vedtægter, ligesom Det Danske Fjerkræraads kapital fortsat forvaltes af bestyrelsen i Det Danske Fjerkræraad.

Det Danske Fjerkræraad er dermed fortsat – jf. § 5 i Det Danske Fjerkræraads vedtægter – ”det øverste organ for fjerkræbranchen vedrørende fjerkræbranchens problemstillinger” med ansvar for koordination og for at repræsentere den samlede branche.

Det Danske Fjerkræraad er repræsenteret i fællesbestyrelsen og i virksomhedsbestyrelsen i Landbrug & Fødevarer i overensstemmelse med de til enhver tid gældende vedtægter og forretningsorden for Landbrug & Fødevarer.

2. Servicetjek af fjerkræbranchen

Servicetjek af fjerkræ- og ægproduktionen i Danmark

*Mie Nielsen Blom, chefkonsulent,
Landbrug & Fødevarer og Jørgen Nyberg
Larsen, sektorchef for Fjerkræraadet*

Servicetjekket for fjerkræbranchen blev indledt i juli 2014 efter indstilling fra den daværende fødevarerminister Dan Jørgensen. Servicetjekket er nu afsluttet i form af en endelig ”Handlingsplan for bedre dyrevelfærd for fjerkræ”, udarbejdet af Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Denne handlingsplan skal jf. den forhenværende fødevarerminister Dan Jørgensen udstikke retningen for, hvordan den danske fjerkræproduktion skal udvikle sig fremover. En retning, der sikrer dyrevelfærd i den danske fjerkræproduktion samtidig med, at branchen fortsat kan bidrage med vækst og arbejdspladser til det danske samfund.

Det bliver dog samtidigt påpeget, at erhvervet allerede har gjort et stort arbejde for at forbedre forholdene. Men der er stadig plads til forbedringer. Der er brug for langsigtede løsninger, der balancerer dyrenes velfærd med ønsket om at bevare en dansk fjerkræsektor i verdensklasse. Det skal ske ved hjælp af tidssvarende lovgivning, målrettet rådgivning, styrket forskning og investeringer i moderne teknologi og produktionsformer, der giver mere plads og velfærd til dyrene.

Der er i handlingsplanen fremhævet fem indsatsområder:

- Øget omlægning af burægsproduktionen
- Lovgivning for opdræt af hønniker
- Bedre velfærd for æglæggende høner
- Bedre velfærd for slagtekyllinger
- Optimeret kontrolindsats

Øget omlægning af burægsproduktionen

Handlingsplanen har under dette indsatsområde som mål at omlægge burægsproduktionen i DK.

Dette skal ske gennem følgende tiltag:

- Fødevarerministeren giver i 2015 via Miljøteknologiordningen og den økologiske investeringsstøtte 40 mio. kr. i tilskud til producenter, der ønsker at omlægge til en produktionsform, hvor hønerne ikke går i bure.
- Burægproducenter, der ønsker at omlægge deres produktion, vil få tilbudt et omlægningstjek. Omlægningstjekket inkluderer blandt andet gennemgang af regler, tilskudsmuligheder og afsætningsmuligheder. Omlægningstjeket tidligere blevet anvendt inden for andre landbrugsområder med stor succes.
- Fødevarerministeren går i dialog med en række aktører fra detailhandelen, som i marts 2015 underskrev et charter om, at de blandt andet vil arbejde for, at det bliver nemmere at købe produkter med et højt niveau af dyrevelfærd. I forbindelse med denne dialog og den generelle dialog med fjerkræbranchen vil der blive lagt vægt på indsatser, der øger efterspørgslen efter skrabe-, frilands-, og økologiske æg.

Lovgivning for opdræt af hønniker

Handlingsplanen har under dette indsatsområde som mål at fastlægge lovgivning for opdræt af hønniker.

Dette skal ske gennem følgende tiltag:

- Fødevareministeren vil indføre en lov-hjemmel til at fastsætte regler om opdræt af hønniker i dyreværnsloven og indføre lovgivning, som baseres på branchekoden for opdræt af hønniker, der suppleres med et forbud mod næbtrimning samt fastsættelse af grænseværdier for skadelige gasarter.
- Fødevareministeren vil arbejde for, at der indføres lovgivning for opdræt af hønniker på europæisk plan.

Bedre velfærd for æglæggende høner

Handlingsplanen har under dette indsatsområde som mål at optimere velfærd for æglæggende høner.

Dette skal ske gennem følgende tiltag:

- Fødevareministeren vil igangsætte to forskningsprojekter på Aarhus Universitet, som skal afdække forekomsten og den velfærdsmæssige betydning af brystbensfrakturer, deformede brystben og fodlidelser hos æglæggende høner i de forskellige produktionssystemer. Projekternes resultater vil indgå i en vurdering af, om der skal indføres tiltag for at forebygge eller afhjælpe eventuelle problemer i Danmark.
- Fødevareministeren vil arbejde for en ensartet tolkning i administrationen af arealkravene på EU-niveau i forhold til den økologiske fjerkræproduktion. Det skal ske med udgangspunkt i den danske fortolkning af reglerne og under

hensyntagen til anbefalinger fra EU-Kommissionens ekspertgruppe EGTOP, der rådgiver om økologisk produktion. Der vil blive lagt vægt på vedvarende beplantning, således at det ikke er arealets størrelse, der alene afgør kvaliteten af udearealet.

- Fødevareministeren vil indføre et totalforbud mod at næbtrimme kyllinger, der skal lægge æg til konsum.
- Fødevareministeren vil indføre nye uddannelseskraav for blandt andet ægproducenter. Det skal løfte kompetenceniveauet generelt i branchen og forbedre management i ægproduktionen, herunder en reduktion af dødeligheden i de forskellige produktionssystemer.
- Fjerkræbranchen fortsætter igangværende aktiviteter med fokus på at nedbringe den samlede dødelighed blandt æglæggende høner. Der udvikles best practice- løsninger med udgangspunkt i erfaringer fra besætninger, der har en lav dødelighed.
- Fjerkræbranchen opfordrer til, at besætninger med æglæggende høner indberetter produktionsdata til branchens E-kontrol, herunder antallet af døde høner og formodet dødsårsag. Indsatsen skal sikre et validt talgrundlag, der kan danne udgangspunkt for en optimering af produktionen, herunder en reduktion af dødeligheden.
- Fødevareministeren følger tæt op på udviklingen af tidlig kønsselektering med henblik på, at daggamle hanekyllinger, der ikke kan anvendes i æglæggeproduktionen på sigt ikke aflives. Indsatsen skal følge op på udviklingen i Tyskland, hvor der arbejdes indgående med muligheder for tidlig kønsselektering.

Bedre velfærd for slagtekyllinger

Handlingsplanen har under dette indsatsområde som mål at optimere velfærd for slagtekyllingerne.

Dette skal ske gennem følgende tiltag:

- Fødevareministeren vil arbejde for at etablere en aftale med myndighederne i de EU-lande, som slagter danske slagtekyllinger, så der systematisk følges op på problemer i de danske besætninger, der sender kyllinger til slagtning i udlandet.
- Fødevareministeren vil igangsætte to forskningsprojekter på Aarhus Universitet, der skal kortlægge forekomsten af og årsagerne til trædepudesvidninger hos økologiske slagtekyllinger. Der er konstateret et væsentligt højere antal trædepudesvidninger blandt økologiske slagtekyllinger, uden at det har været muligt at identificere årsagen til problemerne.
- De danske myndigheder vil arbejde på at ændre EU-lovgivningen i retning af den danske lovgivning om scoring af trædepudesvidninger og vurdering af andre dyrevelfærdsparametre på slagteriet.
- Avlen af æglæggende høner og slagtekyllinger har stor indflydelse på dyrenes velfærd. Gangproblemer og sultproblemer hos forældredyr er udfordringer, der ikke kan løses med mindre, de internationale avlsselskaber påvirkes til at ændre avlsmålne for dyrene. Fødevareministeriet vil gå i dialog med avlsselskaberne med henblik på at fremme avlsmetoder, der fokuserer på dyrenes velfærd. Avlen skal i højere grad fokusere på, hvordan gangproblemer og sultproblemer hos forældredyr til slagtekyllinger kan nedbringes, blandt andet gennem avl for mindre intensiv vækst. Herudover skal

der være øget fokus på avl, der fremmer dyrenes velfærd generelt både for slagtekyllinger og for æglæggende høner.

- Fødevareministeren igangsætter to forskningsprojekter på Aarhus Universitet. Et projekt skal kortlægge det nuværende omfang af gangproblemer hos danske slagtekyllinger. Et andet projekt skal undersøge, om kyllingerne har smerter som følge af gangproblemerne. Projekternes resultater vil indgå i en vurdering af, om der skal indføres tiltag for at nedbringe antallet af slagtekyllinger med besværet gang.
- Fødevareministeren igangsætter to forskningsprojekter på Aarhus Universitet om berigelse i slagtekyllingestalde, der skal optimere dyrenes velfærd. Et projekt vil samle den eksisterende viden på området, mens det andet projekt vil undersøge, hvilke former for berigelse der er velegnet til slagtekyllinger.
- Fødevareministeren igangsætter en undersøgelse på Aarhus Universitet, der skal afdække mulige alternativer til amputation på opdrætshaner. Der foretages i dag amputation af en del af tåleddet på opdrætshanekyllingerne i den konventionelle slagtekyllingeproduktion, da det skønnes nødvendigt af hensyn til dyrenes velfærd.

Optimeret kontrolindsats

Handlingsplanen har under dette indsatsområde følgende tiltag:

- Fødevarestyrelsen gennemfører en informations- og kontrolkampagne med fokus på ulovlig indførsel af fjervildt.
- Fødevareministeren lempet på reglerne for staldørssalg af slagtefjerkræ, uden at fødevarer sikkerheden forringes. Der er

foretaget en risikovurdering af DTU af de nu gældende regler, og på baggrund af vurderingen vurderes det fødevarer-sikkerhedsmæssigt forsvarligt at ændre reglerne. Ændringerne vil betyde, at primærproducenter kan sælge åbnet fjerkræ og kød af fjerkræ ved stalddøren. Der åbnes samtidig op for, at kød fra fjerkræ, kaniner og vildt kan afsættes direkte til lokale detailvirksomheder. De nye regler forventes at træde i kraft ultimo 2015. Endvidere retter Fødevarestyrelsen fokus på ikke-registrerede stalddørssæl-gere af æg ved at gennemføre en kontrolindsats. Kontrollkampagnen indledes med en informationskampagne, der føl-ges op med kontrolbesøg

- Fødevarerministeren justerer på overvå-gningsprogrammet for Aviær influenza (fugleinfluenza) i fjerkræ på baggrund af en gennemført evaluering på området. Justeringen vil betyde, at testning af for-meringsdyr og risikoområder udgår.

Fjerkræbranchens konklusion

Da Servicetjekket for fjerkræbranchen blev indledt i juli 2014 var branchen positiv indstillet og yderst tilfredse med at være inviteret med som aktør under hele denne proces. Samarbejdet med Fødevarestyrelsen og de øvrige medlemmer af de ned-satte arbejdsgrupper, har fungeret meget tilfredsstillende. Det var derfor med stor tilfredshed, at de endelige rapporter over servicetjekket blev afleveret til ministeriet med et indhold som alle parter kunne være tilfredse med, og ikke mindst med overhol-delse af det fastlagte kommissorie for dette arbejde, herunder blandt andet følgende:

Den danske fjerkræsektor er udsat for konkurrence på både hjemmemarkedet og

på eksportmarkederne. Det er på den baggrund afgørende, at servicetjekket og ar-bejdsgruppens endelige anbefalinger tager hensyn til den danske fjerkræsektors vækst og konkurrenceevne.

Samtidigt med udarbejdelsen af rapporter-ne blev der også udarbejdet en 'Videnssyn-tese vedrørende det videnskabelige grund-lag for velfærds-mæssige retningslinjer for opdræt af hønniker' fra AU Foulum. Denne blev dog beklageligvis fremsendt så sent, at den ikke indgik i arbejdsgrupperne ar-bejde, og den indgår derfor heller ikke i arbejdsgruppernes anbefalinger.

Videnssynthesen er stort set udelukkende baseret på artikler og forskningsprojekter, der er lavet i udlandet, og langt de fleste af disse er over 10 år gamle – jo nogle over 50 år gamle. Dette til trods for, at der er stillet et meget stort datamateriale til rådighed for AU Foulum fra det danske 'Projekt opdræt – Optimering af opdrætning af levekyllin-ger til den danske konsumægsproduktion', der blev afviklet fra 1.oktober 2008 til 31. december 2011, og som derfor kun er få år gammelt. Disse højaktuelle data er tilsyne-ladende ikke blevet anvendt overhovedet til trods for, at de redegør for resultater og for standarden af opdræt til den danske konsumægsproduktion.

Videnssynthesen koncentrerer sig i meget høj grad om fjerpilning og kannibalisme, og alle aspekter vurderes ud fra forekomsten af disse. Dette er yderst kritisabelt, da det ikke kun er disse to parametre, man kan ligge til grund for de dyrevelfærdsmæssige forhold. Tværtimod så viser resultaterne fra den danske produktion en markant for-bedring af disse forhold, hvilket har været grundlaget for, at man er stoppet med at næbtrimme alle levekyllinger i Danmark.

Branchen finder det desuden meget kritiserbart, at forhold som dødelighed, parasitter, ensartethed og generel sygdomsstatus i opdrættet ikke er inddraget i syntesen, fordi disse forhold i høj grad er medvirkende til at vurdere dyrevelfærden. Der mangler tilsyneladende et konkret kendskab til forholdene i den danske produktion af opdræt og en inddragelse af denne. Der er tilsyneladende udelukkende skelnet til branchekoden, og det fremgår ikke af vidensyntesen, om der er foretaget vidensopsamling af resultater fra den danske produktion eller foretaget besøg i den danske hønnikeproduktion, hvilket efter branchens mening ville have været ganske naturligt.

En række af de ting, som der står i fødevareministerens handlingsplan, der blev offentliggjort to dage inden udskrivelsen af valget til Folketinget, har branchen allerede gennemført på frivillig basis i form af branchekoder for produktionen og andre initiativer. Desværre er der dog en række ting i handlingsplanen, der overrasker. Der er f.eks. på intet tidspunkt under service-tjekket været drøftet udfasning af de stimuli berigede bure eller afsætning direkte til detailledet. Der har under hele forløbet været taget hensyn til det fastlagte kommissorium, der skulle sikre at Danmark ikke endnu engang bliver stillet bagerst i køen i forhold til øvrige lande i EU, grundet øgede produktionsomkostninger som følge af yderligere regler og restriktioner. Dette blev langt fra tilgodeset til fulde i den endelige handlingsplan.

Samtidigt dukker der et forslag op i handlingsplanen om afsætning af både æg og fjerkræ direkte fra producent til detail- og restaurationsbranchen, uden der er foretaget en risikovurdering eller fastsat konkre-

te kontrol og restriktionsforhold for denne afsætning. Med dette forslag spiller fødevareministeren hasard med fødevarerikkerheden, fordi de fødevarer, som leveres direkte fra primærbedriften til lokale detailvirksomheder, ikke vil have været underlagt den sædvanlige kontrol på et slagteri eller på et pakkeri. Den bekæmpelse af både salmonella og campylobacter, som branchen har foretaget med succes de sidste årtier, er pludselig ligegyldig i denne sag. Det er en fødevareskandale, der venter på at ske, hvis disse forslag vedtages.

Den danske fjerkræbranche er ikke bange for forandring og nye tiltag og bakker varmt op om en meget stor del af de fremsatte forslag i handlingsplanen. Vi skal fortsat arbejde med at forbedre og optimere produktionen, og dyrevelfærdener fortsat i fokus hver eneste dag, men man er samtidigt nødt til at sikre produktionens overlevelse i form af lige konkurrencevilkår.

Der vil gennem de kommende år løbende ske en opfølgning på de initiativer, der er sat i værk som følge af denne handlingsplan. En række af de tiltænkte tiltag er dog i høj grad bundet op på den tidligere regering og daværende fødevareminister. Der er derfor ikke på nuværende tidspunkt vished om, hvor mange af forslagene i handlingsplanen, der bliver effektueret. Det Danske Fjerkræraad skal dog understrege, at vi til enhver tid vil stå på mål og til ansvar for den måde, som produktionen foregår på i dag.

3. Fødevarer sikkerhed og veterinære forhold

Information og status på zoonoser samt andre veterinære forhold

En zoonose er en infektion, som kan smitte mellem dyr og mennesker. I Danmark er animalske fødevarer og udenlandsrejser nogle af de væsentligste smitekilder til zoonotiske infektioner hos mennesker. Hvert år bliver danskere syge af infektioner forårsaget af zoonotiske bakterier som f. eks. Salmonella og Campylobacter. Dette kapitel vil omhandle status på udviklingen og forekomsten af henholdsvis Salmonella og Campylobacter i fjerkræ- produktionen og antal humane infektioner forårsaget af disse. Der er foruden en gennemgang af de zoonotiske sygdomme et ganske kort afsnit om forekomsten af Aviær Influenza og Newcastle disease i Danmark.

3.1. Salmonella

*Mie Nielsen Blom, chefkonsulent,
Landbrug & Fødevarer*

Salmonella er en gramnegativ tarmbakterie, som findes hos såvel den vilde fauna som i produktionsdyr, og dermed kan Salmonella også isoleres fra miljøet. Salmonella kan give levnedsmiddelinfektion med diarré, feber, mavesmerter, opkastninger og hovedpine. Sygdommen kan vare fra få dage op til flere uger, og længerevarende sygdomsforløb kan ses, hvis der opstår blodforgiftning.

Den første offentlige overvågning af Sal-

monella i fjerkræ blev indledt i 1992 for slagtekyllingerne og i 1996 for æglæggerne. Overvågningerne er fastlagt i handlingsplaner for de respektive områder. Antallet af smittede flokke er faldet drastisk siden for alle produktionsarter og -former siden planernes start. Branchen har arbejdet bevidst med flere indsatsområder siden planernes start, og det har været medvirkende til nedbringelsen af salmonellaforekomsten i produktionen. Der er udarbejdet udvidede GMP-planer, regelsæt for foderproduktion til fjerkræ, frivillige brancheaftaler omfattende forældredyrsleddet og det anvendte dyremateriale samt en intensiv overvågning af både slagterier og ægpakkerier.

Den danske Salmonellahandlingsplan

Der er nultolerance for Salmonella i både æg og danskproducerede slagtekyllinger i Danmark. Alle smittede slagtekyllingeflokke destrueres, varmebehandles eller eksporteres. Alle smittede æglæggeflokke slagtes eller fortsætter produktionen, men med levering af æg til produktindustrien. Umiddelbart før handlingsplanernes start var henholdsvis slagtekyllinger og æg anset for at være betydende kilder til de humane tilfælde. Antallet af danskere, der har fået Salmonella via dansk fjerkrækød og danske æg, er styrttykket siden handlingsplanernes start. Det skyldes i hovedsagen, at salmonellaforekomsten i den danske fjerkræproduktion ligeledes er styrttykket siden slutningen af halvfemserne. Denne flotte reduktion tilskrives handlingsplanerne mod Salmonella.

Den offentlige danske salmonellahandlingsplan, der blev iværksat 1996/1997, har stillet store krav til den enkelte producent inden for fjerkræproduktionen. Alle led i produktionen fra både avls-, formerings- og primærled er underlagt skrappe regler for at overholde kravet om, at der ikke må være Salmonella i hverken æg eller slagtekyllinger. Alle flokke hele vejen gennem produktionspyramiden undersøges løbende for forekomst af Salmonella. De danske myndigheder og den danske fjerkræbranche har gjort et meget stort arbejde for at nå til det resultat, vi har nået i dag. Det har været dyrt for begge parter, men det har båret frugt i forhold til forbrugersikkerheden.

Det er forbudt at sælge æg til forbrugerne både fra mistænkte og smittede hønseflokke. Fund af Salmonella i slagtekyllingeflokke medfører, at flokken skal enten destrueres, eller kødet skal varmebehandles.

Status på salmonellahandlingsplanen for konsumæg 2014

Centralopdrætning

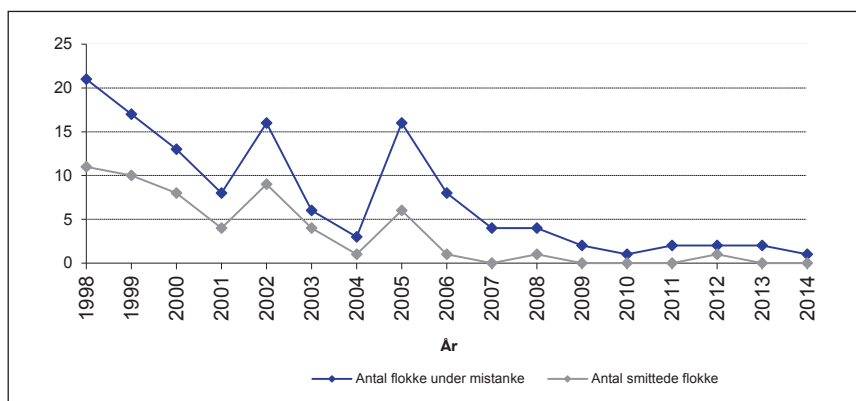
Der har ikke været nogen centralopdrætningsflokke under mistanke i 2014. Der har siden salmonellahandlingsplanens start i 1997 kun været konstateret smitte i fire centralopdrætningsflokke. Den sidste flok blev konstateret smittet i 2004.

Rugeægproduktionen

Der har ikke været nogen formeringsflokke under mistanke i 2014.

Der er siden salmonellahandlingsplanens start i 1997 kun konstateret smitte i seks formeringsflokke inden for konsumægproduktionen. Den sidste flok blev konstateret smittet i 1999.

Figur 3.1.1 Antal mistænkte og antal smittede opdrætsflokke 1998-2014

Opdræt af levekylinger

Udviklingen i forekomsten af Salmonella i opdrætningsflokke (figur 2.1.1.) bærer præg af store fremskridt gennem de sidste mange år. Gennem de senere år er der således set ganske få smittede flokke i opdrætningsleddet. Som det kan ses i figur 2.1.1., følges de to kurver for antallet af mistanker og antallet af smittede flokke pænt ad. Der har kun været en mistanke i 2014 fra en konventionel opdrætningsflok. Denne mistanke blev efterfølgende afvist.

Konsumægsproduktionen

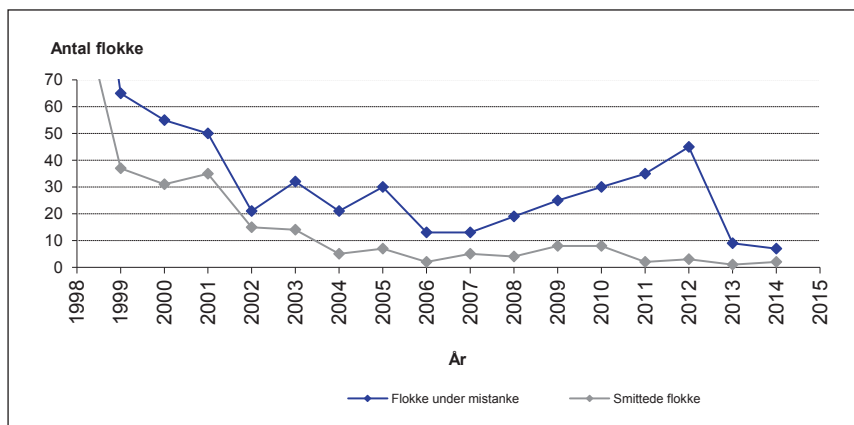
Den 1. oktober 2013 blev bekendtgørelsen for bekæmpelse af Salmonella i konsumægsproduktionen ændret. For alle konsumægsproducenter betød det, at der skal følges et helt nyt kontrolprogram med testning af alle flokke hver anden uge. Over-

gangen til det nye prøveprogram er gået godt. Langt de fleste producenter syntes, at det er blevet nemmere og mere enkelt at skulle udtage bakteriologiske prøver på en fast dag hver anden uge.

Antallet af smittede konsumægsflokke er ikke steget til trods for denne hyppige testning af flokkene.

I 2014 blev der konstateret smitte med Salmonella i 2 konsumægsflokke. Den ene flok blev konstateret smittet med Salmonella Enteritidis ft. 21, og den anden flok blev konstateret smittet med Salmonella Typhimurium dt. 40. Det er en meget lav forekomst af smittede flokke. Figur 2.2 viser forekomsten af konsumægsflokke, der har været under mistanke for smitte med Salmonella, og antallet af smittede flokke. Som det kan ses af figur 2.2, så har ændringerne i handlingsplanen i 2013 knækket

Figur 3.1.2. Antal konsumægsflokke under mistanke og antal salmonella-smittede flokke 1998-2014

kurven for det høje antal mistanker. Dette skyldes udelukkende, at der ikke længere udtages serologiske prøver.

En risikovurdering udarbejdet af DTU slår fast, at risikoen er tæt på 0 for, at salmonella-positive æg kan smutte gen nem maskerne i det nye prøveprogram og komme på markedet,.

Status på salmonellahandlingsplanen for slagtekyllinge-produktionen 2014

Centralopdræt og formering, avlsleddet

Der er ikke konstateret smitte med Salmonella i avlsflokkene i 2014.

Centralopdræt

Der er konstateret smitte i to centralopdrætningsflokkene i 2014. Disse flokke indgår ikke i den danske produktion, men var beregnet på eksport. Der er siden sal-

monellahandlingsplanens start i 1997 kun konstateret smitte på 5 ejendomme i centralopdrætningsleddet.

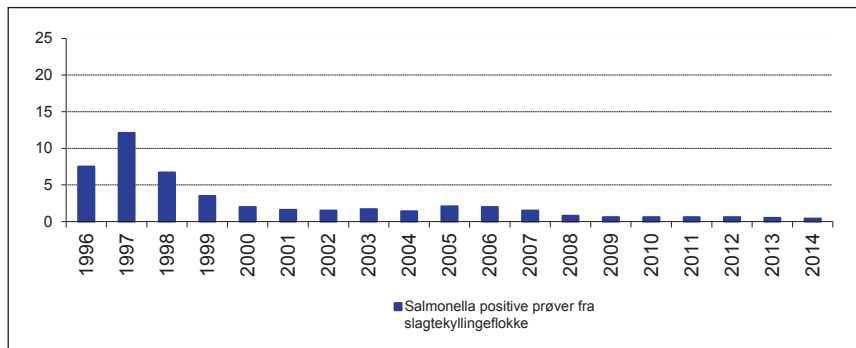
Rugeægproduktionen

Der er konstateret smitte i to formeringsflok i 2014. Den ene flok blev fundet smittet med S. 4.12:i:- dt 120 og den anden flok blev konstateret smittet med S. Typhimurium dt. 41. Der er siden salmonellahandlingsplanens start i 1997 konstateret smitte på 44 formeringsejendomme i rugeægproduktionen inden for slagtekyllingeproduktionen.

Slagtekyllingeproduktionen, konventionel og økologisk (am-kontrollen)

For slagtekyllingeproduktionen udtages der i primærproduktionen 5 par sokkeprøver til undersøgelse for Salmonella to gange inden slagtning. De første 5 prøver udtager producenten selv 15-21 dage før

Figur 3.1.3. Salmonella i slagtekyllingeflokke 1994-2014

slagtning. Den anden prøverunde udtages 7-10 dage før slagtning, og udtagningen af denne 2. prøverunde skal forestås af en repræsentant for slagteriet, et laboratorium eller af fødevareregionen. Der sendes hvert år ca.

7.000 prøver ind fra slagtekyllingeflokkene i Danmark til undersøgelse for Salmonella. Antallet af positive prøver ud af antal undersøgte prøver har ligget meget stabilt og lavt de sidste par år. I 2014 var forekomsten på ca. 0,4 %.

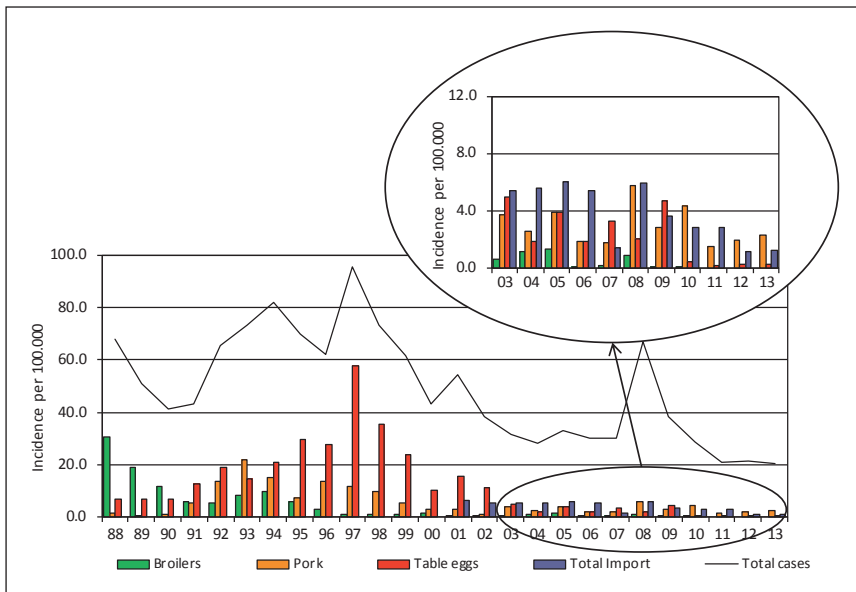
For både de konventionelle og de økologiske slagtekyllingeflokke er der primært fundet Salmonella af typerne Typhimu-

rium, Infantis, Tennessee, Manhattan, Newport, Senftenberg og 4.5.12:i:-. Der er i 2014 ikke konstateret smitte med Salmonella i nogen af de økologiske slagtekyllingeflokke.

Den humane udvikling

Salmonellahandlingsplanens succes afspejles i figur 2.4. der viser antallet af humane salmonella-infektioner i Danmark opgjort efter kilder. Der har siden 1997 været et markant og vedvarende fald i antallet af humane salmonellatilfælde i Danmark forårsaget af danske æg og danske kyllinger. Der foreligger endnu ikke tal fra 2014 da

Figur 3.1.4. Antal humane tilfælde opgjort på kilder

Source: Danish Zoonoses Centre, National Food Institute

Annual Report 2014 er forsinket og først forventes offentliggjort i slutningen af august.

3.2 Campylobacter

Mie Nielsen Blom, chefkonsulent og Lene Lund Lindegaard, chefkonsulent, Landbrug & Fødevarer

Baggrund

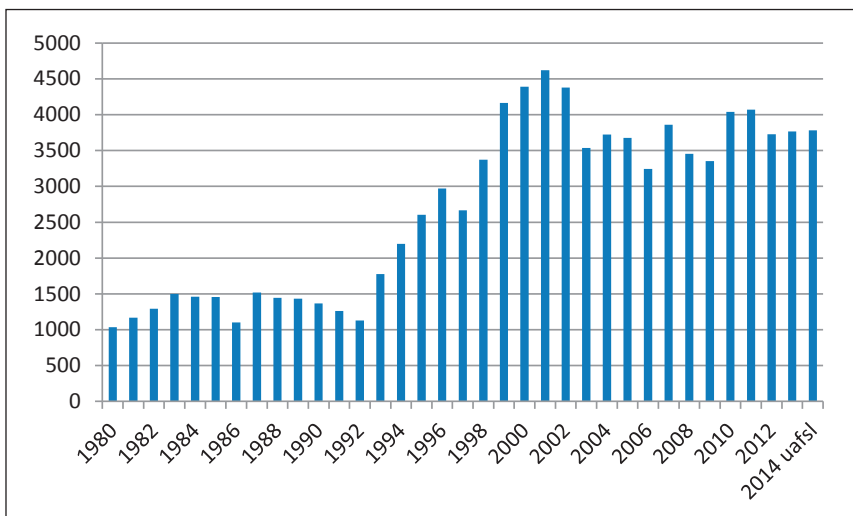
Campylobacter er en bakterie, som findes i miljøet og i tarmkanalen hos mange dyr, herunder både vilde dyr og produktionsdyr. Campylobacter kan også smitte mennesker, og siden 1999 har Campylobacter været den hyppigste årsag til fødevarerbårne matetarminfektioner hos mennesker ikke bare

i Danmark, men faktisk over hele EU. Der kan være flere kilder til en campylobacterinfektion, men i Danmark anses kyllingekød for at være den vigtigste, kendte kilde.

Status på handlingsplanen

”Handlingsplan for campylobacter i slagtekyllinger, fødevarer og det omgivende miljø” er den anden handlingsplan i rækken. Den blev iværksat i maj 2013 og løber til udgangen af 2016. Planen indeholder en række tiltag, hvoraf de fleste allerede er gennemført eller iværksat. Et af de tiltag, der stadig er i proces, er udarbejdelsen af et praktisk anvendeligt insektværn til kyllingehuse. Denne indsats er videreført fra den første handlingsplan og gennemføres som

Figur 3.2.1. Antal humane campylobacter-tilfælde opgjort pr. år.

Kilde: Statens Serum Institut

et projekt under L&F. Projektet omfatter afprøvning af insektværn på udvalgte huse samt opbygning af det mest anvendelige/økonomiske insektværn. Der er blevet fundet det bedst egnede materiale til anvendelse som net, nu pågår arbejdet med at få produceret både net og rammer, og så skal insektværnet afprøves. Det er planen, at insektværnene opsættes på de huse, hvor det vurderes, at effekten er størst. Afprøvnin-gen på udvalgte huse vil blive gennemført i sommeren 2016.

Et andet vigtigt indsatsområde, der også stadig er i proces, er udarbejdelsen af et smittekileregnskab, som kan vise betydningen af de forskellige kilder til human campylobacterinfektion. DTU FOOD er ansvarlig for dette indsatsområde.

Den humane udvikling

Det overordnede mål for handlingsplanen er at opnå en målbar reduktion i antallet af humane sygdomstilfælde forårsaget af Campylobacter.

Som det fremgår af Fig. 1, så ligger antallet af humane campylobacter-infektioner i 2014 nogenlunde på niveau med antallet i 2013. Statens Serum Institut er overgået til en ny registreringsform, som skulle være mere nøjagtig. Det er endnu ikke klart, hvilken betydning dette har for opgørelsen af de humane tilfælde.

De sidste 3 år har antallet af humane tilfælde i Danmark stort set været på samme niveau. Ca. 3.700 personer har de seneste år desværre fået konstateret en infektion med Campylobacter. Dette er for mange tilfælde, og derfor skal der arbejdes på at

finde løsninger, der kan nedbringe denne forekomst. Danmark er ikke det eneste land, der kæmper med denne udfordring, men erfaringerne fra såvel Danmark som andre lande viser, at bekæmpelsen af Campylobacter er kompleks og desværre ikke kan klares med et enkelt tiltag.

3.3. Status på kontrol og forekomst af Aviær Influenza og Newcastle disease

*Mie Nielsen Blom, chefkonsulent,
Landbrug & Fødevarer*

Aviær Influenza (AI)

Fugleinfluenza (Aviær Influenza) er en smitsom virussygdom, som rammer fugle og kan medføre en dødelighed hos fjerkræ på op til 100 procent. Alle fuglearter kan rammes af sygdommen, men der er store variationer i de forskellige fuglearters følsomhed med hensyn til at udvikle egentlige symptomer på sygdommen. Kalkuner og høns er de mest følsomme, mens vandfugle generelt er langt mere modstandsdygtige. Smittede fugle udskiller virus via sekreter fra luftvejene og gennem afføring. Smitten overføres nemt med inficeret foder og drikkevand. Smitten kan overføres med beklædning, fodersække, ikke desinficerede rugeæg, redskaber, maskiner mv. Luftbåren spredning spiller ikke en stor rolle ved spredning af fugleinfluenza. Vilde fugle, især trækkende vandfugle, udgør et reservoir for fugleinfluenza. Influenza A-virus inddeles i to grupper på grundlag af deres evne til at forårsage sygdom hos modtagelige fugle:

Højpatogen Aviar influenza (HPAI), som forårsager en særdeles alvorlig sygdom, der er kendetegnet ved en generaliseret infektion af det inficerede fjerkræ og kan medføre en meget høj flokdødelighed. Indtil videre er det kun virus af undertyperne H5 og H7, der er påvist som årsag til HPAI. Lavpatogen Aviar influenza (LPAI), som forårsager en mild sygdom hos fjerkræ, primært i luftvejene med mindre, der indtræder en forværring som følge af andre samtidige infektioner eller faktorer. LPAI H5 og H7 kan udvikle sig til den højpatogene type.

Fugleinfluenza forekommer med sporadiske udbrud i hele verden og har været beskrevet siden 1880. Højpatogen fugleinfluenza af typen H5N1 (HPAI H5N1) spredte sig i 2005 fra Asien til Rusland nær Kasakhstan og videre vestpå til Sortehavet og Europa. I marts 2006 blev der for første gang i Danmark konstateret HPAI H5N1, som blev fundet i en død musvåge. I alt blev der i perioden marts til maj 2006 fundet 44 tilfælde af HPAI H5N1 i døde, vilde fugle. I maj 2006 blev der for første gang i Danmark konstateret udbrud af HPAI H5N1 i en fjerkræbesætning. Der er ikke set udbrud af højpatogen fugleinfluenza siden da. I 2006, 2008 og 2010 har i alt 6 fjerkræbesætninger i Danmark været konstateret smittet med lavpatogen fugleinfluenza.

I landene syd for Danmark har der i 2014 været konstateret flere udbrud af AI, hvilket har betydet et øget beredskab i Danmark. Der har været øget kontrol på både import og eksport til disse, og det har givet

store udfordringer ikke mindst i forhold til eksporten af levende dyr fra Danmark. Alle transportbiler, der er ankommet til Danmark for at afhente fjerkræ, er blevet kontrolleret inden indfangning og læsning. Desuden har der i en periode været dyr, der ikke kunne eksporteres grundet lukkede grænser. Disse dyr er derfor blevet slagtet i Danmark. Dette store smittepres på den danske produktion har medført øget fokus på beredskab og management i alle produktionsled.

Overvågningen af fugleinfluenza i Danmark består af et tidligt varslingsystem og et rutineovervågningsprogram. Derudover har man pligt til at tilkalde en dyrlæge, hvis ens fjerkræ- eller fuglehold viser tegn på fugleinfluenza. Overvågningsprogrammet for fugleinfluenza i Danmark er ændret pr. 1. juli 2015 jf. bekendtgørelse nr. 712 af 27. maj 2015 ”Bekendtgørelse om pligt til overvågning for Aviar Influenza hos fjerkræ og opdrættet fjervildt”. Ændringerne i overvågningsprogrammet er sket på baggrund af en risikovurdering udarbejdet af DTU samt konkrete indstillinger fra branchens selv. Sikkerheden i overvågningsprogrammet er dermed fastholdt.

Der opstår løbende mistanke om udbrud af fugleinfluenza via den gældende indsendelse af overvågningsprøver samt ved tidlig varslingsystemet. Det er især inden for produktionen af gråender og andet fjervildt, at disse mistanker optræder. I 2014 har der dog ikke været konstateret smitte med hverken lavpatogen eller højpatogen AI i DK.

Newcastle disease

Newcastle disease (ND) er en meget smitsom virussygdom hos fugle, der kan medføre stor dødelighed. Sygdommen kan ramme alle fuglearter, og alle fuglearter kan derfor videreføre smitten.

Der er i Danmark krav om vaccination af fjerkræ mod denne meget alvorlige og smitsomme fjerkræsygdom. I Danmark startede man i 2005 med at vaccinere dele af fjerkræproduktionen mod Newcastle disease. Reglerne for vaccinationsstrategien for de enkelte produktionsarter samt overvågningen af vaccinationen er fastlagt i bekendtgørelse nr. 1273 af 31/10/2007 ”Bekendtgørelse om vaccination mod Newcastle disease, herunder paramyxovirus-1 hos duer” samt tilhørende ændrings- bekendtgørelser, der er kommet løbende. Bekendtgørelsen omfatter vaccination af en række produktionsled i fjerkræproduktionen.

Der er siden vaccinationens start ikke set udbrud af Newcastle disease i Danmark, hvilket er tegn på, at vaccinationen er effektiv. Der har løbende været konstateret udbrud i andre lande i Europa. Der sendes for alle formeringsflokke samt alle konsumægsflokke prøver ind til overvågning af vaccinationen for Newcastle disease.

3.4 Resistente bakterier – Fakta om ESBL

Jan Dahl, chefkonsulent, Landbrug & Fødevarer

ESBL-handlingsplanen for dansk slagtefjerkræ forløber planmæssigt. Andelen

af positive slagtekyllinger falder, og der er ikke tegn på, at dansk slagtefjerkræ bidrager væsentligt til resistensproblemer hos mennesker i Danmark.

I 2010 blev det klart, at coli-bakterier, der var resistente over for en vigtig gruppe af antibiotika til behandling af patienter med for eksempel blodforgiftning, forekom hyppigt i slagtekyllinger. Coli-bakterierne var resistente over for cefalosporiner, der i mange tilfælde er første-valgs præparat til kritisk syge mennesker, for eksempel på grund af blodforgiftninger forårsaget af coli-bakterier. Resistens-typen omtales normalt som ESBL.

ESBL er en forkortelse for Extended-spectrum beta-lactamaser.

Bakterier kan beskytte sig mod antibiotika ved at udvikle modstandsdygtighed (resistens), f.eks. ved at udskille enzymer, der nedbryder penicillin eller andre antibiotika. ESBL er enzymer, som kan nedbryde en lang række beta-laktam-antibiotika, herunder penicilliner (ampicillin) samt cefalosporiner, f.eks. cefuroxim, cefotaxim, ceftazidim og ceftriaxon. Der findes flere hundrede forskellige varianter af ESBL. ESBL findes i en lang række forskellige bakterier, særligt tarmbakterier. De vigtigste bakterier - i forhold til at kunne give sygdom - er *Escherichia coli* og *Klebsiella pneumoniae*, som begge findes i både menneskers og dyrs tarmflora. ESBL er ofte placeret på mobile elementer (plasmider).

Resultatet var meget overraskende på det tidspunkt, fordi antibiotika-anvendelsen i dansk slagtefjerkræ er meget begrænset, og cefalosporiner havde ikke været anvendt i hele den periode, hvor der var udarbejdet statistikker over anvendelsen (for Danmarks vedkommende siden årtusindskiftet). Forekomsten af ESBL var væsentligt højere i importeret fjerkrækød end i dansk fjerkrækød i 2010, men i 2011 steg forekomsten i dansk produceret fjerkrækød til samme høje niveau som i importeret fjerkrækød.

I samme periode skete den samme udvikling i Norge og Sverige. Det pegede på, at der kunne være en sammenhæng mellem udviklingen i de tre lande. Bedsteforældrene til de danske, norske og svenske slagtekyllinger stammer fra det samme avlsselskab i England.

Det blev efter en række undersøgelser konkluderet, at den mest sandsynlige årsag til ESBL-forekomsten i skandinaviske slagtekyllinger var, at der var blevet anvendt cefalosporiner i produktionen i avlsselskabet. Anvendelse af cefalosporiner i avlstoppen har tidligere været udbredt i flere internationale avlsselskaber, og ESBL-producerende coli-bakterier er påvist i slagtekyllinger i mange lande.

Det blev aftalt, at avlsselskabet ophørte med behandling med cefalosporiner i produktionen, og gennem omhyggelig rengøring og drift af produktionen i alle led skulle ESBL-forekomsten reduceres ved at skubbe infektionen ud af produktionen, efterhånden som bedsteforældre- og forældredyr blev udskiftet.

Heldigvis er resultaterne af handlingspla-

nen begyndt at vise sig. I figur 1 er vist andelen af ESBL-positive coli-bakterier i prøver fra dansk og importeret kyllingekød ind til 2013.

Forekomsten er på bare to år faldet med mere end en tredjedel, hvorimod forekomsten i udenlandsk fjerkrækød er forblevet på et højt niveau. I Norge og Sverige er forekomsten faldet tilsvarende. Undersøgelser i danske forældredyrflokke har også vist en klart faldende forekomst. I 2011 var næsten samtlige forældredyrflokke positive, men i 2014 var forekomsten faldet til 16 % positive forældreflokke.

Det må dog forventes, at der vil kunne påvises ESBL hos danske slagtekyllinger i nogle år fremover, men i stadigt mindre omfang.

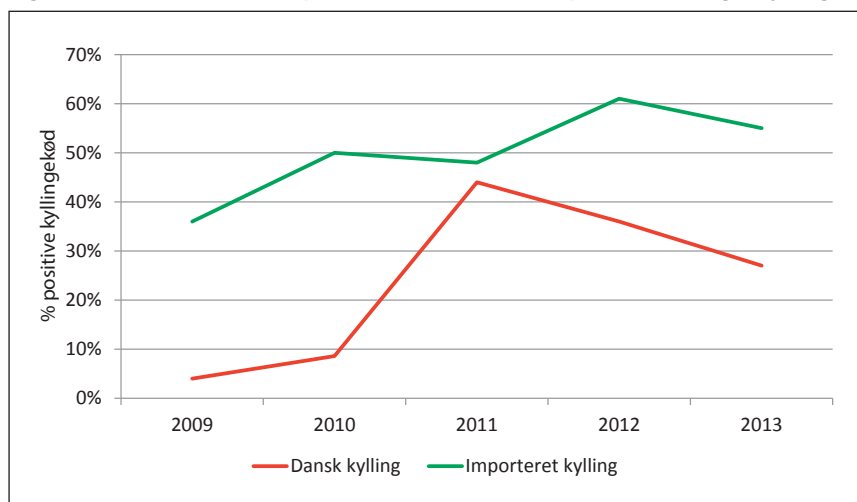
ESBL kan inddeles i en lang række typer. Heldigvis har nyere forskningsresultater fra de skandinaviske lande vist, at de ESBL-typer, der oftest påvises hos mennesker, meget sjældent findes hos dyr, herunder fjerkræ. Og den type, CMY-2, som udgør mere end 90 % af fundene hos skandinaviske slagtekyllinger, er meget sjælden hos mennesker. CMY-2 kan desuden påvises hos hunde og katte, og påvises også ofte hos mennesker i andre lande.

Der er således ikke noget, der tyder på, at ESBL fra fjerkræ bidrager væsentligt til resistensproblemer hos danske patienter, og med den positive udvikling i forekomsten af ESBL i den danske kyllingeproduktion kan vi fastholde denne position. Dansk kylling er fødevarerikkerhedsmæssigt i international særklasse, også hvad angår antibiotika-forbrug og resistens.

Tabel 3.4.1

	Status Danmark	Status import
2009	4%	36%
2010	8,60%	50%
2011	44%	48%
2012	36%	61%
2013	27%	55%

Figur 3.4.1. Andel af ESBL-positive coli-bakterier i prøver fra slagtekyllinger.

4. Dyrevelfærd

*Christina Nygaard, chefkonsulent,
Landbrug & fødevarer*

4.1 Det Dyreetiske Råd udtaler sig om hold af fjerkræ til produktion af æg og kød

På foranledning af daværende fødevareminister Dan Jørgensen har Det Dyreetiske Råd (Rådet) udtalt sig om den danske æg- og slagtekyllingeproduktion. I forhold til tidligere er der tale om en samlet rapport for begge produkter, hvor Rådet genovervejer de anbefalinger, som de tidligere er kommet med i henholdsvis 1995 og 2001, samt tager stilling til en række nye forhold, som ministeren har spurgt ind til. Rapporten blev offentliggjort i foråret 2015.

Det Dyreetiske Råds opgave er ud fra en etisk vurdering at følge udviklingen inden for dyreværn. Rådet drøfter typisk overordnede spørgsmål vedrørende hold og brug af dyr, hvor der ud over dyrevelfærdsmæssige spørgsmål sættes fokus på de etiske aspekter. Rådets særlige kompetence er således at afdække ikke blot faktuelle, men også værdimæssige spørgsmål. Rådet forholder sig til de principielle forhold og går ikke ind i enkeltsager. Rådet forholder sig dermed til dyrevelfærdsmæssige spørgsmål i et bredere samfundsmæssigt perspektiv end f.eks. private dyreværnsorganisationer, hvis fokus typisk er rettet alene mod hensyn til dyrene.

I forbindelse med arbejdet har Rådet været på to ekskursioner. Ved første ekskursion så Rådet æglæggende høner i berigede bure samt opdræt af hønniker i bure. Dernæst har Rådet besøgt både en konventionel og en økologisk slagtekyllingeproduktion. Hele vejen igennem dette arbejde har Rådet været i dialog med branchen.

Fokusområder for både æg og slagtekyllingeproduktionen

Konklusionen i rapporten er, at Det Dyreetiske Råd grundlæggende finder det problematisk, at dyrevelfærd og andre dyreetiske hensyn i så høj grad er underlagt et dominerende hensyn til økonomi, og Rådet finder, at dette gælder i udtalt grad i både æg- og slagtekyllingeproduktionen.

Opfordring til at betale for produktionsforhold, der prioriterer dyrevelfærd

Rådet opfordrer forbrugere, fødevareindustrien, detailhandlen, politikerne m.v. til i højere grad at tage ansvaret på sig, for at æg- og slagtekyllingeproduktionerne får mulighed for at udvikle sig i retning hen mod bedre dyrevelfærd. Der er efter Rådets opfattelse behov for at gøre op med vanetænkning og den forestilling, at æg og kylling skal være billig mad. Der bør være en langt højere grad af villighed generelt til at betale for produktionsforhold, der i højere grad prioriterer dyrevelfærd, og løsninger skal findes i fællesskab.

Belægningsgrader og flokstørrelser

Rådet mener, at kravene til belægningsgraderne bør evalueres, og opfordrer til, at der ses nærmere på, hvilke problemer de store flokstørrelser rejser, og på mulighederne for en udvikling, der vil kunne fremme etablering af mindre flokke i husene.

Dødelighed

Rådet fremhæver her, at der er behov for at registrere årsager til dødelighed, da disse informationer kan danne grundlag for målrettede indsatser.

Pasningskvalitet

Rådet har tidligere fremhævet, at pasningen og kvaliteten heraf er afgørende for, hvordan dyrene har det i et givent produktionssystem. Det viser sig bl.a. ved de store forskelle, der ses, i f. eks. dødelighed og trædepudesvidninger mellem ellers sammenlignelige besætningstyper. Rådet opfordrer fortsat til, at de producenter, der får systemerne til at fungere bedst, får formidlet deres ideer og erfaringer ud til de øvrige producenter, så de muligheder, der er i systemet for at tilgodese hønernes velfærd, udnyttes fuldt ud.

Indfangning, transport og slagtning

Rådet opfordrer til, at dyrenes velfærd sikres bedst muligt inden for de rammer, der er givet på nuværende tidspunkt, samt at der fra dansk side arbejdes på at iværksætte velfærdsfremmende tiltag på EU-niveau.

Udtalelse om æglæggende høner

Etiske overvejelser

Det Dyreetiske Råd anerkender de forbedringer, der er sket ved udviklingen af de berigede bure, og anser i dag de berigede bure som en forbedring i forhold til de tidligere konventionelle bure. Rådet finder dog fortsat, at de berigede bure har nogle indbyggede begrænsninger i forhold til at kunne tilgodese hønernes velfærd i en bredere forstand, det vil sige i forhold til hønernes bevægelsesfrihed og mulighed for at udfolde deres adfædsrepertoire. Rådets finder, at de alternative systemer principielt set er at foretrække, selv om Rådet anerkender, at dødeligheden er lavere i de berigede bure. Samtidig understreger Rådet, at der fortsat skal arbejdes for forbedring af de alternative systemer, som tillader dyrene større udfoldelse, herunder at der skal arbejdes på at mindske potentielle stressfaktorer.

Justering af anbefalinger vedrørende genetik fra 2001

Rådet har fortsat den overordnede anbefaling om, at egenskaber, der fremmer hønernes velfærd, bør være et fokusområde i avlsmålene.

Ændring af anbefalingen vedrørende opdræt fra 2001

Rådet konstaterer, at der er i dag, fortsat ingen lovmæssige krav er på området, men Rådet finder det meget positivt, at branchen har taget ansvar for at udvikle retningslinjer

og søger at sikre, at alle følger dem. Rådet ser gerne, at branchen fortsat vil udvikle disse retningslinjer, samt at branchen selv kontrollerer dette og følger op med sanktioner, og hvis retningslinjerne ikke følges, må der lovgivning til at sikre dette.

Rådet mener endvidere, at retningslinjerne – eller lovkravene – også bør omfatte arealkrav, der sikrer en rimelig grad af bevægelsesfrihed, også sidst i opdrætsperioden, samt berigelse af opdrættet i bure, f.eks. i forhold til siddepinde og strøelse.

Opfølgning på anbefaling fra 2001 vedrørende dødelighed

Rådet anbefaler, at der påbegyndes obligatorisk registrering af dødsårsager, og at dette materiale gøres tilgængeligt for branchen. Rådet anser fortsat registreringen af dødsårsager som væsentlig i bestræbelserne på at nedbringe dødeligheden, da forskellige årsager kan kræve forskellige forebyggende tiltag. Rådet påpeger, at der mangler en konkret information om, hvilke årsager, der udgør de største risici i relation til dødelighed under de forskellige produktionsforhold.

Opfølgning på anbefaling vedrørende adgang til udearealer fra 2001

Rådet finder det positivt, at der er allerede i 2001 blev stillet krav i den økologiske produktion til udearealet, og i dag stilles der også krav til adgangen til udearealet samt arealernes beskaffenhed i produktionsforhold med fritgående høner. Der bør fortsat arbejdes på at sikre, at også arealet i pro-

duktioner med fritgående høner gøres så attraktivt som muligt, da kvaliteten af arealet er afgørende for hønernes velfærd, og ikke blot arealets størrelse.

Udtalelse om slagtekyllingeproduktionen Miljøberigelse i slagtekyllingeproduktion

Rådet finder det uacceptabelt, at slagtekyllinger i den konventionelle produktion opdrættes uden nogen form for berigelse, der kan stimulere deres naturlige adfærdsspektrum både af hensyn til dyrevelfærd generelt og i forhold til forekomsten af benproblemer. Rådet mener, at der skal arbejdes målrettet på at indarbejde miljøberigelse ved hold af slagtekyllinger, og det gælder især tiltag, der kan stimulere aktivitetsniveauet.

Ændring af anbefaling fra 1995 vedr. trædepudesvidninger

I 1995 påpegede Rådet problemer med svidninger på trædepuder og foreslog den gang at indbygge økonomiske eller andre incitamenter for producenterne til at gøre noget ved f.eks. trædepudesvidninger.

I dag finder Rådet, at tiltagene er et væsentligt skridt i den rigtige retning og glæder sig over, at forekomsten af trædepudesvidninger er faldet, og især i forhold til forekomsten af alvorlige svidninger. Rådet finder det imidlertid også bekymrende, idet der tilsyneladende stadig findes trædepudesvidninger hos omkring en tredjedel af kyllingerne. Rådet understreger derfor, at dette fortsat skal være et fokusområde, og

at der bør arbejdes på at nedbringe forekomsten yderligere.

Benproblemer

Rådet ser det som et skridt i den rigtige retning, at der i dag er indført lysprogrammer, og gennem målrettet avl er opnået væsentlige forbedringer i relation til forekomsten af benproblemer. Rådet mener, at der fortsat bør fokuseres på avl, på brug af lysprogrammer, og på miljøberigelse og andre tiltag, der fremmer dyrenes aktivitetsniveau og dermed styrker bensundheden.

Rådet understreger desuden vigtigheden af at få afdækket, om den mildere grad af unormal gang, der kan observeres hos kyllingerne, er forbundet med smerter eller andet ubehag for kyllingerne eller kan medføre andre problemer i bevægeapparatet.

Rådet peger desuden fortsat på behovet for at iværksætte en systematisk overvågning og registrering af forekomsten af benproblemer for at få et mere fuldstændigt billede af situationen.

Rådet mener videre, at der især i forhold til denne problematik er behov for at fremme en udvikling, hvor kyllinger har en langsommere vækst end de konventionelle slagtekyllinger. Rådet er opmærksomt på, at branchen har taget initiativ til en alternativ produktion, dog med brug af konventionelle kyllinger, men bl.a. med mere plads og med tildeling af beskæftigelsesmateriale.

Sultproblemer hos forældredyrene

Rådet har konstateret, at forældredyrene stadig fodres restriktivt og anerkender,

at branchen arbejder på at reducere problemerne gennem foderrelaterede tiltag. Rådet finder det imidlertid kritisk, at sultproblemerne fortsat ikke er løst og kan acceptere, at der i en overgangsperiode fortsat nærtrimmes, hvis fjerpilning er et problem, idet dette anses som den mindst ringe løsning, men understreger samtidig, at de underliggende sultproblemer skal løses, både for i sig selv at bedre velfærden og for at kunne undgå nærtrimning.

Etiske aspekter i den økologiske slagtekyllingeproduktion

Rådet finder, at de samme etiske overvejelser overordnet set gælder, når det drejer sig om dyrevelfærd i såvel den konventionelle som den økologiske slagtekyllingeproduktion, og Rådet er af den opfattelse, at dyrenes mulighed for at udfolde sig principielt set vejer tungere end den risiko for højere forekomst af sygdom og dødelighed, som et liv med adgang til berigelse og udearealer medfører. Rådet minder samtidig om, at økologisk produktion ikke entydigt kan siges at føre til bedre dyrevelfærd.

Rådet finder dog, at det udviklingspotentiale, som den økologiske produktion tilbyder, bør prioriteres sammen med en ikke-økologisk produktion, hvor der er større fokus på dyrevelfærd end i den nuværende konventionelle, og som tilbyder dyrene større og mere komplekse fysiske rammer. Endvidere har Rådet noteret sig, at der tegn på, at der kan være større problemer med forekomst af trædepudesvidninger i den økologiske produktion end i den konventionelle, og Rådet peger på et behov for at

se på udviklingsmulighederne i relation til brug af klimaanlæg og strøelse for at sikre en mere systematisk overvågning af diverse parametre for at afdække årsager og mulige målrettede løsninger på problemerne med trædepudersvidninger.

Rådet nævner, at der kan være behov for at justere kravene til den økologiske slagtekyllingeproduktion, hvis disse viser sig at være uhensigtsmæssige i relation til at sikre dyrenes velfærd. Her tænkes især på kravene til udearealernes beskaffenhed, og Rådet foreslår, at forskning vedrørende brug af udearealer samt gode erfaringer fra ægproduktionen inddrages til inspiration.

4.2 Kontrolkampagne om indfangning og transport af slagtekyllinger

Fødevestyrelsen gennemførte i 2014 en særlig kontrolkampagne med fokus på henholdsvis:

- Indfangning af slagtekyllinger
- Rengøringskontrol af transportmidler og fjerkrækasser til slagtekyllinger.

Formålet med kampagnen var at finde ud af om:

- Indfangning af slagtekyllinger foregår dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt
- Transportmidler og fjerkrækasser var rengjorte og desinficerede tilstrækkeligt forud for pålæsning af slagtekyllinger hos producenterne.

Ved kampagnen kontrollerede Fødevesty-

relsen veterinære rejsehold i alt 30 indfangninger. For hver kontrol indgik et læs af slagtekyllinger svarende til mellem ca. 4.800 og 8.000 kyllinger, der skulle transporteres til slagting. Ud af de 30 kontroller var 19 af disse ved maskinel indfangning og 11 foregik ved håndindfangning. Fødevestyrelsen undersøgte ved hver kontrol 100 kyllinger for skader.

Resultater fra FVST's kontrolkampagne

Ved indfangning af slagtekyllinger blev der fundet

- 1,63 % af slagtekyllingerne, der var fanget med fangemaskiner, havde friske skader efter pålæsning i fjerkrækasserne (primært vinge skader).
- 0,18 % af slagtekyllingerne, der var håndindfanget, havde friske skader efter pålæsning i fjerkrækasserne.
- Ved samtlige kontroller af maskinel indfangning blev det konstateret, at typegodkendelserne for fangemaskinerne ikke blev fulgt på alle punkter.

Ved rengøringskontrol af transportmidler og fjerkrækasser til slagtekyllinger blev der fundet

- 19 ud af 63 af transportmidlerne og/eller fjerkrækasserne var snavsede forud for den planlagte pålæsning af slagtekyllinger
- Der var ingen væsentlig forskel imellem kontrolresultaterne for danske og udenlandske transport-virksomheder.

Resultaterne viser øget forekomst af skader ved maskinel indfangning. Blandt forklaringerne på skaderne ved maskinel indfangning kan være, at fangemaskinerne kører med højere hastighed end typegodkendelsen foreskriver, og at faldhøjden fra maskinen ned i kasserne er for høj. Et nedsat tempo ved håndindfangning kan have medvirket til, at antallet af skader var lavere her.

I de tilfælde, hvor Fødevarestyrelsen konstaterede, at der var kyllinger med brækkede vinger eller andre skader, blev dyrene aflivet. Både før, under og efter kontrolkampagnen har branchen løbende været i dialog med myndighederne, og myndighederne har vist stor velvillighed i at inddrage branchen. Kontrolbesøgene forløb alle fint,

Branchens handlingsplan

I forbindelse med kampagnen har branchen iværksat en handlingsplan, der skal afdække og minimere problemerne. Hensigten med planen er at sikre en høj dyrevelfærd for slagtekyllinger under indfangningen og transporten til slagterierne. I handlingsplanen er der udarbejdet en række procedureændringer og optimeringer, der alle er tilknyttet en række indsatsområder.

Det drejer sig om

- Procedure ved indfangning,
- Fangermaskiner og brugen af disse,
- Håndteringen af kyllingerne under indfangning
- Optimal smittebeskyttelse.

Fødevarestyrelsen vil følge op på virkningen af planen ved at gennemføre en tilsvarende kontrolkampagne i 2016.

4.3 Besøg af Det veterinære sundhedsråd

I januar var Det Veterinær Sundhedsråd ude at se indfangning og slagtning af slagtekyllinger samt besøgte to slagtekyllingeproducenter. Turen var på eget initiativ fra Det Veterinær Sundhedsråds side.

4.4 Ændringer i Dyreværnsloven gav ny organisering af Ministeriets rådgivende råd

Ved vedtagelsen af ændringerne i Dyreværnsloven i foråret 2015 er der sket ændringer i rådsstrukturen på dyrevelfærds- og veterinærområdet. Dyreværnsrådet og Rådet vedrørende hold af særlige dyr nedlægges. De opgaver, som Rådet vedrørende hold af særlige dyr har varetaget, bliver overdraget til Det Veterinære Sundhedsråd. Dyreværnsrådets opgaver vil fremover blive varetaget af Det Dyreetiske Råd. Endvidere betyder lovændringen, at Det Veterinære Sundhedsråd ikke længere kan besvare spørgsmål i civile retssager eller komme med generelle udtalelser af egen drift, men udelukkende skal bruges i retsmæssige sammenhænge.

4.5 Status på trædepudesvidninger hos slagtekyllinger

Der sker løbende en overvågning af udviklingen af antallet af trædepudesvidninger.

Branchen ser alvorligt på forekomsten af alvorlige trædepudesvidninger, og der er derfor fokus på indsatsen for at reducere forekomsten af svidninger på trædepuderne i slagtekyllingeproduktionen samt finde årsagerne hertil.

Årsagerne til trædepudesvidninger er mange, og især eksterne årsager kan meget hurtigt påvirke det samlede niveauet i branchen. Vejrforhold, sygdomssituationen og foderkvaliteten er blot nogle af mange faktorer, der har indflydelse på dette.

Udviklingen i antallet af trædepudesvidninger er fortsat sæsonbetonet og svingende. Det sidste halve år af 2014 var der en positiv udvikling i antallet af trædepudesvidninger. I vintermånederne blev der dog igen observeret en stigning i antallet af trædepudesvidninger. Der er dog tale om en mindre stigning i forhold til, hvad der tidligere har været af udsving i vinterperioderne i de foregående år. I løbet af foråret 2015 er der igen sket et fald i antallet af trædepudesvidninger.

4.6 Håndtering og transport af udsætterhøner til slagting

Det Danske Fjerkræraad har et regelsæt for god produktionspraksis, kaldet GMP-plan (Good Manufacturing Practices - plan) for produktionen af konsumæg i Danmark. GMP-planen omfatter processen fra leverance af daggamle forældredyr, forhold på rugeriet, levering af de daggamle levekylinger, opdrætning af hønniker, produktion af konsumæg, opbevaring af konsumæg på produktionsstedet, afhentning af consu-

mæggene på produktionsstedet samt enkelte forhold relateret til pakkeriet vedrørende afhentning af æggene.

Når det gælder håndteringen og transporten af udsætterhønerne, så lægger dette regelsæt op til at sikre den højeste mulige dyrevelfærdsmæssige standard i alle stadier omkring indfangning, læsning og transport af udsætterhøner. Ægproducenter har pligt til at sikre, at udsætterhøner håndteres på en skånsom måde, der sikrer dyrevelfærd.

Der gælder nogle grænseværdier, der skal sikres og registreres i forbindelse med håndteringen og transporten af hønerne til slagterierne:

- Transportdøde høner i en leverance registreres samtidig med ophængning på slagtebåndet og må maksimalt udgøre 1,50 % af den pågældende leverance
- Ben- og vingebrud i en leverance opstået inden hønerne har været igennem bedøvelse og plukker og registreret ved dyrlægekontrollen på slagteriet efter bedøvelse og plukker, må maksimalt udgøre 0,50 % af leverancen for hver kategori

Når høner fra den danske ægproduktion skal sættes ud, sker det på en af følgende måder:

- Hønerne transporteres til et slagteri – primært i Tyskland
- Hønerne aflives i et specielt bygget mobil slagteanlæg (Chickpulp), der omdanner hønerne til pelsdyrfoder
- Hønerne aflives på farmen og transporteres til en fabrik, der producerer petfood.

Det Danske Fjerkræraad modtager oplysninger fra det tyske slagteri og de få slagtinger, der foregår i Danmark, og sikrer dermed en løbende overvågning af ovennævnte. I de få tilfælde, hvor der er sket en overskridelse af grænseværdierne kontaktes producenten og om nødvendigt slagteriet for at få en uddybende forklaring af årsagerne til overskridelsen.

I 2013 var der omkring 50 transporter af udsætterhøner til slagting, og sidste år i 2014 var antallet af transporter til slagteri faldet til under 40. Der er således sket et fald i antallet af transporter. Hvert år er der 2-3 leverancer, hvor grænseværdierne er overskredet. I de fleste tilfælde er der tale om eksterne faktorer som vejrlig eller tekniske problemer med henholdsvis lastbilen eller på slagteriet, som den enkelte producent ikke har haft mulighed for at tage hensyn til i sin planlægning for at sikre hønerne.

Der sendes årligt en opgørelse af resultaterne til Fødevarestyrelsen.

5. Ny udgave af Effektivitetskontrollen for konsummægsproduktionen

Mie Nielsen Blom, chefkonsulent,
Landbrug & Fødevarer

Danske Æg besluttede i 2012, at der i 2013 skulle foretages en revidering og justering af den nuværende e-kontrol for konsummægsproduktionen. Gennem hele efteråret 2013 blev der arbejdet på at udvikle en ny og forbedret udgave af E-kontrollen for konsummægsproduktionen. Denne blev færdig og trådte i kraft for brugerne den 6. januar 2014. Omlægningen er finansieret af Fjerkræafgiftsfonden.

Den nye udgave af E-kontrollen indeholder flere muligheder og giver et bedre overblik over produktionen og de indberetninger, der har været foretaget. Desuden er den nemmere og mere brugervenlig at anvende. Der er tilføjet en række nye indtastningsmuligheder, og der er åbnet op for direkte overførsel af pakkeridata fra pakkerierne. Vi har gennem hele denne omlægningsfase haft 4 producenter med på sidelinjen. De har løbende testet det nye system og er kommet med ideer og muligheder, som vi på bedste vis har forsøgt at indbygge i den nye udgave.

The screenshot displays a software interface for egg production control, organized into three main sections: Høns (Hens), Æg (Eggs), and Foder (Feed). Each section contains various input fields with numerical values and percentage indicators.

- Høns (Hens):** Includes fields for 'Dage' (Days), 'Døde høner, stk.' (Dead hens, units), 'Norm (stk.): 34' (Norm (units): 34), 'Afv. i %: 100' (Dev. in %: 100), 'Sygdomme o.a.:', 'Bemærkninger til open:', 'Hønevægt, g:' (Egg weight, g), 'Vandforbrug, L:' (Water consumption, L), 'Slagtede høner, stk.' (Slaughtered hens, units), 'Pris/slaget høne, kr:' (Price/slaughtered hen, kr), 'Vaccination foretaget:' (Vaccination performed), 'Anvendt vaccine:' (Applied vaccine), and 'Div. omkostninger, kr.:'. There are also several spinners for numerical values.
- Æg (Eggs):** Includes fields for 'Antal indsamlede æg, stk:' (Number of collected eggs, units), 'Norm (stk.): 141061' (Norm (units): 141061), 'Afv. i %: -100' (Dev. in %: -100), 'Ægvægt, g:' (Egg weight, g), 'Norm (gr.): 67.3' (Norm (g): 67.3), 'Afv. i %: -100' (Dev. in %: -100), 'Vægtklasser, %:' (Weight classes, %), 'Affaldsæg, %:' (Waste eggs, %), 'Snavsede, %:' (Soiled, %), 'Knækæg, %:' (Broken eggs, %), and 'Nettoægafregning kr./kg:'.
- Foder (Feed):** Includes fields for 'Foderforbrug, kg:' (Feed consumption, kg), 'Norm (kg.): 21237' (Norm (kg): 21237), 'Afv. i %: 100' (Dev. in %: 100), 'Foderindkøb, kg:' (Feed purchase, kg), 'Foderpris/100 kg, kr:' (Feed price/100 kg, kr), 'Færdigfoderblanding:' (Ready-made feed mixture), 'Foderblanding:' (Feed mixture), 'Høj korn, kg:' (High grain, kg), 'Høj korn/100 kg, kr:' (High grain/100 kg, kr), 'Høj korn andel, %:' (High grain share, %), 'Grovfoder, kg:' (Coarse feed, kg), 'Grovfoder/100 kg, kr:' (Coarse feed/100 kg, kr), 'Total foderpris, kr:' (Total feed price, kr), and 'Foderfabrik:' (Feed mill).

Alle de gamle beregninger og systemer, der ligger bag ved E-kontrollen, er fortsat de samme, og det bevirker, at alle de tidligere hold, der er indtastet i den gamle E-kontrol, også er tilgængelige i den nye E-kontrol. Så for gamle brugere af E-kontrollen vil mange af principperne være de samme, men i et nyt layout og med nye muligheder. Administrationen af E-kontrollen er ved denne omlægning samtidigt blevet flyttet fra Videncentret for Landbrug til Landbrug & Fødevarer.

Alle konsumægsproducenter har modtaget adgangskoder og mere specifik information om tilgangen til den nye E-kontrol. For nye producenter, der ikke har brugt E-kontrollen tidligere, er det fortsat muligt at starte op og afprøve dette produktionsstyringsprogram, og for pakkerier, der ikke tidligere har overført data til systemet, er det heller ikke for sent. Man bestemmer selv, hvor meget og hvor lidt man vil indberette i systemet. Når man har startet et nyt hold op efter indtastning af stamoplysninger, så kan man ugentlig indberette de produktionsoplysninger, man syntes, der skal indgå i produktionsstyringsystemet.

I løbet af 2015 er der sket yderligere forbedringer af det nye system. En konkret opdeling af årsager til dødeligheden, forbedring af grafer samt hitlister over de bedste produktionsresultater er blot nogle af de ting, der er rettet til, og som vil træde i kraft hen over sommeren 2015. Der vil i sensommeren 2015 blive afholdt kurser for konsulenter og dyrlæger i branchen om systemet, så rådgivningen i brugen af E-kontrollen optimeres. Samtidigt sikres

alle brugere en opdateret viden om og tilgang til systemet.

Det skal understreges, at E-kontrollen for konsumægsproduktionen ikke er offentlig tilgængelig. Alle producenter bestemmer selv, om der er nogen, der skal have adgang til deres egne data. Der er ingen udefrakommende, der har adgang til E-kontrol systemet bortset fra 2 administratorer af systemet i Landbrug & Fødevarer. Der videregives ikke personrelaterede oplysninger fra E-kontrollen. De eneste data, der offentliggøres fra E-kontrollen, er anonymiserede, statistiske udtræk til Årsberetningen, myndighedsindberetning samt til branchens egen information.

6. Produktion og salg af æg i Danmark 2014

Jørgen Nyberg Larsen, sektorchef for
Danske Æg

6.1 Salget af skalæg stiger for 14. år i træk

Fødevarestyrelsen har netop offentliggjort nye tal for produktionen og salg af æg til detail og foodservice for hele 2014. Tallene er opgjort på baggrund af indberetninger fra danske ægpakkerier. Statistikken fortæller ikke hele sandheden

Fødevarestyrelsens tal har i mange år givet et meget præcist billede af produktionen af æg og salget af konsumæg i Danmark, (se Tabel 6.1 og Tabel 6.2) men fra august 2010 til ultimo januar 2013 importerede Coop svenske buræg i deres private label bakker, X-tra, og denne import indgik ikke i de officielle statistikker, fordi de ikke er inde på et dansk ægpakkeri, men blev importeret direkte fra et svensk ægpakkeri. Danske Æg har i denne periode estimeret denne import til ca. 600-650 tons pr. kvartal.

Tabel 6.1.1

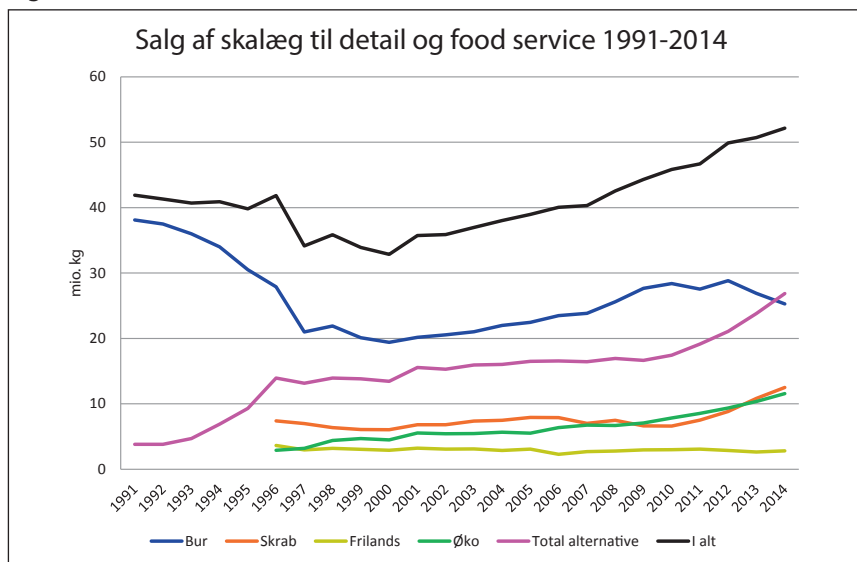
År	Indvejringer mio. kg				
	Bur	Skrab	Frilands	Øko	Sum
2000	28,7	8,2	4,2	5,9	47,0
2001	32,5	8,8	4,8	7,0	53,0
2002	32,4	9,8	4,5	7,3	54,0
2003	29,3	10,6	4,7	7,3	52,0
2004	31,4	12,7	4,3	7,4	55,8
2005	28,0	13,4	4,2	7,4	53,1
2006	28,9	12,0	3,0	7,5	51,3
2007	29,5	10,4	3,1	7,8	50,8
2008	31,0	9,9	3,0	8,2	52,1
2009	31,8	9,9	3,4	7,7	52,8
2010	34,1	9,3	3,8	8,3	55,4
2011	34,64	9,79	4,42	9,24	58,08
2012	33,10	11,34	3,88	10,65	58,97
2013	34,00	12,90	3,14	10,94	60,97
2014	32,76	12,47	3,42	12,26	60,91
2014 / 2013 pct.	96,4 %	96,7 %	109,0 %	112,1 %	99,9 %
Andel af total pct.	55,8 %	20,5 %	5,6 %	20,1 %	100,0 %

Tabel 6.1.2

Salg til detail og foodservice, mio. kg					
År	Bur	Skrab	Frilands	Øko	Sum
2000	19,4	6,0	2,9	4,5	32,8
2001	20,2	6,8	3,2	5,6	35,7
2002	20,6	6,8	3,1	5,4	35,9
2003	21,0	7,4	3,1	5,5	37,0
2004	22,0	7,5	2,9	5,7	38,0
2005	22,5	7,9	3,1	5,5	39,0
2006	23,5	7,9	2,3	6,4	40,1
2007	23,9	7,0	2,7	6,7	40,3
2008	25,6	7,5	2,8	6,7	42,6
2009	27,65	6,62	2,96	7,07	44,3
2010	27,58	6,61	3,00	7,81	45,00
2011	27,55*	7,51	3,09	8,54	46,68
2012	28,83*	8,82	2,88	9,37	49,90
2013	26,90*	10,84	2,63	10,35	50,73
2014	25,29	12,51	2,80	11,56	52,17
2014 / 2013 pct.	94,0 %	115,4 %	106,4 %	111,7 %	102,8 %
Andel af total pct.	48,0 %	24,0 %	5,4 %	22,2 %	100,0 %

* Indeholder Danske Ægs skøn over importen fra svenske pakkerier direkte til danske supermarkeder i perioden august 2011 til januar 2013. Importen blev vurderet til at udgøre ca. 600-650 tons pr. kvartal.

Figur 6.1.2

Hvad viser tallene?

Tallene viser, at indvejningerne i 2014 faldt med 0,1 % til 60,91 mio. kg, mens salget steg med 2,8 % til 60,17 mio. kg.

Indvejningerne af buræg faldt med 3,6 % til 32,76 mio. kg og udgør 53,8 % af de samlede indvejninger. Salget af buræg faldt med 6,0 % til 25,29 mio. kg og udgør 48,5 % af det samlede salg. Det er femte kvartal i træk og første kalenderår i mere end 35 år, at salget af buræg udgør under halvdelen af det samlede salg.

Indvejningerne af skrabeæg faldt med 3,3 % til 12,47 mio. kg og udgør 20,5 % af de samlede indvejninger. Salget af skrabeæg steg med hele 20,8 % til 12,51 mio. kg og udgør nu 24,0 % af det samlede salg. Det er værd at bemærke, at salget af skrabeæg ligger over indvejningerne, og at der i 2014 er importeret mere end 1,4 mio. kg skrabeæg. Indvejningerne af frilandsæg steg med 9,0 % til 3,42 mio. kg og udgør 5,6 % af de samlede indvejninger. Salget af frilandsæg steg med 6,4 % til 2,80 mio. kg. og udgør nu 5,4 % af det samlede salg.

Indvejningerne af økologiske æg steg med 12,1 % til 12,26 mio. kg og udgør nu 20,1 % af de samlede indvejninger. Salget af økologiske æg steg med 11,7 % til 11,56 mio. kg og udgør nu 22,2 % af det samlede salg. Det er værd at bemærke, at mens der i de første 9 måneder af 2014 blev importeret over 0,6 mio. kg økologiske æg, så blev der i fjerde kvartal kun importeret 28.350 kg.

6.2 Import af æg til pakkerierne

I 2014 var der en stor import af udenlandske (svenske) æg til danske pakkerier. Importen i 2014 var over 5 gange så stor som importen i hele 2012 og 12,5 % højere end i 2013. Der blev importeret alle fire typer af æg, med skrabeæg som den klart dominerende med 1,44 mio. kg, og det passer godt sammen med, at salget af skrabeæg lå over indvejningerne af dansk producerede skrabeæg. Importen af skrabeæg i 2014 var næsten tre gange så stor som importen af skrabeæg i hele 2013 og næsten 30 gange større end importen i 2012. Der var også en betydelig import af økologiske æg, hvilket også har været nødvendigt for at efterkomme efterspørgslen. Fordi salget af økologiske æg svarede stort set til indvejningerne, og der er jo som bekendt en vis frasortering grundet knækæg, snavsede æg mm. Importen af buræg var på under halvdelen af importen i 2013. Der var en lille import af frilandsæg i 2014.

Tabel 6.2.1

Import 2012 (kg)					
	Bur	Skrab	Frilands	Øko	Total
Q1	74.250	44.550	0	33.750	152.550
Q2	29.025	5.400	0	18.900	53.325
Q3				130.275	130.275
Q4				130.950	130.950
	103.275	49.950	0	313.875	467.100

Tabel 6.2.2

Import 2013 (kg)					
	Bur	Skrab	Frilands	Øko	Total
Q1	18.900	58.185	0	182.925	260.010
Q2	224.100	199.226	6.750	228.825	658.901
Q3	109.350	675	15.525	416.000	541.550
Q4	311.988	278.007	15.525	35.347	640.867
	664.338	536.093	37.800	863.097	2.101.328

Tabel 6.2.3

Import 2014 (kg)					
	Bur	Skrab	Frilands	Øko	Total
Q1	93.825	642.465	23.625	227.688	987.603
Q2	17.550	281.723	0	193.192	492.465
Q3	20.655	154.575	6.075	190.698	372.003
Q4	120.262	363.256	0	28.350	511.868
	252.292	1.442.019	29.700	639.928	2.363.939

Afslutning

Det er ærgerligt, at importen af konsumæg fortsat stiger, for når vi ikke leverer danske æg til de danske forbrugere, så er alternativet et produkt, der har en lavere fødevarer-sikkerhed end dansk producerede æg, der testes efter verdens skrappeste salmonel-lakontrolprogram. Det nuværende niveau for importen svarer til produktionen fra ca. 115.000 hønepladser.

7. Slagtekyllinger: Produktion, marked, forbruger og handel

*Stig Munck Larsen, chefkonsulent,
Landbrug & Fødevarer*

7.1 Produktion og marked

I 2014 blev der i Danmark slagtet ca. 103 millioner kyllinger, svarende til en salgsværdi på 1,4 mia. kr. Den slagtede vægt af kyllinger udgjorde ca. 160.000 tons, hvilket er et mindre fald i forhold til 2013. Knap 17 millioner kyllinger opvokset i Danmark blev slagtet uden for Danmark, svarende til 36.000 tons og en værdi på 260 mio. kr. Til sammenligning blev ca. 1 mio. kalkuner produceret i Danmark, men slagtet i udlandet, svarende til 15.000 tons kalkun til en værdi af 149 mio. kr.

Særligt sidste halvdel af 2014 var præget af en del markedsuro forårsaget af en række forhold globalt set. Mens der i 2013 ikke har været alvorlige sygdomsudbrud i fjerkræproduktionen i EU eller på globalt plan kunne der især ultimo 2014 konstateres en række alvorlige tilfælde af højpatogen fugleinfluenza i en række centrale fjerkræproducerende lande både i EU og i USA, Kina og andre lande i Asien. I EU blev særligt UK, Holland, Tyskland og Italien ramt af fugleinfluenza, der har haft markant betydning for både producenter og ikke mindst i forhold til eksporten.

I USA er der fortsat ikke kontrol over det udbrud af fugleinfluenza, der har hærget den amerikanske fjerkræsektor siden december 2014. Udbruddet betegnes som det værste i historien med næsten 37 millioner smittede fugle. Udbruddet startede i december 2014 i Oregon, og ramte senere

landets største æg-producerende stat Iowa. Ca. hvert fjerde æg i hele USA produceres i Iowa. Som konsekvens heraf forventes markant stigende priser på især æg og store dele af den amerikanske fødevarerindustri, der anvender æg. Tilsvarende effekt kan sandsynligvis forventes for fjerkrækød. Som verdens største eksportør af fjerkrækød får det omfattende sygdomsudbrud store konsekvenser for den amerikanske fjerkræsektor, idet 9 importlande har stoppet import af fjerkræ og æg fra de ramte stater som følge af sygdomsudbruddet.

Stigende kamp om de globale markeder for fjerkræ, større grad af national fokus på at beskytte egen produktion, indførelse af politiske handelsbarrierer og en stigende global efterspørgsel efter fjerkrækød er alle faktorer, der fremadrettet kan ændre de globale handelsstrømme.

Den danske fjerkræsektor synes at stå godt i den kamp på de markeder, hvor fokus er på kvalitet og fødevarsikkerhed (se nedenfor). Den stigende US dollarkurs styrker den danske konkurrenceevne i forhold til de eksportmarkeder, hvor US dollar er den styrende valuta. Der er dog også udfordringer for dansk fjerkrækød. Øget fokus på halalstandarder på de muslimske eksportmarkeder stiller store krav til den danske produktion – ikke mindst fordi virksomhederne skal operere inden for et antal af forskellige krav til halal i hele værdikæden. På hjemmemarkedet er det stadig den store import af fjerkrækød, som udfordrer virksomhederne. Trods et fald i importen i 2014 er der stadig behov for at opnå en større markedsandel for på den længere

bane at øge den samlede produktion i Danmark.

I EU er der i 2014 startet et arbejde med regelforenkling, der bl.a. betyder, at Handelsnormer for fjerkræ er under revision, hvilket forhåbentlig kan ende med større muligheder for innovation i produktionen og produktudvikling til en bredere vifte af forbrugere, der efterspørger forskellige produktionsformer. Desuden er der i EU forhandlet en revideret ”promotion fund”, hvor der fremadrettet afsættes 200 mio. euro årligt til projekter, der har til formål at markedsføre europæiske fødevarer i EU og uden for EU.

Dansk slagtekylling i et internationalt perspektiv

Landbrug & Fødevarer færdiggjorde i 2014 en rapport, der kortlægger dansk slagtekyllings styrkepositioner. Analysen, der er baseret på en sammenligning af centrale produktionsparametre i slagtekyllingeproduktionen i konkurrerende eksportlande, viser, at der i den danske slagtekyllingesektor er et godt afsæt og potentiale for at styrke markedspositionen både i Danmark og på eksportmarkederne.

Rapporten konkluderer, at dansk slagtekyllingeproduktion kan bryste sig af fire styrkepositioner i forhold til slagtekyllingeproduktionen i de omkringliggende lande, vi normalt sammenligner os med.

For det første er der fuld sporbarhed i hele slagtekyllingeproduktionen. Etableringen af ”Kvalitetssystemet I Kyllingeproduktionen” (KIK) sikrer, at der gennem daglige dataindberetninger til et fælles system

i hele værdikæden er fuldt overblik over produktionsforholdene. Det er både med til at sikre den bedst mulige management i driften og hurtigt at kunne agere og inddæmme eventuelle uregelmæssigheder i værdikæden.

For det andet har dansk kylling en høj fødevareresikkerhed. Den anvendte mængde af antibiotika er meget lav. Dette kan tilskrives, at producenterne har sikret kyllingerne en meget høj grad af smittebeskyttelse, så kyllingerne meget sjældent får sygdomme, der kræver behandling med antibiotika.

For det tredje er dansk kylling fri for salmonella. Siden 2008 har Danmark haft nultolerance overfor salmonella i kyllingekød. Det betyder, at når forbrugere køber dansk kylling, kan de være sikre på, at kødet er testet fri for salmonella. Udenlandsk fjerkrækød (undtagen det nordiske) opfylder derimod lempeligere EU-krav for test af salmonella.

For det fjerde er der en lavere klimabelastning ved dansk kyllingeproduktion. Udledning af drivhusgasser, vandforbrug og energiforbrug til opvarmning og belysning, samt et lavere forbrug af foder pr. kg produceret kyllingekød medvirker til et bedre miljø- og klimaregnskab. Publikationen kan hentes på Landbrug & Fødevarers hjemmeside www.lf.dk.

International markedssituation – Russisk embargo og frihandelsforhandling med USA

Den russiske embargo i august 2014 mod fødevarer fra EU, USA, Canada og Australien har også for den danske og europæiske

kyllingebranche været en streg i regningen i et marked, hvor stigende efterspørgsel ellers sendte priserne godt op inden importforbuddet.

Dansk og europæisk kyllingeeksport er ikke nær så hårdt ramt af forbuddet som andre eksporterende sektorer, men med Sydafrikansk antidumpingtold på import af kyllingeudskæringer fra en række EU-lande, samt EU's fjernelse af eksportrestitution, skønnes det, at op mod 25 pct. af EU's eksport til tredjelande i dag stilles overfor nye udfordringer. Det kan ikke undgå at lægge pres på EU's produktion og kampen om nye eksportmarkeder med de dominerende globale kyllingeproducerende lande Brasilien og USA.

En anden stor udfordring, der siden 2013 har været forhandlet på politisk niveau, er EU's og USA's iver efter hurtigt at få slået det sidste søm i en omfattende frihandelsaftale, der skal medvirke til at sparke gang i den europæiske vækst. Trods sin lille økonomiske betydning i forhandlingerne spiller landbruget en betydelig rolle på begge sider af Atlanten, og netop manglende gensidig anerkendelse af produktionsformer og tilgang til produktion af fødevarer kan være et af flere elementer, der kan medvirke til manglende resultat. På kødområdet er det især de såkaldte PhytoSanitære forhold, der er stridspunktet, hvor USA bl.a. ikke vil anerkende EU som et samlet område i forbindelse med virksomheders eksportgodkendelse, men ønsker at forbeholde sig ret til at godkende de enkelte EU-lande til eksport. Det er i øvrigt en udbredt misforståelse, at spørgsmålet om f.eks. klorkyllinger til

EU er en del af den PhytoSanitære aftale i en frihandelsaftale. Implementeringen af en eventuel fremtidig aftale vil medføre, at EU-Kommissionen efterfølgende skal sikre sig, at USA-eksport af kyllinger overholder EU's regelsæt om f.eks. tilladte metoder til dekontaminering. USA har allerede i dag markedsadgang for kyllinger til EU, men kan i praksis ikke eksportere til EU, da klorskylning anvendes til at reducere forekomsten af f.eks. salmonella og campylobacter.

I Danmark og resten af EU sikres en høj fødevarer sikkerhed i slagtekyllingeproduktionen ved god smittebeskyttelse og effektivt management i primærproduktionen samt meget høje hygiejnekrav på fjerkræslagterne.

I dag tillader EU kun dekontaminering af slagtekyllinger med almindeligt vand, og det ønsker den danske og europæiske slagtekyllingesektor ikke ændret.

7.2 Forbruger

Fjerkræ tager markedsandele

Danskernes appetit på fjerkræ er i 2014 stigende. Tal fra forbrugerundersøgelser viser, at forbruget af fersk fjerkræ stiger målt på, hvor meget fjerkræ husstandene køber. Fjerkræ er dermed lykkedes med at opnå en forbrugsstigning på bekostning af andre kødtyper. Fjerkrækød udgør ved udgangen af 2014 ca. 24 pct. af det samlede forbrug af kød, fjerkræ og fisk. "Dansk Kylling kampagnen", som startede midt i 2014 har formentlig medvirket til at styrke kyllingens position.

Afsætningskampagnen 'Hvordan ved man om en kylling er dansk' har stor opbakning fra både branche og detailhandel. Et særligt vigtigt element er et mærke med Dansk Kylling logo, som sættes direkte på producenters og kæders emballager med kylling. Kampagnen har opnået et kendskab på 31 pct. blandt den yngre målgruppe, hvilket må siges at være tilfredsstillende for denne type kampagne. Det er nok især outdoor kampagnen, der har skabt opmærksomhed hos forbrugerne. Kampagnen har slået på Dansk Kylling-mærket og de særlige kendetegn ved danskerne. Kampagnen kunne i udvalgte måneder af 2014 ses på store plakater nær offentlig transport i både større og mindre byer.

En anden forklaring på kyllingens succes hænger måske sammen med, at forbrugerne især vælger kylling når de ønsker en sundere aftenmad. Kylling spises ofte

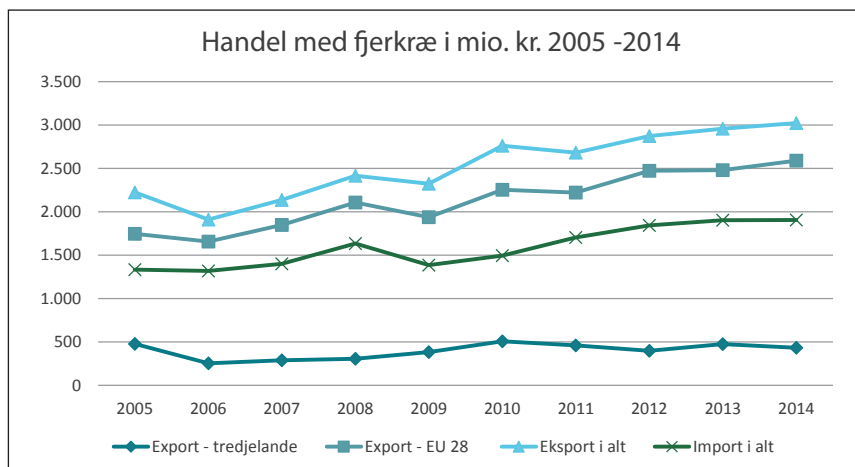
i retter med mange grøntsager, som f.eks. wokretter, salater og karryretter. Sundhed er en megatrend og spås fortsat stigende vigtighed. Derfor er forbrugernes høje sundhedsvurdering af kylling også et helt optimalt udgangspunkt for kyllingeforbrugets fremtidige vækst.

7.3 Handel

Eksport af fjerkræ runder 3 mia. kr. i 2014

Den danske eksport af fjerkræ, der primært dækker over kyllingeprodukter, forventes i 2014 for første gang at runde milepælen på 3 mia. kr. Godt 85 pct. af den værdimæssige eksport afsættes i dag på det indre marked og primært nærmarkederne i Sverige, Tyskland, Holland og UK. De resterende 15 pct. afsættes hovedsageligt til markederne i Asien, Mellemøsten og

Tabel 7.3.1

Afrika. Mens den værdimæssige eksport til lande uden for EU de seneste år har været ganske stabil, men stigende siden 2005, er værdieksporten til EU steget markant siden 2005, svarende til en merværdi på 800 mio. kr. eller en stigning på 35 pct.

Importen af fjerkræ har i dag en værdi på ca. 1,9 mia. kr., hvilket er en stigning på 575 mio. kr. eller 43 pct. siden 2005. Importen sker primært fra nærmarkederne i EU. Værdimæssigt har importen været konstant de seneste år, men at der er tendens til faldende enhedsværdi.

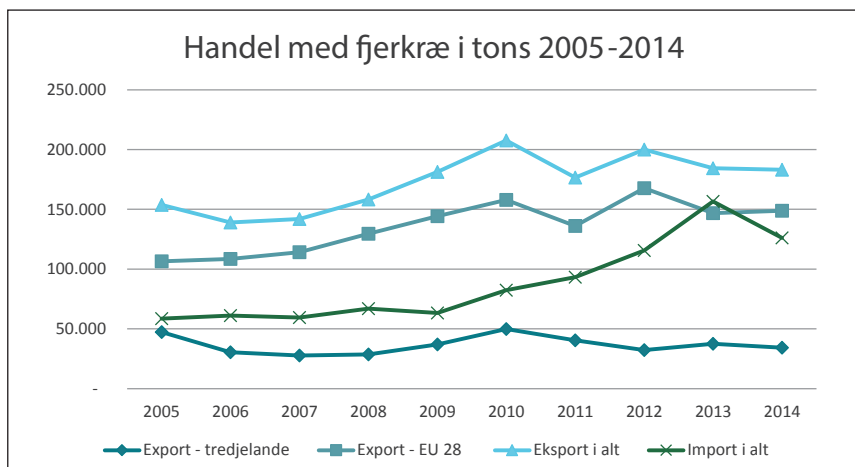
Samlet set er der tale om en stigende positiv handelsbalance for fjerkræ, idet Danmark i 2014 eksporterede for 1,1 mia. kr. mere, end der blev importeret for.

Mængdemæssigt har der været et mindre fald i eksporten siden 2010 efter en årrække med en stigning i eksporten på 33 pct. Den samlede eksport af fjerkræ udgjorde i

2014 ca. 183.000 tons, hvoraf godt 81 pct. afsættes til EU mod 68 pct. i 2005. Tallene viser samtidig, at der over perioden er sket en svagt faldende værditilvækst pr. enhed ved afsætning til EU, hvilket kan skyldes den øgede konkurrence både fra konkurrerende markeder og den stigende import af fjerkræprodukter fra tredjelande. Modsat er der tegn på, at eksporten til tredjelande siden 2010 har været til stigende enhedspriser, idet eksportmængden har været faldende, mens den værdimæssige eksport har været forholdsvis konstant.

Importen har siden 2010 været markant stigende fra 82.000 tons til 126.000 tons i 2014, svarende til en stigning på over 50 pct.. Værdimæssigt er der derimod kun tale om en stigning på 26 pct. i samme periode, hvilket underbygger, at der er tale om en væsentlig konkurrenceudsættelse for den danske fjerkræsektor.

Tabel 7.3.2

8. Statistik fra E-kontrollen og KIK

Henrik Bang, chefkonsulent og Mie Nielsen Blom, chefkonsulent, Landbrug & Fødevarer

8.1 Statistik på dansk

Tabel 8.1.1 Udvikling i dækningsbidrag 2010-2014

Konsumæg: kr./indsathøne/år · Slagtekyllinger: kr./netto m²/år

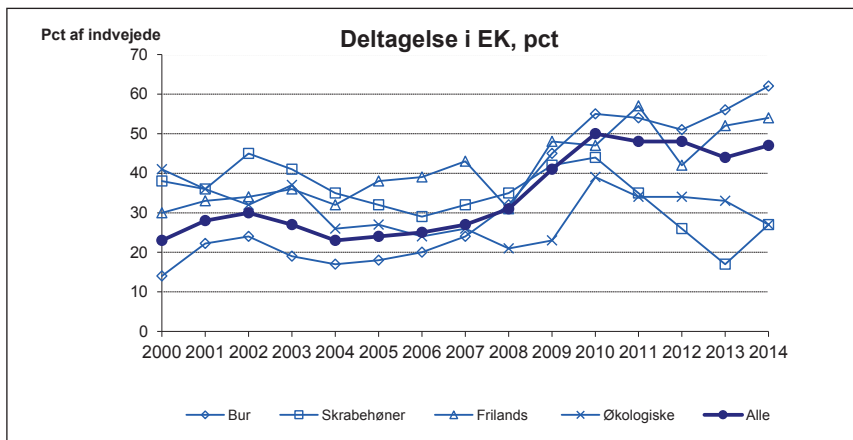
Produktions-system	Hønetype*)	2010	2011	2012	2013	2014 *)	Udvikling 2013-2014, pct
Bure, konventionelle	Hvide	43,97	24,17	-	-	-	-
Bure, stimulierede	Hvide	46,29	25,42	36,65	32,30	35,55	10,1%
Skrabehøner	Brune	74,79	55,73	52,99	43,16	52,22	21,0%
Frilandshøner	Brune	77,63	57,73	56,36	62,61	70,25	12,2%
Økologiske	Brune	105,11	94,27	102,99	102,38	126,44	23,5%
	Hvide	125,20	111,40	106,29	105,32	-	-
Slagtekyllinger		271,71/ 281,29	271,71/ 281,29	367,75/ 295,44	287,95/ 251,15	340,99/ 276,53	362,17/ 297,19

*) For 2014 har det ikke været muligt at opdele resultaterne fra konsumægsproduktionen efter hønetype (hvid/brun). Dækningsbidrag for konsumæg 2014 dækker derfor både hvide og brune æglæggere.

Tabel 8.1.2. Andelen af indvejede æg (i pct.) der indgår i effektivitetskontrollens tal 2000-2014.

	Bur	Skrabehøner	Frilands	Økologiske	Alle
2000	14	38	30	41	23
2001	22,2	36	33	36	28
2002	24	45	34	32	30
2003	19	41	36	37	27
2004	17	35	32	26	23
2005	18	32	38	27	24
2006	20	29	39	24	25
2007	24	32	43	26	27
2008	32	35	31	21	31
2009	45	42	48	23	41
2010	55	44	47	39	50
2011	54	35	57	34	48
2012	51	26	42	34	48
2013	40	15	37	21	31
2014	62	27	54	27	47

Figur 8.1.2 Andelen af indvejede æg (i pct.) der indgår i effektivitetskontrollens tal 2000-2014.

Tabel 8.1.3 Kg. æg i Effektivitetskontrollen 2009-2014, mio. kg
2010

Driftsform	Skalifarve		Total i EK	Indvejet på autoriserede pakkerier	Pct i EK af indvejede
	Hvid	Brun			
Skrabeheøner	0,62	3,47	4,09	9,27	44,1%
Konv. Bur	5,25	0,05	5,3		
Ber. Bur	13,46		13,46		
Bur i alt	18,71	0,5	18,76	34,06	55,1%
Friland		1,76	1,76	3,75	46,9%
Øko	1,93	1,27	3,2	8,29	38,6%
I alt	21,26	6,55	27,81	55,37	50,2%

2011

Driftsform	Skalifarve		Total i EK	Indvejet på autoriserede pakkerier	Pct i EK af indvejede
	Hvid	Brun			
Skrabeheøner	0,82	2,63	3,45	9,79	35,2%
Konv. Bur	1,37	0,06	1,43		
Ber. Bur	17,41		17,41		
Bur i alt	18,78	0,06	18,84	34,64	54,4%
Friland	0,29	2,23	2,52	4,42	57,0%
Øko	2,15	0,97	3,12	9,24	33,8%
I alt	22,04	5,89	27,93	58,09	48,1%

2012

Driftsform	Skalfarve		Total i EK	Indvejet på autoriserede pakkerier	Pct i EK af indvejede
	Hvid	Brun			
Skrabehøner	1,51	1,42	2,93	11,34	25,8%
Ber. Bur	18,10	0,15	18,25	35,48	51,4%
Friland	0,51	1,13	1,64	3,88	42,3%
Øko	2,87	0,72	3,59	10,65	33,7%
I alt	22,99	3,42	26,41	61,35	43,0%

2013

Driftsform	Skalfarve		Total i EK	Indvejet på autoriserede pakkerier	Pct i EK af indvejede
	Hvid	Brun			
Skrabehøner	1,08	0,82	1,9	12,9	14,7%
Ber. Bur	10,88	0,39	11,27	34	33,1%
Friland	0,34	0,81	1,15	3,1	36,6%
Øko	1,41	0,90	2,31	10,9	21,2%
I alt	13,71	2,92	16,63	60,94	27,3%

2014

Driftsform	Skalfarve		Total i EK	Indvejet på autoriserede pakkerier	Pct i EK af indvejede
	Hvid	Brun			
Skrabehøner	2,89	0,50	3,39	12,47	27,2%
Ber. Bur	19,20	1,05	20,24	32,76	61,8%
Friland	0,80	1,05	1,84	3,42	53,9%
Øko	2,56	0,75	3,31	12,26	27,0%
I alt	25,45	3,35	28,79	60,91	47,3%

8.1.4 Antal Hold i effektivitetskontrollen 2010-2014

2010

Driftsform	Skalfarve		Total
	Hvid	Brun	
Skrabehøner	6	39	
Konv. Bur	34	1	35
Ber. Bur	43	0	43
Bur i alt	77	1	78
Friland	0	28	28
Øko	30	18	48
I alt	113	86	199

2011

Driftsform	Skalfarve		Total
	Hvid	Brun	
Skrabehøner	7	27	32
Konv. Bur	14	1	15
Ber. Bur	52	1	53
Bur i alt	66	2	68
Friland	3	22	25
Øko	35	22	57
I alt	111	73	184

2012

Driftsform	Skalfarve		Total
	Hvid	Brun	
Skrabehøner	8	18	26
Bur i alt	52	5	57
Friland	7	12	19
Øko	32	13	45
I alt	99	48	147

2013

Driftsform	Skalfarve		Total
	Hvid	Brun	
Skrabehøner	7	12	19
Bur i alt	36	3	39
Friland	4	7	11
Øko	16	13	29
I alt	63	35	98

2014

Driftsform	Skalfarve		Total
	Hvid	Brun	
Skrabehøner	19	6	25
Bur i alt	48	2	50
Friland	7	8	15
Øko	20	8	28
I alt	94	24	118

8.1.5 Antal indsatte høner 2010-2014, 1000 stk.

2010

Driftsform	Skalfarve		Total
	Hvid	Brun	
Skrabehøner	75,6	420,1	495,7
Konv. Bur	563,4	20,5	583,9
Ber. Bur	1.390,5	0,0	1.390,5
Bur i alt	1.953,9	20,5	1.974,4
Friland	0,0	287,8	287,8
Øko	277,6	155,1	432,7
I alt	2.307,1	883,5	3.190,6

2011

Driftsform	Skalfarve		Total
	Hvid	Brun	
Skrabehøner	93,2	299,2	392,4
Konv. Bur	218,6	20,5	239,1
Ber. Bur	1.788,9	37,3	1.826,2
Bur i alt	2.007,5	57,8	2.065,3
Friland	30,6	274,7	305,3
Øko	383,8	173,0	556,8
I alt	2.515,1	804,7	3.319,8

2012

Driftsform	Skalfarve		Total
	Hvid	Brun	
Skrabehøner	113,3	208,8	322,1
Bur i alt	1.787,3	0,1	1.787,4
Friland	71,6	169,4	241,0
Øko	363,1	102,0	465,1
I alt	2.335,3	480,3	2.815,6

2013

Driftsform	Skalfarve		Total
	Hvid	Brun	
Skrabehøner	108,3	151,6	259,9
Bur i alt	1.207,70	63	1.270,70
Friland	40,2	105,6	145,8
Øko	188,1	130,5	318,6
I alt	1.544,30	450,7	1.995,00

2014

Driftsform	Skalfarve		Total
	Hvid	Brun	
Skrabehøner	371,7	72,8	444,5
Bur i alt	1.726,1	58,1	1.784,2
Friland	110,0	118,3	228,3
Øko	300,4	107,8	408,2
I alt	2.508,2	357,0	2.865,2

Table 8.1.6 Produktionsresultater 2011, 2012, 2013 og 2014 for produktion af hvidskallede æg i konventionelle bure (ophørt siden 1. januar 2012)

	2010	2011
Produktionsperiodens længde, dage (hønernes alder ved periodestart er 140 dage)	392	392
Høner, i pct. af indsatte	98,3	98,4
Døde, i pct. af indsatte	4	3,8
Æg, stk. pr. indsat høne i alt	350	354
Æg, stk. pr. indsat høne i 364 dage	328	331
Æg, kg pr. indsat høne	21,7	21,8
Æg, kg pr. årshøne ¹)	20,6	20,6
Æglægning, pct.	90,8	91,8
Æglægning i 364 dage, pct.	91,4	92,3
Ægvægt, gram	61,9	61,6
Foder, kg pr. indsat høne	42,8	43
Foder, kg pr. årshøne ¹)	40,5	40,7
Foder, kg pr. kg æg	1,97	1,97
Foder, gram pr. høne pr. dag	111	112

¹) 1 årshøne = 365 foderdage

Table 8.1.7 Produktionsresultater 2011, 2012, 2013 og 2014 for produktion af hvidskallede æg i stimulerede bure

	2011	2012	2013	2014
Produktionsperiodens længde, dage (hønernes alder ved periodestart 140 dage)	392	392	392	392
Høner, i pct. af indsatte	98,4	98,4	98,5	98,5
Døde, i pct. af indsatte	3,8	3,8	3,8	3,2
Æg, stk. pr. indsat høne i alt	354	356	354	358
Æg, stk. pr. indsat høne i 364 dage	331	333	331	335
Æg, kg pr. indsat høne	21,8	21,9	22,0	22,4
Æg, kg pr. årshøne')	20,6	20,7	20,8	21,2
Æglægning, pct.	91,8	92,3	91,8	92,7
Æglægning i 364 dage, pct.	92,3	92,9	92,2	93,2
Ægvægt, gram	61,6	61,5	62,2	62,7
Foder, kg pr. indsat høne	43	43	43,2	43,4
Foder, kg pr. årshøne*)	40,7	40,7	40,8	41,0
Foder, kg pr. kg æg	1,97	1,96	1,96	1,93
Foder, gram pr. høne pr. dag	112	112	112	112

*) 1 årshøne = 365 foderdage

Table 8.1.8 Produktionsresultater 2011, 2012, 2013 og 2014 for skrabehejner

	2011	2012	2013	2014
Produktionsperiodens længde, dage (hønernes alder ved periodestart 140 dage)	364	364	364	2014
Høner, i pct. af indsatte	97,5	97,0	97,0	364
Døde, i pct. af indsatte	6,6	7,1	6,8	97,6
Æg, stk. pr. indsat høne i alt	311	311	314	5,4
Æg, kg pr. indsat høne	19,2	19,1	19,4	324
Æg, kg pr. årshøne')	19,7	19,7	20,1	20,2
Æglægning, pct.	87,7	88,0	88,8	20,8
Ægvægt, gram	61,8	61,4	61,9	91,4
Foder, kg pr. indsat høne	44,4	44,3	44,5	62,2
Foder, kg pr. årshøne*)	45,7	45,6	46,0	42,4
Foder, kg pr. kg æg	2,31	2,32	2,29	43,6
Foder, gram pr. høne pr. dag	125	126	126	2,10

*) 1 årshøne = 365 foderdage

Table 8.1.9 Produktionsresultater 2011, 2012, 2013 og 2014 for frilandshøner

	2011	2012	2013	2014
Produktionsperiodens længde, dage (hønernes alder ved periodestart 140 dage)	336	336	336	336
Høner, i pct. af indsatte	96,5	96,0	95,9	96,4
Døde, i pct. af indsatte	9	8,6	9,9	9,9
Æg, stk. pr. indsat høne i alt	278	282	285	286
Æg, kg pr. indsat høne	16,9	17,2	17,6	17,7
Æg, kg pr. årshøne')	19,0	19,5	19,9	19,9
Æglægning, pct.	85,6	87,6	88,5	88,6
Ægvægt, gram	61	61,1	61,6	61,7
Foder, kg pr. indsat høne	40,5	39,9	40,1	39,2
Foder, kg pr. årshøne*)	45,6	45,0	45,4	44,2
Foder, kg pr. kg æg	2,39	2,32	2,28	2,22
Foder, gram pr. høne pr. dag	125	124	124	121

*) 1 årshøne = 365 foderdage

Table 8.1.10 Produktionsresultater 2012, 2013 og 2014 for økologiske høner

	Brune			Hvide		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Produktionsperiodens længde, dage (hønernes alder ved periodestart 140 dage)	336	336		336	336	336
Høner, i pct. af indsatte	96,1	97,0		96,3	97,1	97,4
Døde, i pct. af indsatte	9,0	7,1		8,5	7,1	6,0
Æg, stk. pr. indsat høne i alt	277	284		282	288	295
Æg, kg pr. indsat høne	17,2	17,7		17,4	17,8	18,2
Æg, kg pr. årshøne')	19,4	19,8		19,6	19,9	20,3
Æglægning, pct.	85,9	87,1		87,3	88,3	89,9
Ægvægt, gram	62,2	62,5		61,7	61,7	61,8
Foder, kg pr. indsat høne	40,8	41,1		40,9	40,8	41,5
Foder, kg pr. årshøne*)	46,0	46,0		46,0	45,7	46,3
Foder, kg pr. kg æg	2,37	2,32		2,35	2,30	2,28
Foder, gram pr. høne pr. dag	126	126		127	125	127

*) 1 årshøne = 365 foderdage

Tabel 8.1.11 Priser i konsumægsproduktionen 2012-2014**2012**

	Bur	Skrabehøner	Frilands	Økologiske høner
Æg, kr./kg	8,35	10,44	11,18	18,14
Hønnike, 20 uger, kr./stk.	39,07	40,80	40,80	65,22
Slagtehøns, kr./stk.	0,00	0,00	0,00	0,00
Foder, kr./kg	2,29	2,23	2,23	3,36

2013

	Bur	Skrabehøner	Frilands	Økologiske høner
Æg, kr./kg	8,24	10,31	11,75	18,44
Hønnike, 20 uger, kr./stk.	40,31	41,03	41,08	68,66
Slagtehøns, kr./stk.	0,00	0,00	0,00	0,00
Foder, kr./kg	2,36	2,43	2,43	3,63

2014

	Bur	Skrabehøner	Frilands	Økologiske høner
Æg, kr./kg	7,64	9,68	11,52	18,62
Hønnike, 20 uger, kr./stk.	37,67	39,03	39,03	63,07
Slagtehøns, kr./stk.	0,00	0,00	0,00	0,00
Foder, kr./kg	2,06	2,30	2,30	3,49

Tabel 8.1.12 Dækningsbidrag i konsumægsproduktionen 2012, 2013 og 2014 kr.

2012

	Stimuliberigede Hvide høner	Skrabe- høner Brune	Frilands- høner Brune	Økologiske høner	
				Brune	Hvide
Æglægnings- periode, Dage	392	364	336	336	336
Udbytte					
Ægindtægt	182,87	199,40	192,30	312,01	315,64
Stykomkostninger					
Afskrivning på høne	39,07	40,80	40,80	65,22	65,22
Foder	98,47	98,79	88,98	137,09	137,42
Diverse	3,15	2,90	2,70	2,70	2,70
Alt. DB af udeareal	0,00	0,50	0,50	1,70	0,97
Omkostninger i alt	140,69	142,49	136,09	209,30	209,63
Dækningsbidrag					
Pr. indsat høne	42,18	56,92	56,20	102,71	106,00
Pr. indsat høne pr. år	36,65	52,99	56,36	102,99	106,29

2013

	Stimuliberigede Hvide høner	Skrabe- høner Brune	Frilandshøner Brune+hvide	Økologiske høner	
				Brune	Hvide
Æglægnings- periode, Dage	392	364	336	336	336
Udbytte					
Ægindtægt	181,28	198,46	206,80	326,39	328,23
Stykomkostninger					
Afskrivning på høne	40,31	41,08	41,08	68,66	68,66
Foder	100,66	108,14	97,44	149,19	148,10
Diverse	3,15	2,90	2,70	2,70	2,70
Alt. DB af udeareal	0,00	0,00	3,14	3,74	3,74
Omkostninger i alt	140,69	142,49	144,36	224,29	223,20
Dækningsbidrag					
Pr. indsat høne	37,16	46,35	62,44	102,10	105,03
Pr. indsat høne pr. år	32,30	43,16	62,61	102,38	105,32

2014

	Stimuliberigede Hvide høner	Skrabe- høner Brune	Frilandshøner Brune+hvide	Økologiske høner Brune
Æglægnings- periode, Dage	392	364	336	336
Udbytte				
Ægindtægt	171,14	195,54	203,90	338,88
Stykomkostninger	37,67	39,03	39,03	63,07
Afskrivning på høne				
Foder	89,40	97,52	90,16	144,84
Diverse	3,15	2,90	2,70	2,70
Alt. DB af udeareal			1,96	2,18
Omkostninger i alt	130,22	139,45	133,85	212,79
Dækningsbidrag				
Pr. indsat høne	40,91	56,09	70,05	126,10
Pr. indsat høne pr. år	35,55	52,22	70,25	126,44
Pr. indsat høne pr. år 2013	32,30	43,16	62,61	102,77

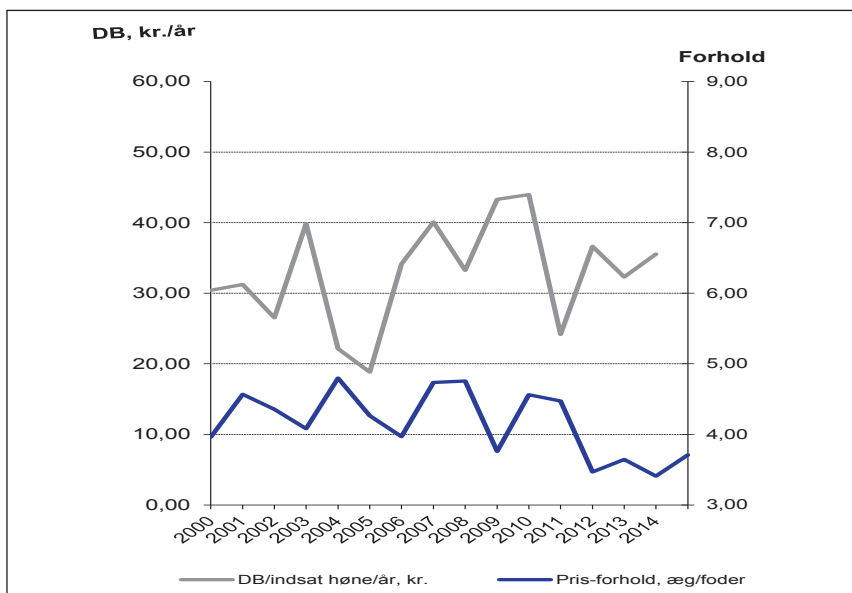
Tabel 8.1.13 Gennemsnitspriser i konsumægproduktionen 2004-2014

Hvide høner i bur

År	Æg, kr. pr kg	Hønniker, 20 uger, kr./stk.	Slagte-høns, kr./stk.	Fuldfoder, kr./kg	Pris-forhold, æg/foder	DB/indsat høne/år, kr.
2004	5,50	29,04	0,00	1,29	4,26	22,12
2005	5,24	29,65	0,00	1,32	3,97	18,82
2006	5,92	29,56	0,00	1,25	4,74	34,12
2007	6,61	30,84	0,00	1,39	4,76	40,09
2008	7,71	35,88	0,00	2,05	3,76	33,26
2009	7,39	34,88	0,00	1,62	4,56	43,29
2010	7,47	34,21	0,00	1,67	4,47	43,97
2011	7,11	34,45	0,00	2,05	3,47	25,42
2012	8,35	39,07	0,00	2,29	3,65	36,65
2013	8,24	40,31	0,00	2,36	3,49	32,30
2014	7,64	37,67	0,00	2,06	3,71	35,55

Figur 8.1.13 Dækningsbidrag, kr./høne/år, og prisforhold æg/foder

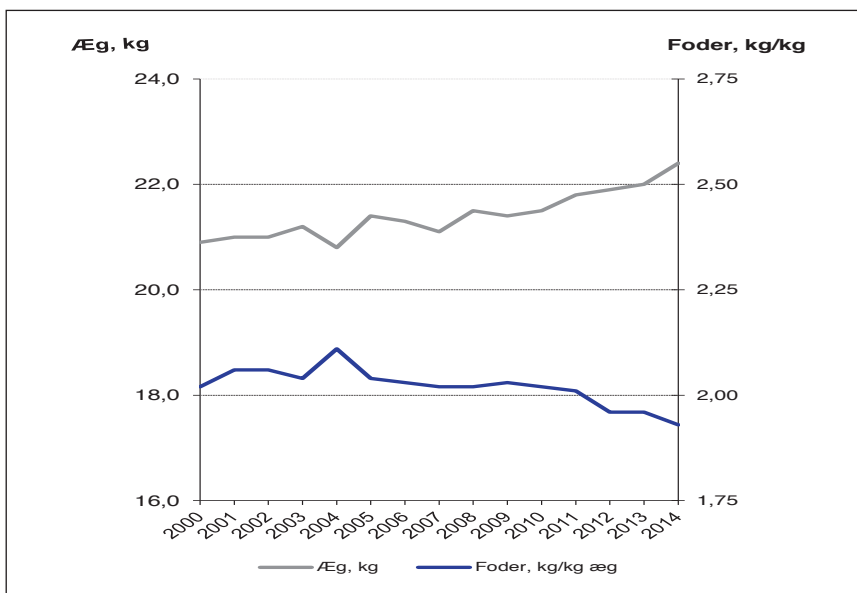
Hvide høner i bur 2004-2014

Tabel 8.1.14 Udvikling i produktivitet for hvide høner i bur (20 - 76 uger), 2004-2014

År	Dødelighed, pct.	Æglægning, pct.	Antal æg, stk.	Ægvægt, gram	Æg ved 364 dage, stk.	Æg, kg	Foder, gram /dag	Foder, kg/kg æg
2004	4,8	87,3	329	63,3	313	20,8	117	2,11
2005	4,5	88,6	341	62,7	320	21,4	114	2,04
2006	5,2	88,6	339	62,9	317	21,3	113	2,03
2007	5,9	88,3	337	62,7	316	21,1	112	2,02
2008	5,0	89,3	343	62,6	322	21,5	113	2,02
2009	4,9	89,4	342	62,4	322	21,4	113	2,03
2010	4,0	90,8	350	61,9	328	21,7	111	1,97
2011	3,8	91,8	354	61,6	331	21,8	112	1,97
2012	3,8	92,3	356	61,5	333	21,9	112	1,96
2013	3,8	91,8	354	62,2	331	22	112	1,96
2014	3,2	93,2	358	62,7	335	22,4	112	1,93

Figur 8.1.14 kg. æg pr. høne pr. år og foderforbrug, kg/kg æg Hvide høner i bur 2004-2014

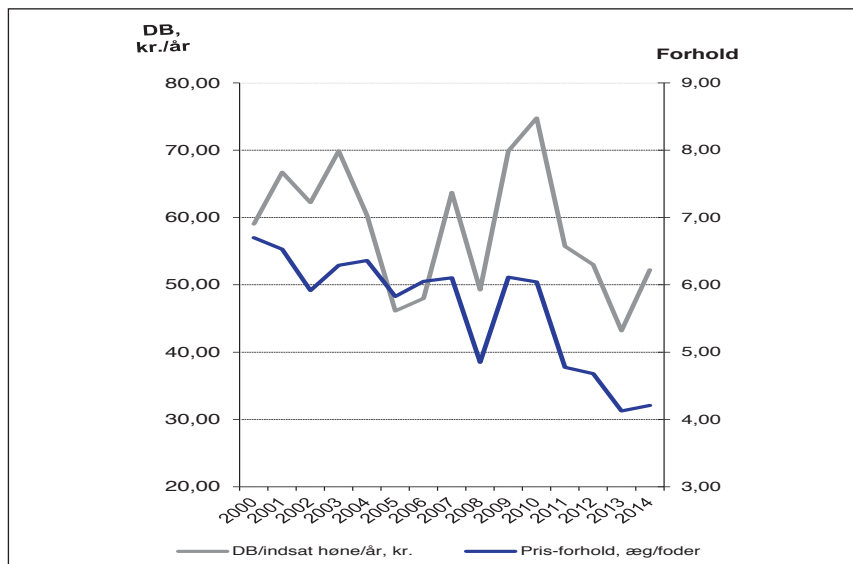
Tabel 8.1.15 Gennemsnitspriser i konsumægproduktionen 2004-2014

Skrabehøner, brune høner

År	Æg, kr. pr kg	Hønniker, 20 uger, kr./stk.	Slagte-høns, kr./stk.	Fuldfoder, kr./kg	Pris-forhold, æg/foder	DB/indsat høne/år, kr.
2004	8,78	31,85	0,00	1,38	6,36	60,33
2005	8,10	33,10	0,00	1,39	5,83	46,13
2006	8,17	34,20	0,00	1,35	6,05	47,98
2007	9,83	35,14	0,00	1,61	6,11	63,72
2008	10,33	36,06	0,00	2,13	4,85	49,24
2009	10,15	37,69	0,00	1,66	6,11	69,88
2010	10,15	37,07	0,00	1,68	6,04	74,79
2011	10,03	36,58	0,00	2,10	4,78	55,73
2012	10,44	40,8	0,00	2,23	4,68	52,99
2013	10,31	41,03	0,00	2,43	4,24	43,16
2014	9,68	39,03	0,00	2,30	4,21	52,22

Figur 8.1.15 Dækningsbidrag, kr./høne/år, og æg/foder forhold

Skrabehøner 2000-2014

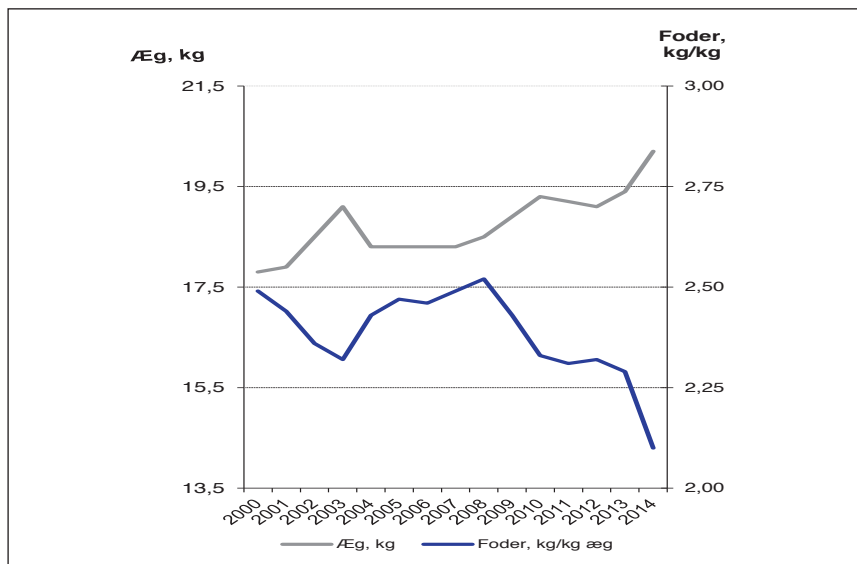

Tabel 8.1.16 Udvikling i produktivitet for skrabe høner 2004-2014, brune høner, (20 - 72 uger).

Pr. indsat høne

År	Dødelighed, pct.	Æglægning, pct.	Antal æg, stk.	Ægvægt, gram	Æg, kg	Foder, gram /dag	Foder, kg/ kg æg
2004	11,9	83,0	287	63,6	18,3	128	2,43
2005	11,0	82,8	289	63,2	18,3	129	2,47
2006	10,0	83,1	291	63,0	18,3	129	2,46
2007	8,7	83,1	291	62,8	18,3	130	2,49
2008	11,2	84,1	295	62,7	18,5	133	2,52
2009	9,1	85,5	302	62,5	18,9	130	2,43
2010	6,6	87,2	310	62,3	19,3	127	2,33
2011	6,6	87,7	311	61,8	19,2	125	2,31
2012	7,1	88	311	61,4	19,1	126	2,32
2013	6,8	88,8	314	61,9	19,4	126	2,29
2014	5,4	91,4	324	62,2	20,2	119	2,10

Figur 8.1.16 kg æg pr. høne pr. år og foderforbrug, kg/kg æg. Skrabe høner 2000-2014

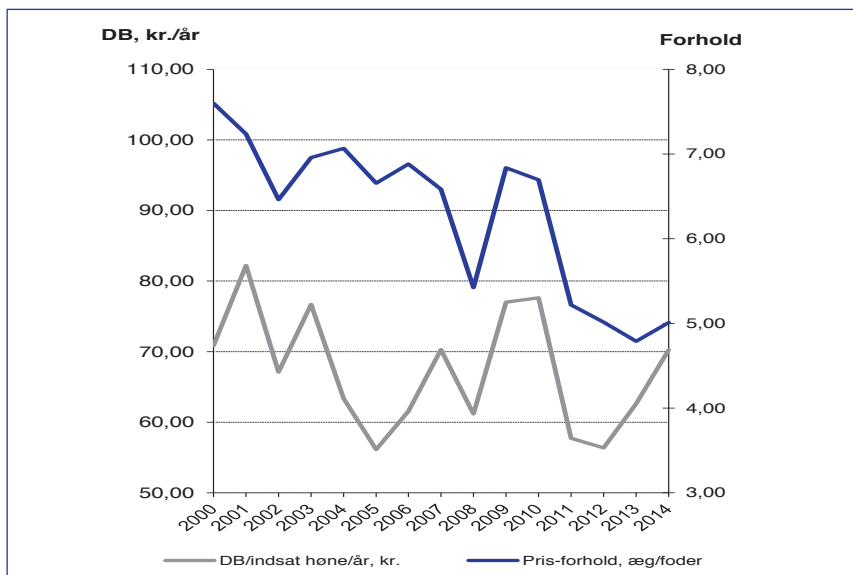
Tabel 8.1.17 Gennemsnitspriser i konsumægproduktionen 2004-2014

Frilandshøner, brune høner

År	Æg, kr. pr kg	Høniker, 20 uger, kr./stk.	Slagte-høns, kr./stk.	Fuldfoder, kr./kg	Pris-forhold, æg/foder	DB/indsat høne/år, kr.
2004	9,75	31,85	0,00	1,38	7,07	63,37
2005	9,25	33,10	0,00	1,39	6,65	56,14
2006	9,29	34,20	0,00	1,35	6,88	61,56
2007	10,60	35,14	0,00	1,61	6,58	70,29
2008	11,55	36,06	0,00	2,13	5,42	61,16
2009	11,35	37,69	0,00	1,66	6,84	77,01
2010	11,25	37,07	0,00	1,68	6,70	77,63
2011	10,96	36,58	0,00	2,10	5,22	57,73
2012	11,18	40,8	0	2,23	5,01	56,36
2013	11,75	41,08	0	2,43	4,84	62,61
2014	11,52	39,03	0,00	2,30	5,01	70,25

Figur 8.1.17 Dækningsbidrag, kr./høne/år, og æg/foder forhold

Frilandshøner 2000-2014

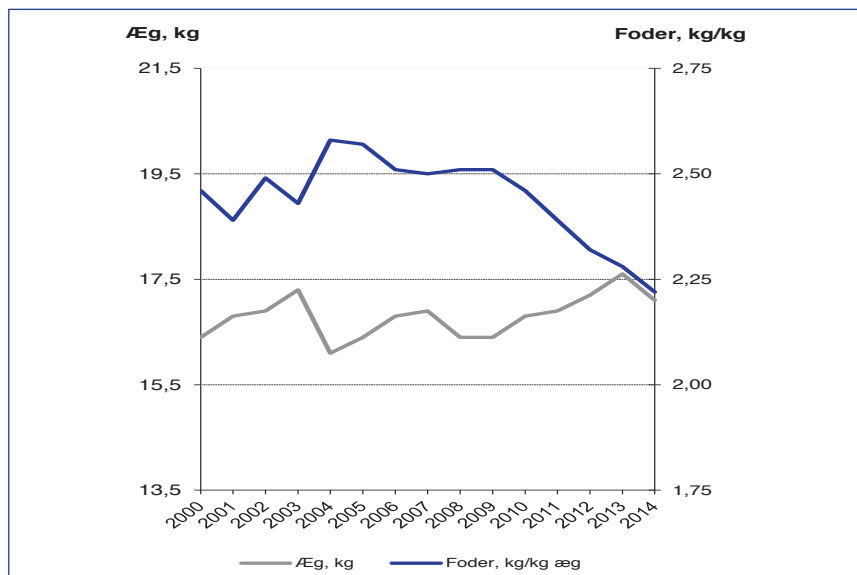
Tabel 8.1.18 Udvikling i produktivitet for frilandshøner, brune høner (20 - 68 uger), 2004-2014

Pr. indsat høne

År	Dødelighed, pct.	Æglægning, pct.	Antal æg, stk.	Ægvægt, gram	Æg, kg	Foder, gram /dag	Foder, kg/ kg æg
2004	10,0	80,0	258	62,6	16,1	129	2,58
2005	8,2	80,7	262	62,5	16,4	130	2,57
2006	6,9	82,7	270	62,2	16,8	129	2,51
2007	7,5	84,1	274	61,7	16,9	130	2,50
2008	10,3	84,1	270	61,0	16,4	129	2,51
2009	10,6	83,8	269	61,0	16,4	128	2,51
2010	9,7	84,8	274	61,2	16,8	127	2,46
2011	9,0	85,6	278	61,0	16,9	125	2,39
2012	8,6	87,6	282	61,1	17,2	124	2,32
2013	9,9	88,5	285	61,6	17,6	124	2,28
2014	9,9	88,6	286	61,7	17,1	121	2,22

Figur 8.1.18 kg æg pr. høne pr. år og foderforbrug, kg/kg æg

Frilandshøner 2000-2014

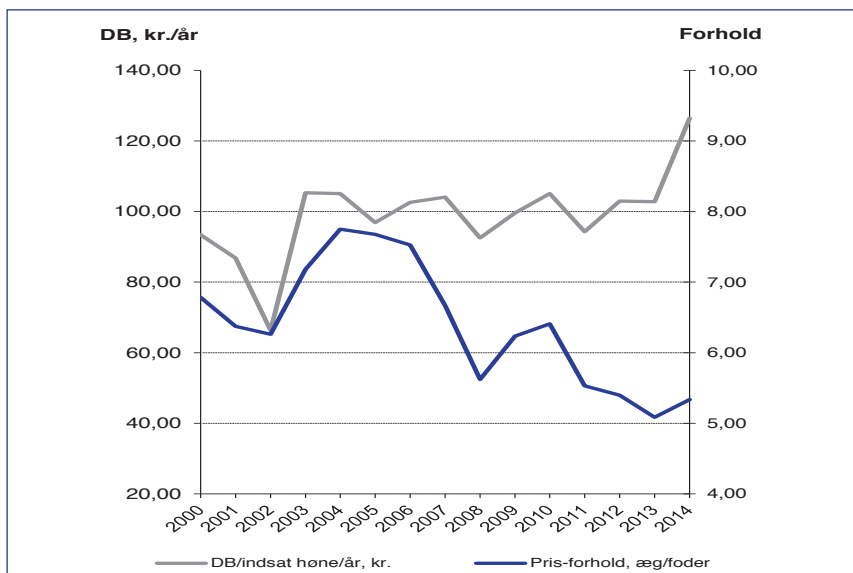
Tabel 8.1.19 Gennemsnitspriser i konsumægproduktionen 2004-2014

Økologiske høner, brune høner

År	Æg, kr. pr kg	Hønniker, 20 uger, kr./stk.	Slagte-høns, kr./stk.	Fuldfoder, kr./kg	Pris-forhold, æg/foder	DB/indsat høne/år, kr.
2004	15,19	50,94	0,27	1,96	7,75	105,10
2005	14,97	52,35	0,49	1,95	7,68	96,89
2006	15,28	50,48	0,19	2,03	7,53	102,60
2007	16,47	55,70	0,00	2,47	6,67	104,06
2008	17,71	61,64	0,44	3,15	5,62	92,55
2009	16,96	61,18	0,33	2,72	6,24	99,58
2010	16,79	57,20	0,36	2,62	6,41	105,11
2011	17,53	58,57	0,00	3,17	5,53	94,27
2012	18,14	65,22	0	3,36	5,40	102,99
2013	18,44	68,66	0	3,63	5,08	102,38
2014	18,62	63,07	0,00	3,49	5,34	126,44

Figur 8.1.19 Dækningsbidrag, kr./høne/år, og æg/foder forhold

Økologiske høner 2000-2014

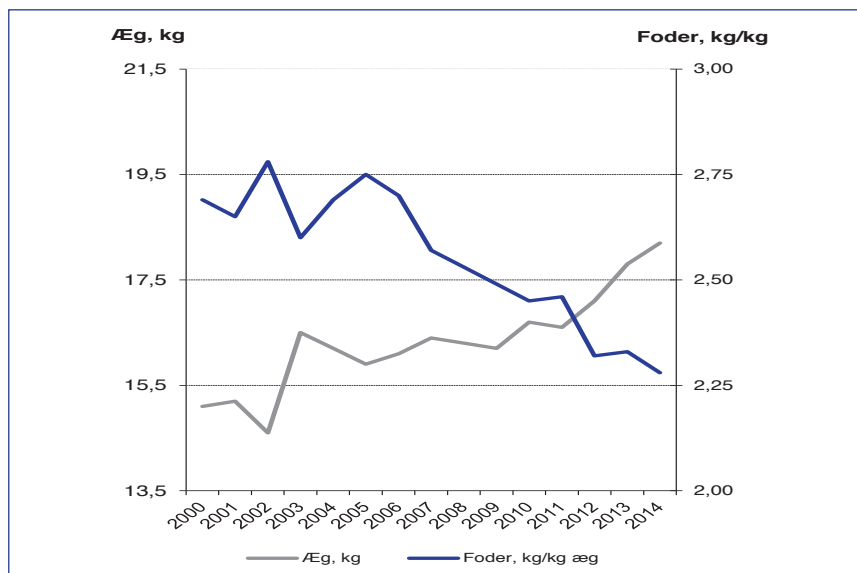

Tabel 8.1.20 Udvikling i produktivitet for økologiske høner, brune høner (20 - 68 uger), 2004-2014

Pr. indsat høne

År	Dødelig- hed, pct.	Æglæg- ning, pct.	Antal æg, stk.	Ægvægt, gram	Æg, kg	Foder, gram /dag	Foder, kg/ kg æg
2004	9,0	79,4	256	63,5	16,2	136	2,69
2005	11,9	80,2	256	62	15,9	137	2,75
2006	9,4	81,0	261	61,8	16,1	135	2,7
2007	7,9	81,8	265	61,9	16,4	130	2,57
2008	9,3	81,9	263	61,8	16,3	128	2,53
2009	10,2	83,1	265	61,3	16,2	127	2,49
2010	8,7	82,5	265	62,9	16,7	127	2,45
2011	10,1	81,9	263	63,3	16,6	128	2,46
2012	9	85,9	277	62,2	17,2	126	2,37
2013	7,1	87,1	284	62,5	17,7	126	2,32
2014	6,0	89,9	295	61,8	18,2	127	2,28

**Figur 8.1.20 kg æg pr. høne pr. år og foderforbrug, kg/kg æg
Økologiske høner**

Tabel 8.1.21 Slagtekyllinger 2011-2014 produktionsresultater

	2011		2012		2013		2014	
	Huse max 7 år	Huse min 8 år	Huse max 7 år	Huse min 8 år	Huse max 7 år	Huse min 8 år	Huse max 7 år	Huse min 8 år
Antal ejendomme med slagtekyllingeproduktion i alt	187		185		185		*225	
Antal kyllinger indsatte, mio. stk. *	119,6		118,2		119,3			
Slagtealder, dage	36,6	36,5	35,7	35,9	35,5	35,7	35,1	35,3
Belægning, indsatte pr. netto m ²	20,4	20,5	20,3	19,9	20,2	19,9	19,3	19,0
Holdproduktion, kg levende vægt pr. netto m ²	42,9	42,4	41,2	40,9	41,7	40,8	41,2	40,6
Levende vægt, gram	2.177	2.146	2.105	2.134	2.126	2.126	2.134	2.136
Levende vægt ved 34 dage, gram	1.944	1.922	1.956	1.960	1.988	1.974		
Døde i alt, pct. af indsatte	3,5	3,4	3,6	3,5	3,1	3,5	3,4	3,4
Kassation, pct.	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,1	1,0
Foder pr. kg tilvækst, kg/kg	1,66	1,65	1,64	1,63	1,62	1,62	1,60	1,60
Hel hvedes andel af totalfoderet, pct.	20,4	20,2	19,8	18,9	16,8	16,8	9,1	11,4

Kilde: KIK

* Alle registrerede slagtekyllingeproducenter

* jf. Danhatch

Tabel 8.1.22. Priser og dækningsbidrag i slagtekyllingeproduktionen 2011-2014

	2011		2012		2013		2014	
	Huse max 7 år	Huse min 8 år	Huse max 7 år	Huse min 8 år	Huse max 7 år	Huse min 8 år	Huse max 7 år	Huse min 8 år
Priser, kr.								
Afregning, pr. kg levende vægt	6,54	6,45	6,80	6,71	7,24	7,15	6,60	6,53
Daggammel kylling, pr. stk.	2,45	2,44	2,50	2,48	2,59	2,58	2,52	2,52
Foder, pr. kg	2,55	2,65	2,87	2,84	3,00	3,06	2,53	2,58
Dækningsbidrag, kr.:								
Pr. indsat kylling	2,25	1,81	1,72	1,60	2,15	1,76	2,29	1,94
Pr. netto m ² pr. år	369,09	294,24	287,95	251,15	340,99	276,53	362,17	297,19

Kilde: KIK

8.2 Statistik på engelsk

Henrik Bang, chefkonsulent og Mie Nielsen Blom, chefkonsulent, Landbrug & Fødevarer

All prices in DKK. 1 DKK = 0.135 EUR

Table 8.2.1 Contribution margins 2010 to 2014, DKK. For consumer eggs per hen placed per year. For broilers per net Squaremeter per year

System	Colour	2010	2011	2012	2013	2014*	Trend 2013-2014, pct
Cages, conventional	White	43,97	24,17	-	-	-	-
Cages, welfare enriched	White	46,29	25,42	36,65	32,30	35,55	10,1%
Barn	Brown	74,79	55,73	52,99	43,16	52,22	21,0%
Free range	Brown	77,63	57,73	56,36	62,61	70,25	12,2%
Organic	Brown	105,11	94,27	102,99	102,38	126,44	23,5%
Organic	White	125,20	111,40	106,29	105,32	-	-
Broilers		271,71/ 281,29	367,75/ 295,44	287,95/ 251,15	340,99/ 276,53	362,17/ 297,19	5,84/ 6,95

*For 2014 it has not been possible to divide results into brown and white layers. Contribution margins apply to both white and brown layers.

Table 8.2.2 White layers in cages 2010, 2011, 2012 and 2013. Production results as registered by the Efficiency Control.

	2010	2011	2012	2013	2014
Production period, days (age at onset of production 140 days)	392	392	-	-	-
Hens, percent of placements	98	98,6	-	-	-
Mortality, percent of placements	4,4	3,6	-	-	-
Total no. of eggs per hen placed	346	351	-	-	-
No. of eggs per hen placed, 364 days	325	329	-	-	-
Eggs per hen placed, kg	21,5	21,8	-	-	-
Eggs per 365 feeding days, kg	20,4	20,6	-	-	-
Laying percentage	90,2	90,8	-	-	-
Laying percentage, 364 days	90,9	91,6	-	-	-
Egg weight, grams	62,1	62	-	-	-
Feed per hen placed, kg	43,5	43,7	-	-	-
Feed per 365 feeding days, kg	41,3	41,3	-	-	-
Feed conversation rate, kg feed/kg eggs	2,02	2,01	-	-	-
Feed, grams per hen per day	113	113	-	-	-

**Table 8.2.3 White layers in welfare enriched cages 2011, 2012, 2013 and 2014.
Production results as registered by the Efficiency Control.**

	2011	2012	2013	2014
Production period, days (age at onset of production 140 days)	392	392	392	392
Hens, percent of placements	98,4	98,4	98,5	98,5
Mortality, percent of placements	3,8	3,8	3,8	3,2
Total no. of eggs per hen placed	354	356	354	358
No. of eggs per hen placed, 364 days	331	333	331	335
Eggs per hen placed, kg	21,8	21,9	22,0	22,4
Eggs per 365 feeding days, kg	20,6	20,7	20,8	21,2
Laying percentage	91,8	92,3	91,8	92,7
Laying percentage, 364 days	92,3	92,9	92,2	93,2
Egg weight, grams	61,6	61,5	62,2	62,7
Feed per hen placed, kg	43	43	43,2	43,4
Feed per 365 feeding days, kg	40,7	40,7	40,8	41,0
Feed conversation rate, kg feed/kg eggs	1,97	1,96	1,96	1,93
Feed, grams per hen per day	112	112	112	112

**Table 8.2.4 Barn eggs 2011, 2012, 2013 and 2014.
Production results as registered by the Efficiency Control.**

	2011	2012	2013	2014
Production period, days (age at onset of production 140 days)	364	364	364	2014
Hens, percent of placements	97,5	97,0	97,0	364
Mortality, percent of placements	6,6	7,1	6,8	97,6
Total no. of eggs per hen placed	311	311	314	5,4
Eggs per hen placed, kg	19,2	19,1	19,4	324
Eggs per 365 feeding days, kg	19,7	19,7	20,1	20,2
Laying percentage	87,7	88,0	88,8	20,8
Egg weight, grams	61,8	61,4	61,9	91,4
Feed per hen placed, kg	44,4	44,3	44,5	62,2
Feed per 365 feeding days, kg	45,7	45,6	46,0	42,4
Feed conversation rate, kg feed/kg eggs	2,31	2,32	2,29	43,6
Feed, grams per hen per day	125	126	126	2,10

**Table 8.2.5 Free range layers 2011, 2012, 2013 and 2014 (brown layers).
Production results as registered by the Efficiency Control.**

	2011	2012	2013	2014
Production period, days (age at onset of production 140 days)	336	336	336	336
Hens, percent of placements	96,5	96,0	95,9	96,4
Mortality, percent of placements	9	8,6	9,9	9,9
Total no. of eggs per hen placed	278	282	285	286
Eggs per hen placed, kg	16,9	17,2	17,6	17,7
Eggs per 365 feeding days, kg	19,0	19,5	19,9	19,9
Laying percentage	85,6	87,6	88,5	88,6
Egg weight, grams	61	61,1	61,6	61,7
Feed per hen placed, kg	40,5	39,9	40,1	39,2
Feed per 365 feeding days, kg	45,6	45,0	45,4	44,2
Feed conversion rate, kg feed/kg eggs	2,39	2,32	2,28	2,22
Feed, grams per hen per day	125	124	124	121

**Table 8.2.6 Organic layers 2012, 2013 and 2014.
Production results as registered by the Efficiency Control**

	Brown layers			White layers		
	2012	2013	2014*	2012	2013	2014*
Production period, days (age at onset of production 140 days)	336	336		336	336	336
Hens, percent of placements	96,1	97,0		96,3	97,1	97,4
Mortality, percent of placements	9,0	7,1		8,5	7,1	6,0
Total no. of eggs per hen placed	277	284		282	288	295
Eggs per hen placed, kg	17,2	17,7		17,4	17,8	18,2
Eggs per 365 feeding days, kg	19,4	19,8		19,6	19,9	20,3
Laying percentage	85,9	87,1		87,3	88,3	89,9
Egg weight, grams	62,2	62,5		61,7	61,7	61,8
Feed per hen placed, kg	40,8	41,1		40,9	40,8	41,5
Feed per 365 feeding days, kg	46,0	46,0		46,0	45,7	46,3
Feed conversion rate, kg feed/kg eggs	2012	2013		2012	2013	2,28
Feed, grams per hen per day	336	336		336	336	127

*For 2014 it has not been possible to divide results into brown and white layers.

Table 8.2.7 Contribution margins of the consumer egg production 2012, 2013 og 2014 DKK

2012

	Welfare enriched	Barn	Free range	Organic layers	
Layer colour	White	Brown	Brown	Brown	White
Productions period, days	392	364	336	336	336
Yield					
Egg yield	182,87	199,40	192,30	312,01	315,64
Unit costs					
Depreciation of hen	39,07	40,80	40,80	65,22	65,22
Feed	98,47	98,79	88,98	137,09	137,42
Sundries	3,15	2,90	2,70	2,70	2,70
Contribution margin from outdoor area	0,00	0,50	0,50	1,70	0,97
Costs in total	140,69	142,49	136,09	209,30	209,63
Contribution margin					
Per hen placed	42,18	56,92	56,20	102,71	106,00
Per hen placed per year	36,65	52,99	56,36	102,99	106,29
Per hen placed per year 2010	25,42	55,73	57,73	94,27	111,40

2013

	Welfare enriched	Barn	Free range	Organic layers	
Layer colour	White	Brown	Brown	Brown	White
Productions period, days	392	364	336	336	336
Yield					
Egg yield	181,28	198,46	206,80	326,39	328,23
Unit costs					
Depreciation of hen	40,31	41,08	41,08	68,66	68,66
Feed	100,66	108,14	97,44	149,19	148,10
Sundries	3,15	2,90	2,70	2,70	2,70
Contribution margin from outdoor area	0,00	0,00	3,14	3,74	3,74
Costs in total	140,69	142,49	144,36	224,29	223,20
Contribution margin					
Per hen placed	37,16	46,35	62,44	102,10	105,03
Per hen placed per year	32,30	43,16	62,61	102,38	105,32
Per hen placed per year 2010	392	364	336	336	336

2014

	Welfare enriched	Barn	Free range	Organic layers	
Layer colour	White	Brown	Brown	Brown	White
Productions period, days	392	364	336	336	336
Yield					
Egg yield	182,87	199,40	192,30	312,01	315,64
Unit costs					
Depreciation of hen	39,07	40,80	40,80	65,22	65,22
Feed	98,47	98,79	88,98	137,09	137,42
Sundries	3,15	2,90	2,70	2,70	2,70
Contribution margin from outdoor area	0,00	0,50	0,50	1,70	0,97
Costs in total	140,69	142,49	136,09	209,30	209,63
Contribution margin					
Per hen placed	42,18	56,92	56,20	102,71	106,00
Per hen placed per year	36,65	52,99	56,36	102,99	106,29

Table 8.2.8 Production results as registered by KIK, Broilers, 2011-2014

	2011		2012		2013		2014	
	Houses max 7 år	Houses min 8 år	Houses max 7 years	Houses min 8 years	Houses max 7 years	Houses min 8 years	Houses max 7 years	Houses min 8 years
No. of farms	187		185		185		'225	
No. of broilers placed, millions	119,6		118,2		119,3			
Age at slaughter, days	36,6	36,5	35,7	36,6	36,5	35,7	35,1	35,3
Stocking density, no. of broilers placed per square meter	20,4	20,5	20,3	20,4	20,5	20,3	19,3	19,0
Flock production, kg live weights per square meter	41,0		42,4		41,2		40,9	
Bird live weight, kg	2.177	2.146	2.105	2.177	2.146	2.105	2.134	2.136
Bird live weight at 34 days, kg	1.944	1.922	1.956	1.944	1.922	1.956		
Mortality in total, percent of birds placed	3,5	3,4	3,6	3,5	3,4	3,6	3,4	3,4
Condemned birds, percent	1,0	0,9	0,9	1,0	0,9	0,9	1,1	1,0
Feed conversion rate at slaughter, kg feed/ kg live weight	1,66	1,65	1,64	1,66	1,65	1,64	1,60	1,60
Whole wheat, share of total feed, percent	20,4	20,2	19,8	20,4	20,2	19,8	20,2	19,8

Table 8.2.9 Prices and contribution margins of the broiler production, KIK (2011-2014)

	2011		2012		2013		2014	
	Houses max 7 år	Houses min 8 år	Houses max 7 years	Houses min 8 years	Houses max 7 years	Houses min 8 years	Houses max 7 years	Houses min 8 years
Prices								
Ex-farm price, per kg of liveweight	6,54	6,45	6,80	6,71	7,24	7,15	6,60	6,53
Day-old chicks, per bird	2,45	2,44	2,50	2,48	2,59	2,58	2,52	2,52
Feed, per kg	2,55	2,65	2,87	2,84	3,00	3,06	2,53	2,58
Contribution margin								
Per broiler placed	2,25	1,81	1,72	1,60	2,15	1,76	2,29	1,94
Per net square meter per year	369,09	294,24	287,95	251,15	340,99	276,53	362,17	297,19

Table 8.2.10 White layers in enriched cages. Average prices 2004-2014

Year	Eggs, DKK per kg	20-weeks hen, DKK per hen	Spent hens, DKK per hen	Feed, DKK per kg	Prise relation, egg/feed	Contribution margin, DKK per hen placed per year
2004	5,50	29,04	0,00	1,29	4,26	22,12
2005	5,24	29,65	0,00	1,32	3,97	18,82
2006	5,92	29,56	0,00	1,25	4,74	34,12
2007	6,61	30,84	0,00	1,39	4,76	40,09
2008	7,71	35,88	0,00	2,05	3,76	33,26
2009	7,39	34,88	0,00	1,62	4,56	43,29
2010	7,47	34,21	0,00	1,67	4,47	43,97
2011	7,11	34,45	0,00	2,05	3,47	25,42
2012	8,35	39,07	0,00	2,29	3,65	36,65
2013	8,24	40,31	0,00	2,36	3,49	32,30
2014	7,64	37,67	0,00	2,06	3,71	35,55

Table 8.2.11 White layers in enriched cages. Productivity 2004-2014

Year	Mortality, percent	Laying percentage	No. Of eggs per hen placed	Egg weight, grams	No. of eggs in 364 days	Eggs, kg per hen placed	Feed, gram per day	FCR, kgs of feed per kg off eggs
2004	4,8	87,3	329	63,3	313	20,8	117	2,11
2005	4,5	88,6	341	62,7	320	21,4	114	2,04
2006	5,2	88,6	339	62,9	317	21,3	113	2,03
2007	5,9	88,3	337	62,7	316	21,1	112	2,02
2008	5,0	89,3	343	62,6	322	21,5	113	2,02
2009	4,9	89,4	342	62,4	322	21,4	113	2,03
2010	4,0	90,8	350	61,9	328	21,7	111	1,97
2011	3,8	91,8	354	61,6	331	21,8	112	1,97
2012	3,8	92,3	356	61,5	333	21,9	112	1,96
2013	3,8	91,8	354	62,2	331	22	112	1,96
2014	3,2	93,2	358	62,7	335	22,4	112	1,93

Table 8.2.12 Barn eggs, brown layers. Average prices 2004-2014

Year	Eggs, DKK per kg	20-weeks hen, DKK per hen	Spent hens, DKK per hen	Feed, DKK per kg	Prise relation, egg/feed	Contribution margin, DKK per hen placed per year
2004	8,78	31,85	0,00	1,38	6,36	60,33
2005	8,10	33,10	0,00	1,39	5,83	46,13
2006	8,17	34,20	0,00	1,35	6,05	47,98
2007	9,83	35,14	0,00	1,61	6,11	63,72
2008	10,33	36,06	0,00	2,13	4,85	49,24
2009	10,15	37,69	0,00	1,66	6,11	69,88
2010	10,15	37,07	0,00	1,68	6,04	74,79
2011	10,03	36,58	0,00	2,10	4,78	55,73
2012	10,44	40,8	0,00	2,23	4,68	52,99
2013	10,31	41,03	0,00	2,43	4,24	43,16
2014	9,68	39,03	0,00	2,30	4,21	52,22

Table 8.2.13. Barn eggs, brown layers. Productivity 2004-2014

Year	Mortality, percent	Laying percentage	No. Of eggs per hen placed	Egg weight, grams	Eggs, kg per hen placed	Feed, gram per day	FCR, kgs of feed per kg off eggs
2004	11,9	83,0	287	63,6	18,3	128	2,43
2005	11,0	82,8	289	63,2	18,3	129	2,47
2006	10,0	83,1	291	63,0	18,3	129	2,46
2007	8,7	83,1	291	62,8	18,3	130	2,49
2008	11,2	84,1	295	62,7	18,5	133	2,52
2009	9,1	85,5	302	62,5	18,9	130	2,43
2010	6,6	87,2	310	62,3	19,3	127	2,33
2011	6,6	87,7	311	61,8	19,2	125	2,31
2012	7,1	88	311	61,4	19,1	126	2,32
2013	6,8	88,8	314	61,9	19,4	126	2,29
2014	5,4	91,4	324	62,2	20,2	119	2,10

Table 8.2.14 Free range, brown layers. Average prices 2004-2014

Year	Eggs, DKK per kg	20-weeks hen, DKK per hen	Spent hens, DKK per hen	Feed, DKK per kg	Prise relation, egg/feed	Contribution margin, DKK per hen placed per year
2004	9,75	31,85	0,00	1,38	7,07	63,37
2005	9,25	33,10	0,00	1,39	6,65	56,14
2006	9,29	34,20	0,00	1,35	6,88	61,56
2007	10,60	35,14	0,00	1,61	6,58	70,29
2008	11,55	36,06	0,00	2,13	5,42	61,16
2009	11,35	37,69	0,00	1,66	6,84	77,01
2010	11,25	37,07	0,00	1,68	6,70	77,63
2011	10,96	36,58	0,00	2,10	5,22	57,73
2012	11,18	40,8	0	2,23	5,01	56,36
2013	11,75	41,08	0	2,43	4,84	62,61
2014	11,52	39,03	0,00	2,30	5,01	70,25

Table 8.2.15. Free range, brown layers. Productivity 2004-2014

Year	Mortality, percent	Laying percentage	No. Of eggs per hen placed	Egg weight, grams	Eggs, kg per hen placed	Feed, gram per day	FCR, kgs of feed per kg off eggs
2004	10,0	80,0	258	62,6	16,1	129	2,58
2005	8,2	80,7	262	62,5	16,4	130	2,57
2006	6,9	82,7	270	62,2	16,8	129	2,51
2007	7,5	84,1	274	61,7	16,9	130	2,50
2008	10,3	84,1	270	61,0	16,4	129	2,51
2009	10,6	83,8	269	61,0	16,4	128	2,51
2010	9,7	84,8	274	61,2	16,8	127	2,46
2011	9,0	85,6	278	61,0	16,9	125	2,39
2012	8,6	87,6	282	61,1	17,2	124	2,32
2013	9,9	88,5	285	61,6	17,6	124	2,28
2014	9,9	88,6	286	61,7	17,1	121	2,22

Table 8.2.16. Average prices of the consumer egg production 2004-2014. Organic, brown layers (1 DKK = 0,135 EUR).

Year	Eggs, DKK per kg	20-weeks hen, DKK per hen	Spent hens, DKK per hen	Feed, DKK per kg	Price relation, egg/feed	Contribution margin, DKK per hen placed per year
2004	15,19	50,94	0,27	1,96	7,75	105,10
2005	14,97	52,35	0,49	1,95	7,68	96,89
2006	15,28	50,48	0,19	2,03	7,53	102,60
2007	16,47	55,70	0,00	2,47	6,67	104,06
2008	17,71	61,64	0,44	3,15	5,62	92,55
2009	16,96	61,18	0,33	2,72	6,24	99,58
2010	16,79	57,20	0,36	2,62	6,41	105,11
2011	17,53	58,57	0,00	3,17	5,53	94,27
2012	18,14	65,22	0	3,36	5,40	102,99
2013	18,44	68,66	0	3,63	5,08	102,38
2014	18,62	63,07	0,00	3,49	5,34	126,44

Table 8.2.17 Productivity, organic, brown layers, 2004-2014. Per hen housed

Year	Mortality, percent	Laying percentage	No. Of eggs per hen placed	Egg weight, grams	Eggs, kg per hen placed	Feed, gram per day	FCR, kgs of feed per kg off eggs
2004	9,0	79,4	256	63,5	16,2	136	2,69
2005	11,9	80,2	256	62	15,9	137	2,75
2006	9,4	81,0	261	61,8	16,1	135	2,7
2007	7,9	81,8	265	61,9	16,4	130	2,57
2008	9,3	81,9	263	61,8	16,3	128	2,53
2009	10,2	83,1	265	61,3	16,2	127	2,49
2010	8,7	82,5	265	62,9	16,7	127	2,45
2011	10,1	81,9	263	63,3	16,6	128	2,46
2012	9	85,9	277	62,2	17,2	126	2,37
2013	7,1	87,1	284	62,5	17,7	126	2,32
2014	6,0	89,9	295	61,8	18,2	127	2,28

9. Nøgletal for produktionsplanlægning

9.1 Byggepriser ved nybyggeri – slagtekyllinger og konsumæg

Palle Vinstrup, landskonsulent, Kolding Herreds Landbrugsforening

Nedenstående priser er omtrentlige priser, og under forudsætning af, at byggegrunden er plan, og at der er tilstrækkelig el- og vandforsyning på ejendommen.

Der er indregnet omkostningerne vedrørende krav jf. BR08/BR10 med hensyn til brandforhold.

Der er ikke regnet med byggeomkostninger til NH₃-reduktion iht. miljøreglerne.

Slagtekyllinger

Staldanlæg inkl. forrum brutto 3050 m², netto stald 2850 m².

Råhus mv.	5.375.000 kr.
Foderanlæg, varme, vand, ventilation mv.	1.625.000 kr.
VVS, el-arbejde mv.	550.000 kr.
I alt	7.550.000 kr.

Samlet pris for projektet ca. 2.475 kr. pr. m² bruttoareal

Konsumæg I

Anlæg til skrabeægsproduktion, 18.000 hønepladser ved 9 høner pr. m²

Råhus	4.950.000 kr.
Reder	800.000 kr.
Gødningskummer	300.000 kr.
Foderanlæg, varme, vand, ventilation mv.	1.300.000 kr.
VVS, el-arbejde, alarmanlæg	660.000 kr.
I alt	8.010.000 kr.

Samlet pris for projektet ca. 445 kr. pr. høneplads.

Konsumæg II

Anlæg til Frilandshøner, 18.000 hønepladser ved 9 høner pr. m² nytteareal

Råhus	5.000.000 kr.
Reder	800.000 kr.
Gødningskummer	300.000 kr.
Foderanlæg, varme, vand, ventilation mv.	1.300.000 kr.
VVS, el-arbejde, alarmanlæg	700.000 kr.
I alt	8.100.000 kr.

Samlet pris for projektet ca. 450 kr. pr. høneplads.

Der skal beregnes udgift til hegn svarende til 50,- kr. pr. lbm.

Konsumæg III

Anlæg til skrabæggsproduktion etageanlæg, 32.000 hønepladser ved 18 høner pr. m² og 9 høner pr. m² nytteareal

Råhus	5.600.000 kr.
Gødningshus	1.000.000 kr.
Etageanlæg, inkl. gødningstransportør	3.450.000 kr.
Pakkemaskine	300.000 kr.
Ventilation	400.000 kr.
VVS, el-arbejde, alarm mv.	930.000 kr.
I alt	11.680.000 kr.

Samlet pris for projektet ca. 365 kr. pr. høneplads.

Konsumæg IV

Økologisk produktion, 6x3.000 hønepladser ved 6 høner pr. m² nytteareal

Råhus	7.300.000 kr.
Reder inkl. pakkemaskine	1.300.000 kr.
Gødningskummer	460.000 kr.
Foderanlæg, varme, vand, ventilation mv.	980.000 kr.
VVS, el-arbejde, alarmanlæg	760.000 kr.
I alt	10.800.000 kr.

Samlet pris for projektet ca. 600 kr. pr. høneplads.

I projektet er der ikke medregnet udgift til hegn ved evt. udendørsareal, men dette kan sættes til ca. 50,- kr. pr. lbm.

Konsumæg V

Økologisk produktion i etageanlæg, 6 x 3.000 hønepladser ved 9 høner pr. m² og 6 høner pr. m² nytteareal

Råhus	5.550.000 kr.
Gødningshus	730.000 kr.
Etageanlæg, inkl. gødningstransportør	2.160.000 kr.
Pakkemaskine	300.000 kr.
Ventilation	430.000 kr.
VVS, el-arbejde, alarm mv.	1.000.000 kr.
I alt	10.170.000 kr.

Samlet pris for projektet ca. 565 kr. pr. høneplads.

I projektet er der ikke medregnet udgift til hegn ved evt. udendørsareal, men dette kan sættes til ca. 50,- kr. pr. lbm.

Konsumæg VI

Økologisk produktion i etageanlæg, 8 x 3.000 hønepladser ved 9 høner pr. m² og 6 høner pr. m² nytteareal

Råhus: stald	6.770.000 kr.
gødningshus	920.000 kr.
Buranlæg, incl. gødningstransportør	3.250.000 kr.
Pakkemaskine	300.000 kr.
Ventilation	500.000 kr.
VVS, el-arbejde, alarm mv.	1.100.000 kr.
I alt	12.840.000 kr.

Samlet pris for projektet ca. 535 kr. pr. høneplads.

I projektet er der ikke medregnet udgift til hegn ved evt. udendørsareal, men dette kan sættes til ca. 50,- kr. pr. lbm.

Konsumæg VII

Beriget buranlæg m. gødningshus, 48.000 hønepladser – 2 x 3 etager

Råhus: stald	6.560.000 kr.
gødningshus	1.280.000 kr.
Buranlæg, incl. gødningstransportør	5.000.000 kr.
Pakkemaskine	300.000 kr.
Ventilation	500.000 kr.
VVS, el-arbejde, alarm mv.	1.000.000 kr.
I alt	14.640.000 kr.

Samlet pris for projektet ca. 305 kr./høneplads.

9.2 Normalt for fjerkrægødning

Henrik Bang, chefkonsulent, Landbrug & Fødevarer

9.2.3 Hvad skal denne tabel hedde?

Fjerkræart og staldsystem	Gødningstype	Indhold (ab lager og udeareal)				
		Gødning		Produktion af N, P og K		
		Ton gødning	Pct. tørstof	Total N, kg	P, Kg	K, Kg
Slagtefjerkræ						
Produktionstid 30 dage (levende vægt ved slagtning, 1,63 kg), pr. 1000 producerede	Dybstrøelse	1,02	48,0	25,2	7,7	17,6
Produktionstid 32 dage (levende vægt ved slagtning, 1,81 kg), pr. 1000 producerede	Dybstrøelse	1,14	48,0	28,9	8,7	19,7
Produktionstid 35 dage (levende vægt ved slagtning, 2,09 kg), pr. 1000 producerede	Dybstrøelse	1,37	48,0	36,3	11,5	23,8
Produktionstid 40 dage (levende vægt ved slagtning, 2,55 kg), pr. 1000 producerede	Dybstrøelse	1,77	48,0	50,4	15,4	31,0
Skrabekyllinger, 56 dage (levende vægt ved slagtning, 2,40 kg), pr. 1000 producerede	Dybstrøelse	2,41	48,0	49,0	30,3	34,5
Økologiske slagtekyllinger, 81 dage (levende vægt ved slagt. 2,15 kg), pr. 1000 producerede	Dybstrøelse	4,51	50,0	93,2	37,9	58,0
	Udeareal	0,36	50,0	12,7	4,1	4,4
Kalkuner, tunge hunner, produktionstid 112 dage, pr. 100 producerede	Dybstrøelse	1,01	48,0	31,8	12,7	18,4
Kalkuner, tunge hanner, produktionstid 147 dage, pr. 100 producerede	Dybstrøelse	2,02	48,0	57,8	23,2	34,4
Ænder, produktionstid 52 dage, pr. 100 producerede	Dybstrøelse	1,00	35,0	12,2	4,4	9,6
Gæs, produktionstid 91 dage, pr. 100 producerede	Dybstrøelse	1,96	35,0	37,7	16,2	18,4
Friland, konsumæg, gulvdrift + gødningskummer, pr. 100 årshøner	Dybstrøelse	0,38	63,3	15,4	5,4	9,2
	Fast gødning	1,30	40,0	24,4	10,9	17,9
	Ab lager i alt			39,8	16,3	27,1
	Udeareal	0,49	28,0	8,0	1,8	3,0

Fjerkræart og staldsystem	Gødningstype	Indhold (ab lager og udeareal)				
		Gødning		Produktion af N, P og K		
		Ton gødning	Pct. tørstof	Total N, kg	P, Kg	K,Kg
Høner og hønniker						
Friland, konsumæg, gulvdrift uden gødningskummer, pr. 100 årshøner	Dybstrøelse	1,12	63,3	46,1	16,3	27,1
	Udeareal	0,49	28,0	8,0	1,8	3,0
Friland, konsumæg, gulvdrift + fler- etagesystem med , pr. 100 årshøner	Dybstrøelse	0,26	63,3	10,3	3,6	6,2
	Fast gødning	2,16	40,0	42,6	12,7	20,9
	Ab lager i alt			52,9	16,3	27,1
Økologiske, konsumæg, gulvdrift +fler-etagesystem med gødningbånd, pr. 100 årshøner	Udeareal	0,49	28,0	8,0	1,8	3,0
	Dybstrøelse	0,30	63,3	11,4	4,4	5,6
	Fast gødning	1,54	40,0	31,0	15,2	17,5
Skrabehøner, konsumæg, gulvdrift + gødningskummer, pr. 100 årshøner	Ab lager i alt			42,4	19,6	23,1
	Udeareal	0,50	28,0	8,7	2,2	2,5
	Dybstrøelse	0,42	63,3	16,9	6,0	10,0
Skrabehøner, konsumæg, gulvdrift + fler-etagesystem med gødningsbånd, pr. 100 årshøner	Fast gødning	1,45	40,0	27,2	12,3	20,1
	Ab lager i alt			44,1	18,3	30,1
	Dybstrøelse	0,32	63,3	12,8	4,5	7,6
Burhøns, konsumæg, gødningskælder, pr. 100 årshøner	Fast gødning	2,32	40,0	45,6	13,6	22,4
	Ab lager i alt			58,4	18,1	30,0
Burhøns, konsumæg, bånd, pr. 100 årshøner	Fast gødning	1,95	40,0	50,6	16,6	27,1
Burhøns, konsumæg, bånd, pr. 100 årshøner	Fast gødning	2,79	40,0	51,7	16,6	27,1
Burhøns, konsumæg, bånd, pr. 100 årshøner	Gylle	9,83	12,0	59,6	16,6	27,1
Rugeæg (HPR-høner), gulvdrift + gødningskummer, pr. 100 årshøner inkl. Haner	Dybstrøelse	1,63	63,3	30,6	23,2	31,7
Konsum, bure, produktionstid 118 dage, pr. 100 producerede	Fast gødning	0,23	40,0	5,5	2,6	3,8
Konsum, gulvdrift, produktionstid 118 dage, pr. 100 producerede	Dybstrøelse	0,14	48,0	7,0	2,6	4,1
Rugeæg (hønniker, HPR), gulvdrift, produktionstid 119 dage, pr. 100 producerede	Dybstrøelse	0,15	48,0	5,7	2,8	3,6

9.2.3 Gødningens indhold af N, P og K – slagtekyllinger på dybstrøelse

Indhold (ab lager pr. 1000 producerede kyllinger)			
Alder	N	P	K
30	25,2	7,7	17,6
31	27,1	8,2	18,7
32	28,9	8,7	19,7
33	31,4	9,6	21,1
34	33,8	10,6	22,4
35	36,3	11,5	23,8
36	39,1	12,3	25,2
37	41,9	13,1	26,7
38	44,8	13,8	28,1
39	47,6	14,6	29,3
40	50,4	15,4	31,0

kilde: Normtal 2014, DCA/Aarhus Universitet

10. Statistik vedr. produktion, afsætning og forbrug

Mie Nielsen Blom, chefkonsulent, Silas Berthou, konsulent, Landbrug & Fødevarer og Jørgen Nyberg Larsen, sektorchef for Danske Æg,

10.1.1 Antal fjerkræbesætninger 2011, 2012, 2013 og 2014

	2011	2012	2013	2014
Burhøns, konventionelle bure	0	0	0	0
Burhøns, velfærdsberigede bure	36	39	37	32
Skrabehøner	53	47	40	39
Frilandshøner	18	18	15	14
Økologiske høner	67	66	68	69
Konsumægshøner i alt	174	170	160	154
Stalddørsalg, æg	275	262	229	226
Registreret hobbyhønseshold	47	46	35	31
Centralopdræt, konsumæg	5	5	9	8
Opdræt, konsumæg	85	85	86	60
Opdræt, konsumæg, økologisk	15	17	17	13
Slagtekyllinger, konventionelle	226	227	239	216
Slagtekyllinger, økologiske	16	16	23	19
Centralopdræt, slagtekyllinger	15	15	15	19
Formering, slagtekyllinger	45	45	46	40
Kalkuner	41	40	27	29
Ænder	47	45	30	29
Gæs	23**)	20	14	13
Strudsehold	12	12	13	12
Fjerkræbesætninger i alt	1.026	1.005	943	869
Ekskl. Stalddørs- og hobbybesætninger	704	743	679	612

10.1.2 Udrugede kyllinger m.v. til anvendelse i Danmark 2004-2014, 1000 stk.

	2004	2005	2006	2007	2011	2012	2013	2014
Slagtekyllinger	137.102	126.540	114.595	113.698	120.165	116.857	114.969	118.845
Hønekyllinger	2.854	2.801	2.591	2.728	2.724	2.900	2.996	3.081
Kalkun-kyllinger	189	166	46	0	0	0	0	0
Gæslinger	27	29	12	12	0	0	0	0
Ællinger	1.627	1.518	1.699	937	815	650	489	481

Kilde: Landbrug & Fødevarer

Tablet 10.1.3 Afsluttede hold i E-kontrollen 2014

		Læggeperiode i dage	kg æg/indsat høne	kg foder / kg æg	Antal æg pr dag	Dødelighed i %	Dødelighed pr dag %	Antal flokke
Bur	Gns:	405	22,7	1,91	0,898	3,7	0,0093	17 (1 alt flokke = 50)
	Median:	420	23,6	1,91	0,894	3,7	0,0088	
	Max:	448	25,1	2,00	0,929	6,4	0,0152	
	Min:	126	6,6	1,84	0,870	1,5	0,0057	
Skrab	Gns:	401	21,6	2,56	0,860	7,4	0,0175	4 (1 alt flokke = 61)
	Median:	438	23,3	2,53	0,834	5,5	0,0127	
	Max:	455	24,1	3,01	0,940	16,2	0,0356	
	Min:	273	15,8	2,17	0,832	2,5	0,0092	
Frilands	Gns:	377	19,4	2,27	0,832	15,1	0,0403	6 (1 alt flokke = 16)
	Median:	378	19,2	2,28	0,828	15,3	0,0400	
	Max:	392	21,5	2,32	0,878	26,2	0,0705	
	Min:	357	17,7	2,21	0,762	6,8	0,0177	
Øko	Gns:	385	17,1	3,66	0,848	12,9	0,0335	11 (1 alt flokke = 88)
	Median:	392	19,4	2,42	0,833	10,3	0,0241	
	Max:	427	23	10,30	0,914	34,9	0,0875	
	Min:	322	4,3	2,02	0,802	5,2	0,0139	

Tabel 10.1.4 Ægproduktionens størrelse, værdi og anvendelsen 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Indvejet på pakkerne mio. kg.	55,1	58,1	59,0	61,0	60,9
Producentforbrug m.v., mio. kg*	8	8	8	8	8
Produktion af rudeæg, mio. kg	13	13	12	12	13
Samlet produktion af konsumæg, mio. kg*	63,1	66,1	67,0	69,0	68,9
Eksport af æg, inkl. Ægprodukter, mio. kg	13,8	15,5	15,7	13,0	11,2
Import af æg, inkl. Ægprodukter, mio. kg	26,1	21,2	25,0	20,0	16,7
Netto import, mio. kg.	12,3	5,7	9,3	7,0	5,5
Forbrug i Danmark i alt, mio. kg	75,4	78,0	82,9	84,1	86,4
Forbrug i Danmark pr. indbygger, kg	13,7	14,0	14,8	15,0	15,3
Antal æg pr. indbygger	222	225	238	240	245
Produktionsværdi konsumæg af producent, mio. kr.	542	560	638	638	649

*Producentforbrug og direkte salg til forbrugere af æg, er fra 2009 nedsat fra 16,0 mio. kg årligt til 8,0 mio. kg.

Det store prisfald for alle æg (konsumæg) i forhold til prisfaldet for de enkelte grupper, skyldes en ændring i beregningsmetoden for prisen for producentforbrug og direkte salg til forbrugere.

Tabel 10.1.5 Indvejede æg på pakkerne 2004-2014, efter produktionsform, mio. kg

År	Buræg	Skrabeæg	Frilandsæg	Økologiske æg	I alt
2004	31,4	12,7	4,3	7,4	55,8
2005	28,0	13,4	4,2	7,4	53,1
2006	28,9	12,0	3,0	7,5	51,3
2007	29,5	10,4	3,1	7,8	50,8
2008	31,0	9,9	3,0	8,2	52,1
2009	31,8	9,9	3,4	7,7	52,8
2010	34,1	9,3	3,8	8,3	55,4
2011	34,6	10,0	4,4	9,2	58,1
2012	33,0	11,0	4,0	11,0	59,0
2013	34,0	12,9	3,1	10,9	61,0
2014	32,8	12,5	3,4	12,3	60,9

Kilde: Fødevarestyrelsen

Table 10.1.6 Detailsalgs af æg 2004-2014

Detailsalg									
År	Detailsalg i alt, kvalitetsklasse A, grossist/ detaillist	Buræg		Skrabeæg		Frilandsæg		Økologiske æg	
		mio. kg	Mio kg	Pct. af detailsalg	Mio kg	Pct. af detailsalg	Mio kg	Pct. af detailsalg	Mio kg
2004	38,0	22	57,9	7,5	19,7	2,9	7,6	5,7	14,9
2005	39,0	22,5	57,7	7,9	20,3	3,1	7,9	5,5	14,2
2006	40,1	23,5	58,7	7,9	19,7	2,3	5,7	6,4	15,9
2007	40,3	23,9	59,3	7,0	17,4	2,7	6,7	6,7	16,7
2008	42,6	25,6	60,1	7,5	17,5	2,8	6,5	6,7	15,7
2009	44,3	27,7	62,5	6,6	14,9	3,0	6,7	7,1	16,0
2010	45,8	28,4*	63,1	6,6	14,4	3,0	6,5	7,8	17,0
2011	45,4	26,3*	61,0	7,5	16,5	3,1	6,8	8,5	18,7
2012	49,9	28,8*	57,7	8,8	17,6	2,9	5,8	9,4	18,8
2013	50,7	26,9*	53,04	10,84	21,37	2,63	5,19	10,35	20,4
2014	52,2	25,3	48,5	12,5	24,0	2,8	5,4	11,6	22,2

Kilde: Fødevarestyrelsen

* Indeholder Danske Ægs skøn over importen fra svenske pakkerier direkte til danske supermarkeder i perioden august 2011 til januar 2013. Importen blev vurderet til at udgøre ca. 600-650 tons pr. kvartal.

Tabel 10.1.7 Slagtninger af fjerkræ og eksport af levende dyr, 2009-2014

1.000 stk.	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kyllinger	100.464	108.404	106.217	101.110	107.573	102941
Høns	0	0	0	0	6	5
Ænder	2	2	0	0	34	34
Gæs	0	0	0	0	11	11
Kalkuner	0	0	0	0	4	4
Slaterislagtninger, stk. i alt	100.466	108.406	106.217	101.110	107.628	102994
Hos Producent	951	951	951	951	951	951
Eksport af levende dyr	11.860	12.718	12.514	13.888	12.270	14899

Slagterislagtninger, mio. kg						
Kyllinger	149,3	159,6	159,3	151,0	166,1	159,5
Høns	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ænder	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
Gæs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kalkuner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	149,3	159,7	159,3	151,0	166,2	159,6
Producentslagtninger, mio. kg	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Eksport af levende fjerkræ, mio. kg	28,4	32,1	28	35,5	29,5	31,4
Samlet produktion, mio. kg	179,1	193,3	188,7	187,9	197,1	192,4

Kilde: Danmarks Statistik

Table 10.1.8 Danish export and import of pigmeat, 2009-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Export of pigmeat, mio. kg	121	149	132	149	131	137
Value of export, mio. kr.	1.940	2.414	2.362	2.461	2.452	2.585
Import of pigmeat, mio. kg	63	80	90	106	156	125
Value of import, mio. kr.	1.345	1.451	1.658	1.771	1.839	1.812

Kilde: Danmarks Statistik

Table 10.1.9 Pigmeat production value by producer, 2009-2014, mio. kr.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Æg	590	608	633	724	756	722
Pigmeat	1.356	1.453	1.678	1.761	2.016	1.818
In total	1.946	2.061	2.311	2.485	2.772	2.540
Animal production in total *)	32.636	36.292	40.135	42.877	45.129	43.974
Pigmeat as a percentage of animal production in total	6,0	5,7	5,8	5,8	6,1	5,8

Kilde: Danmarks Statistik

*) Animal production: meat, eggs and milk

Table 10.1.10 Production of feed mixtures, 2009-2014, mio. kg

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Full feed mixtures for chickens	168	139	139	144	139	138
Other feed mixtures for chickens	7	11	16	18	21	20
Full feed mixtures for broilers	35	27	39	31	43	37
Full feed mixtures for slaughter broilers	277	263	285	315	335	363
Diverse feed mixtures for pigmeat	63	68	66	67	56	52
Pigmeat feed mixtures in total	550	508	545	575	594	610
Cattle feed mixtures in total	997	907	871	892	939	917
Pork feed mixtures in total	2.867	2.876	2.677	2.566	2.582	2.584
Other feed mixtures in total	174	193	175	170	184	200
Feed mixtures in total	4.589	4.485	4.267	4.204	4.299	4.312

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 10.1.11 Import af fjerkrækød 2013 og 2014, tons produktvægt

2013	Kyllinger og høns	Kalkuner	Ænder og gæs	Sammensatte varer	Biprodukter og indmad	Total
Tyskland	8.766	2.493	2.097	35.879	3.523	52.758
Sverige	15.542	185	10	883	18.866	35.486
Holland	8	67	1	2	70	148
UK	714	88	1.378	1.887	1.359	5.426
Frankrig	2.774	490	2.461	515	191	6.431
Polen	1.571	5	0	1	0	1.577
Portugal	112	0	0	175	0	287
Litauen	1	0	0	0	0	1
Estland	56	47	0	4	117	224
Belgien	115	4	0	3.500	368	3.987
Finland	366	31	0	14	38	449
Italien	0	0	0	51	0	51
Ungarn	66	1	608	1.984	12	2.671
Øvrige lande	9.105	3.581	628	-24.622	8.159	-3.150
I alt	39.196	6.992	7.183	20.273	32.703	106.346

Kilde: Danmarks Statistik

2014	Kyllinger og høns	Kalkuner	Ænder og gæs	Sammensatte varer	Biprodukter og indmad	Total
Tyskland	7.622	2.417	1.580	38.640	4.241	54.500
Sverige	7.306	106	4	603	21.712	29.731
Holland	6.344	133	359	7.170	1.092	15.098
UK	305	0	1.700	1.694	527	4.226
Frankrig	2.309	499	2.149	537	222	5.716
Polen	1.603	2.061	123	1.153	211	5.151
Portugal	0	0	0	0	7	7
Litauen	512	142	0	1.434	206	2.294
Estland	0	24	0	3	140	167
Belgien	217	3	1	414	273	908
Finland	196	109	2	35	642	984
Italien	56	643	0	28	129	856
Ungarn	15	0	906	69	162	1.152
Øvrige lande	2.407	46	9	1.549	393	4.404
I alt	28.892	6.183	6.833	53.329	29.957	125.194

Kilde: Danmarks Statistik

Table 10.1.12 Fjerkrækodeksperten fordelt på lande og fjerkræarter 2013

2013	Kyllinger og høns	Kalkuner	Ænder og gæs	Sammensatte varer	Biprodukter og indmad	Total
Sverige	17.763	1.276	396	27.746	219	47.400
UK	3.076	10	120	7.696	22	10.924
Tyskland	6.562	428	8	7.446	2.348	16.792
Holland	2.564	37	92	333	551	3.577
Frankrig	3.697	25	35	578	109	4.444
Grækenland	2.857	59	4	456	21	3.397
Øvrige EU	5.064	653	167	3.648	1.999	11.531
EU i alt	41.583	2.488	822	47.903	5.269	98.065
Rusland	1.028	0	0	1.965	1.138	4.131
Norge	1.081	32	19	540	1	1.673
Færøerne	474	17	56	169	16	732
Ukraine	0	0	0	0	20	20
Island	127	0	29	178	1	335
Kroatien	0	0	0	5	50	55
Øvrige Europa	202	0	4	61	100	367
Øvrige Europa i alt	2.912	49	108	2.918	1.326	7.313
For.Arab. Emirat	478	0	0	144	0	622
Saudi Arabien	27	0	0	0	0	27
Oman	231	0	0	0	0	231
Kuwait	0	0	0	276	0	276
Øvrige Mellemøsten	0	3	33	142	0	177
Mellemøsten i alt	736	3	33	562	0	1.333
Malaysia	8.216	0	0	0	468	8.684
Hong Kong	1.478	1	0	12	331	1.822
Sydkorea	4.413	0	0	0	1.396	5.809
Singapore	825	0	0	99	499	1.423
Øvrige Asien	2.095	3	33	2.584	1.304	6.019
Asien i alt	17.027	4	33	2.695	3.998	23.757

**Tabel 10.1.12 Fjerkrækødeksporten fordelt på lande og fjerkræarter 2013
- fortsat**

	Kyllinger og høns	Kalkuner	Ænder og gæs	Sammensatte varer	Biprodukter og indmad	Total
Sydafrika	6.211	0	0	180	955	7.346
Øvrige Afrika	244	4	8	1.458	3	1.717
Afrika i alt	6.455	4	8	1.638	958	9.063
Amerika	1.033	20	42	364	39	1.498
Oceanien	32	0	0	39	0	71
I alt	70.911	2.523	891	65.018	10.034	149.377

Kilde: Danmarks Statistik

Table 10.1.13 Fjerkrækodeksporten fordelt på lande og fjerkræarter 2014

2014	Kyllinger og høns	Kalkuner	Ænder og gæs	Sammensatte varer	Biprodukter og indmad	Total
Sverige	9.835	1.828	44.078	31.142	260	87.143
UK	6.197	1	13.694	7.479	5	27.376
Tyskland	5.859	428	45.735	9.654	1.841	63.517
Holland	1.918	17	23.148	432	484	25.999
Frankrig	3.645	54	5.487	1.558	76	10.820
Grækenland	1.571	24	2.104	453	18	4.170
Øvrige EU	10.072	612	20.919	4.393	2.148	38.144
EU i alt	39.097	2.964	155.165	55.111	4.832	257.169
Rusland	1.528	0	4.363	1.146	1.689	8.726
Norge	348	35	1.047	625	10	2.065
Færøerne	400	29	832	202	94	1.557
Ukraine	164	0	364	0	200	728
Island	143	0	434	204	1	782
Kroatien	43	0	43	0	0	86
Øvrige Europa	2.626	64	7.083	2.177	1.994	13.944
Øvrige Europa i alt	2.961	63	7.540	2.264	1.995	14.823
For.Arab. Emirat	71	0	261	190	0	522
Saudi Arabien	47	0	49	0	0	96
Oman	208	0	208	0	0	416
Kuwait	0	0	360	360	0	720
Øvrige Mellemøsten	0	3	101	74	0	178
Mellemøsten i alt	326	3	979	624	0	1.932
Malaysia	6.125	0	6.175	0	50	12.350
Hong Kong	857	1	1.929	14	1.056	3.857
Sydkorea	4.680	0	6.335	0	1.607	12.622
Singapore	977	0	1.521	36	508	3.042
Øvrige Asien	2.132	3	5.997	1.835	2.001	11.968
Asien i alt	14.771	4	21.957	1.885	5.222	43.839

**Tabel 10.1.13 Fjerkrækødeksporten fordelt på lande og fjerkræarter 2014
- fortsat**

	Kyllinger og høns	Kalkuner	Ænder og gæs	Sammensatte varer	Biprodukter og indmad	Total
Sydafrika	6.040	0	6.383	0	343	12.766
Øvrige Afrika	26	1	1.635	1.591	2	3.255
Afrika i alt	6.066	1	8.018	1.591	345	16.021
Amerika	974	20	1.228	90	34	2.346
Oceanien	63	0	135	71	0	269
I alt	63.931	2.887	1.029	52.858	10.390	131.096

Kilde: Danmarks Statistik

**Tabel 10.1.14 Notering for slagtekyllinger, kr.pr. kg levende vægt, inkl. alle
tillæg og fradrag, 2010-2014**

	2010	2011	2012	2013	2014
Januar	5,11	6,12	6,43	7,27	6,88
Februar	5,07	6,19	6,25	7,53	6,86
Marts	5,15	6,44	6,23	7,33	6,69
April	5,17	6,58	6,28	7,33	6,69
Maj	5,18	6,61	6,39	7,33	6,69
Juni	5,25	6,62	6,4	7,33	6,69
Juli	5,25	6,63	6,54	7,32	6,69
August	5,41	6,67	6,74	7,32	6,69
September	5,8	6,43	7,18	6,88	6,58
Oktober	5,99	6,47	7,27	6,88	6,39
November	6,04	6,41	7,27	6,88	6,34
December	6,13	6,43	7,27	6,88	6,34

Tabel 10.1.15 produktion af kyllingekød, 2011-2015, 1000 tons

	2011	2012	2013	2014	2015 *)
USA	16.694	16.621	16.976	17.299	17.961
Kina	13.200	13.700	13.350	13.080	13.110
Brasilien	12.863	12.645	12.308	12.692	13.013
EU-27	9.320	9.565	9.910	10.095	10.215
Mexico	2.906	2.958	2.907	2.980	3.015

*) Prognose. Kilde: USDA

Tabel 10.1.16 forbrug af kyllingekød, 2011-2015, 1000 tons

	2011	2012	2013	2014	2015 *)
USA	13.660	13.345	13.691	14.034	14.974
Kina	13.016	13.543	13.174	12.910	12.895
EU-27	9.010	9.198	9.498	9.667	9.775
Brasilien	9.422	9.139	8.829	9.137	9.351
Mexico	3.474	3.568	3.582	3.693	3.766

*) Prognose. Kilde: USDA

Tabel 10.1.17 Import af kyllingekød, 2011-2015, 1000 tons

	2011	2012	2013	2014	2015 *)
Rusland	463	560	540	450	320
EU-27	734	727	671	706	710
Japan	895	877	854	888	895
Saudi Arabien	745	750	838	761	790
Kina	238	254	244	260	215

*) Prognose. Kilde: USDA

Tabel 10.1.18 Eksport af kyllingekød, 2011-2015, 1000 tons

	2011	2012	2013	2014	2015 *)
Brasilien	3.443	3.508	3.482	3.558	3.665
USA	3.165	3.300	3.332	3.313	3.030
EU-27	1.044	1.094	1.083	1.134	1.150
Thailand	467	538	504	546	570
Kina	422	284	337	379	370

*) Prognose. Kilde: USDA

11. Boksforsøg

Boksforsøg med slagtekyllinger i 2014: Daggamle kyllingers vægtsortering og opstartstemperatur påvirker produktiviteten

*Jette Søholm Petersen, chefkonsulent,
SEGES*

Sammendrag

I efteråret 2014 blev der udført et udvidet boksforsøg, der fyldte hele to stalde på Forskningscenter Foulum. Det primære formål var at se, om vægtsortering af daggamle kyllinger kan bruges til at forbedre kyllingeflokkenes ensartethed. De daggamle kyllinger blev opdelt i to startvægtgrupper - enten under eller over holdets gennemsnitsvægt - inden de blev indsat i forsøgsbokserne. Forsøget viste, at kyllinger med en startvægt over gennemsnittet opnåede en slutvægt, der var 65 -106 g højere end kyllinger med en startvægt under gennemsnittet. Dette gjaldt uanset om forældredyrene var 28 eller 50 uger gamle.

Forsøgets andet formål var at undersøge, om kyllingernes produktivitet kan forbedres ved at øge opstartstemperaturen. I den ene forsøgsstald gik opstartstemperaturen fra 37 til 28 grader i den første leveuge, mens den i den anden stald gik fra 33 til 28. Det viste sig, at kyllingernes vægt på dag 7 var lavest ved høj opstartstemperatur. Dødeligheden på dag 7 var ligeledes lavere (eller uændret) ved høj opstartstemperatur. Derudover var der en tendens til, at foderforbruget faldt ved høj opstartstemperatur. Dette gjaldt dog ikke for kyllinger, der både havde forældre på 50 uger og en høj startvægt. Her var foderforbruget størst ved høj opstartstemperatur. Dette kan hænge sammen med, at den samlede dødelighed også var højere for denne gruppe. Den høje opstartstemperatur reducerede den totale dødelighed for de øvrige behandlingsgrupper. Høj opstartstemperatur kan nedregulere kyllingernes vækst i starten af vækstperioden. Når kyllingerne kompenserer for den manglende tilvækst senere i vækstperioden, mindskes både dødelighed og foderforbrug. Herved forbedres kyllingernes

produktiviteten. Alt i alt har Boksforsøg nr. 127 resulteret i ny viden om, hvordan udvalgte managementfaktorer kan forbedre slagtekyllingeflokkenes ensartethed og produktivitet. Det er dog nødvendigt at videreudvikle princippet om startvægtsortering - inden metoden eventuelt kan implementeres i dansk slagtekyllingeproduktion.

Indledning

I 2014 er der udført et udvidet boksforsøg, der fyldte hele to stalde på Forskningscenter Foulum med slagtekyllinger. Århus Universitets fjerkræfaciliteter i Foulum anvendes udelukkende til forsøgsmæssigproduktion, og derfor er det muligt at undersøge andre typer af produktionsfaktorer end i de boksforsøg, der udføres hos kommercielle slagtekyllingeproducenter. Derudover råder Århus Universitet over flere teknikere og studerende, som kan hjælpe til med at udføre forskellige undersøgelser af mange dyr i løbet af kort tid. De fine forsøgsfaciliteter i Foulum åbner mulighed for at udføre større og mere komplicerede forsøg, hvor forsøgsdyrene anvendes til flere formål.

I Boksforsøg nr. 127 blev det undersøgt, hvordan slagtekyllingers vækst og velfærd påvirkes af hele 3 faktorer nemlig: opstartstemperatur, forældredyrsalder og de daggamle kyllingers startvægt samt vekselvirkningerne mellem disse faktorer. Formålet var at undersøge om ændringer i management i forbindelse med opstarten af slagtekyllingeproduktionen kan forbedre kyllingernes produktivitet og ensartethed. Forsøget blev udført i samarbejde med forsker Anja Brinch Riber, Århus Universitet m.fl.

Materiale og metoder

Forsøget blev gennemført i perioden 2. december 2014 til 5. januar 2015 i Århus Universitets fjerkræstalde i Foulum. Forsøget omfattede i alt 48 forsøgseenheder / bokse, hvoraf de 24 var i stald 42-3, hvor der anvendtes ”Normal” opstartstemperatur, mens de resterende 24 bokse var i stald 42-4, hvor der anvendtes ”Høj” opstartstemperatur. Hver boks var på 1,3 m², og indrettet med 1 foderskål samt 5 drikkenipler med drypbakke. Alle boksene var strøet med træspåner, og der blev indsat 28 kyllinger i hver boks (14 høner og 14 haner). DanHatch leverede kyllingerne, der var af afstamningen Ross 308. Den ene halvdel var efter en forældredyrsklokk på 28 uger (nr. 153) mens de andre var efter en forældredyrsklokk på 50 uger (nr. 197). Alle kyllingerne fik foder fra DLG, der blev fortyndet med 5 til 31% hel hvede. Kyllingerne blev vejlet på dag 0, 7 og 34. Her blev deres foderforbrug også registreret. Derudover blev kyllingernes kropstemperatur målt på dag 0 straks efter ankomsten, samt 5 og 24 timer derefter. Målingen blev udført med et elektronisk øretermometer i kyllingernes kloakåbning.

Forsøgsstald til slagtekyllinger ved Århus Universitet.

Kyllingerne ankommer fra rugeriet.

De daggamle kyllinger inspiceres inden indsætning i forsøgsstalden.

Alle hjælper med at veje, måle og sortere kyllingerne, inden de indsættes i forsøgsbokse.

Måling af kyllingers kropstemperatur med øretermometer.

Forsøgsdesign og -behandlinger

Forsøget var tilrettelagt som et 3-faktorielt forsøg, hvor hver af de 3 faktorer indgik med 2 niveauer. Faktoren opstartstemperatur indgik med "Normal": 33-28 grader fra dag 0-7 og "Høj": 37-28 grader fra dag 0-7. Faktoren forældredyrsalder indgik med en flok på 28 uger og en flok på 50 uger. Derudover indgik faktoren kyllingernes startvægt, der enten var under eller over gennemsnittet for hhv. høner og haner fra hver forældredyrsaldersgruppe. Startvægten for kyllinger i gruppen under gennemsnittet var 38,5g, og 43,4g for gruppen over gennemsnittet.

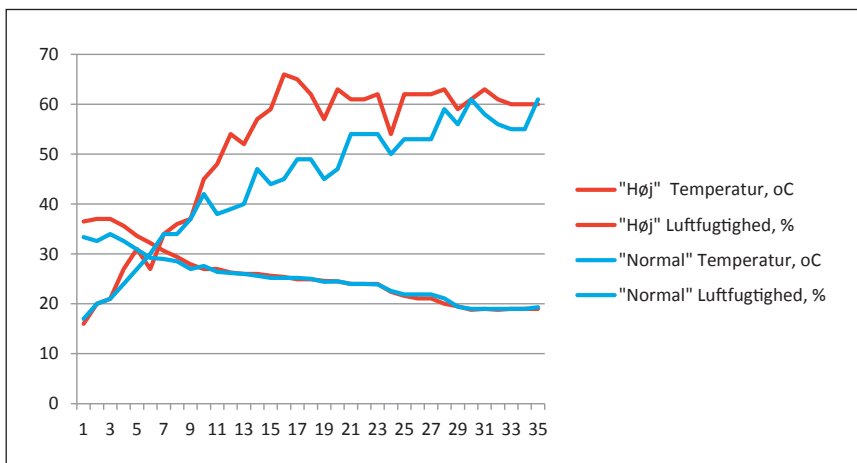
Forsøget omfattede $2 \times 2 \times 2 = 8$ behandlinger i alt, og 6 gentagelser af hver behandling. Data blev analyseret statistisk i SAS ved hjælp af "The Mixed Procedure". I modellen indgik forældredyrsalder, startvægtgruppe, opstartstemperatur samt vekselvirkningerne som kategoriske variable.

Resultater

Resultaterne af daglige registreringer af temperatur og luftfugtighed ses i figur 4 for hver forsøgsstald. Det fremgår at temperaturen i den første uge af vækstperioden var fra 4 til 0 grader højere i stalden med "Høj" starttemperatur sammenlignet med stalden med "Normal" temperatur. Luftfugtigheden var forholdsvis lav i begge stalde, især i den første halvdel af vækstperioden.

Det blev undersøgt om daggamle kyllingers vægt på dag 0 afhang af forældredyrenes alder og kyllingernes køn. Som forventet viste det sig, at kyllingerne efter forældredyr på 50 uger vejede 46,3 g eller 11 g mere end de kyllinger, der var efter unge forældre dyr (28 uger) og som vejede 35,6 g. Denne forskel var statistisk signifikant. Der var ingen forskel i vægten på dag 0 mellem hane- og hønekyllinger.

Figur 11.1.1 Temperatur og luftfugtighed i de to forsøgsstalde med hhv. "Høj" og "Normal" opstartstemperatur. Vist for dag 0 – 34 i kyllingernes vækstperiode

Årsager til variation i daggamle kyllingers kropstemperatur

Kyllingernes kropstemperatur blev målt i kloakken på dag 0 lige efter ankomsten samt hhv. 5 og 24 timer efter ankomsten. Temperaturen på dag 0 afhang af forældredyrenes alder. Kyllinger efter forældredyr på 50 uger havde en kropstemperatur på 40,0o C, mens temperaturen var 39,2o C hos kyllinger efter forældredyr på 28 uger. Temperaturforskellen på 0,8 grader var statistisk signifikant.

Efter 5 timers ophold i stalden havde forældredyrenes alder ingen betydning for kyllingerens kropstemperatur. Der var dog en lidt højere kropstemperatur hos kyllinger med en vægt under gennemsnittet sammenlignet med kyllinger med en vægt over gennemsnittet. Forskellen var 0,2o C.

Opstartstemperaturen havde som ventet betydning for kyllingernes kropstemperatur, idet kyllingerne i stalden med ”Høj” opstartstemperatur havde en kropstemperatur på 39,8o C, mens den var 39,1o C hos de kyllinger, der gik ved ”Normal” opstartstemperatur. Også 24 timer efter indsættelsen var kropstemperaturen 0,33o C højere hos de kyllinger, der gik ved ”Høj” opstartstemperatur.

Produktionsresultater

Kyllingernes vægt på dag 34 afhang signifikant af forældredyrenes alder (50 uger: 2.316g og 28 uger: 2156g), og den var signifikant højere for de kyllinger, der var i gruppen med en startvægt over gennemsnittet (2.279g) end for kyllingerne i gruppen med en startvægt under gennemsnittet (2.193g). Som det ses i tabel 1 var forskellen størst ved de forældredyr, der var 28 uger gamle.

Foderudnyttelsen på dag 34 afhang signifikant af forældredyrenes alder (50 uger: 1,46 vs. 28 uger: 1,49). Der var ingen signifikant effekt af kyllingernes startvægt og opstartstemperatur på foderudnyttelsen, data indikerer dog, at foderudnyttelsen var lavere, ved ”Høj” opstartstemperatur end ved ”Normal” opstartstemperatur, som det fremgår af tabel 1.

Vægten på dag 7 afhang signifikant af forældredyrenes alder (50 uger: 198g vs. 28 uger: 167g), af kyllingernes startvægt (over gennemsnit:188g vs. under gennemsnit: 177g) og af opstartstemperaturen (”Høj”:180g vs. ”Normal”:184g).

Konklusioner

Effekt af vægtsortering af daggamle kyllinger

Forbedres produktionsresultaterne, når de daggamle kyllinger opdeles i startvægtgrupper under eller over gennemsnitsvægten? Resultater fra dette forsøg viste, at kyllinger med en startvægt over gennemsnittet opnåede en slutvægt, der var mellem 65 og 106 g højere end kyllinger med en startvægt under gennemsnittet. Dette gjaldt uanset om forældredyrene var 30 eller 50 uger gamle. Denne viden kan bruges, hvis man ønsker at levere et hold slagtekyllinger, der er så vægtmæssigt ens som muligt. For at det er relevant at vægtsortere daggamle kyllinger, skal udgiften dertil opvejes af et tillæg til afregningen af en kyllingeflok med en lav vægtvariation (CV-tal).

Effekt af forhøjet opstartstemperatur

Forbedres produktionsresultaterne når opstartstemperaturen øges? Forsøgsresultaterne viser, at opstartstemperaturen har en signifikant effekt på kyllingernes kropstemperatur og vægt på dag 7 og 34.

taterne viste, at kyllingernes vægt på dag 7 var lavere ved ”Høj” end ved ”Normal” opstartstemperatur. Ved slutningen af produktionsperioden var der dog ingen signifikant forskel på produktionsresultaterne som følge af opstartstemperaturen. Der blev dog fundet en tendens til at foderforbruget faldt, når opstartstemperaturen steg. Dette gjaldt for alle behandlingsgrupper undtagen kyllinger med høj startvægt efter forældredyr på 50 uger. Her var foderforbruget højest ved ”Høj” opstartstemperatur. Dette kan hænge sammen med, at den samlede dødelighed også var højere for denne gruppe af kyllinger. ”Høj” opstartstemperatur reducerede den totale dødelighed for de øvrige behandlingsgrupper. I overensstemmelse hermed var dødeligheden i 1. leveuge lavere (eller uændret) ved ”Høj” opstartstemperatur for alle behandlingsgrupper.

Det er muligt at den høje opstartstemperatur er med til at nedregulere kyllingernes vækst i starten af vækstperioden. Når de til gengæld kompenserer for den manglende tilvækst senere i vækstperioden, mindskes dødeligheden og foderforbruget. Herved forbedres kyllingernes produktivitet. Det er vigtigt, at kyllingerne har nem adgang til drikkevand, når temperaturen i stalden er høj. Vigtigheden heraf forstærkes, når den relative luftfugtighed i stalden er lav.

Boksforsøg nr. 127 har således resulteret i ny viden om, hvordan udvalgte managementfaktorer kan forbedre slagtekyllingeflokkenes ensartethed og produktivitet. Det er nødvendigt at videreudvikle princippet om startvægtsortering af daggamle kyllinger inden metoden eventuelt kan implementeres i dansk slagtekyllingeproduktion.

Anerkendelser

Mange tak til Claus Zakarias, DanHatch for levering af daggamle kyllinger, tak til forsker Anja Brinch Riber og gæsteforsker Diego Alberto Guzman fra Argentina for hjælp med planlægning og gennemførelse af forsøget. Tak til Kirsten Lund Balthzeren for omhyggelig pasning af kyllingerne og tak til tekniker Birthe Houbak og alle studentermedhjælperne for deres hjælp ved de mange undersøgelser af dyrene. Tak til Ida S. Kristoffersen for omhyggelig indtastning af data og tak til innovationskonsulent Marlene Trinderup for statistisk analyse af forsøgsdata. Forsøget er en del af projektet ”Gennemførelse og formidling af boksforsøg med slagtekyllinger samt analyser af produktionsdata” og artiklen er en del af projektet ”Nyt til landmænd om fjerkræproduktion”. Begge projekter blev finansieret af Fjerkræafgiftsfonden og NaturErhverv’s Landdistriktspulje for Demonstrationsprojekter i 2013, 2014 og 2015.

12. Fjerkræafgiftsfonden

Jørgen Nyberg Larsen, sektorchef for Fjerkræraadet

12.1 Fjerkræafgiftsfonden

Fonden har til formål at styrke fjerkræbranchens udviklingsmuligheder og konkurrenceevne ved i overensstemmelse med § 7, stk. 1 i lov om administration af Det europæiske økonomiske fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 445 af 23. april 2010 (landbrugsstøtteloven) - at finansiere foranstaltninger i forbindelse med:

- Afsætningsfremme
- Forskning og forsøg
- Produktudvikling
- Rådgivning
- Uddannelse
- Sygdomsforebyggelse
- Sygdomsbekæmpelse
- Dyrevelfærd
- Kontrol
- Medfinansiering af initiativer under EU-programmer samt i øvrigt til foranstaltninger, som ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri giver tilladelse til.

Til finansiering af projekter opkræver fonden produktionsafgifter. Derudover modtager Fjerkræafgiftsfonden på baggrund af ansøgning midler Promilleafgiftsfonden for landbrug, som fra Fødevareministeriet får overført en andel af statens pesticidafgiftsprovenu. Fødevareministeren kan tillade, at Fjerkræafgiftsfonden har andre indtægter. Fondens midler er offentlige midler.

Fonden er i hele sit virke underlagt reglerne i lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. december 2007 (forvaltningsloven) med senere ændringer, lov nr. 572 af 19. december 1985 (offentlighedsloven) med senere ændringer samt lov nr. 429 af 31. maj 2000 med senere ændringer om behandling af personoplysninger.

12.2 Oversigt over Fjerkræafgiftsfondens bevillinger for 2015

Projekt 1. Sygdomsforebyggelse og beredskab for slagtefjerkræ

Tilskudsmodtager: Dansk Slagtefjerkræ

Beløb kr.: 1.100.000

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Projektets formål og indhold:

Formålet er at servicere branchen i relation til sygdomsforebyggelse- og bekæmpelse samt beredskab mod smitsomme fjerkræsygdomme på det fjerkræveterinære område, herunder at løse de af Fødevarestyrelsen pålagte overvågnings- og kontrolopgaver for Salmonella, Campylobacter, Newcastle disease og Aviær Influenza samt administration af tilskuds- og forsikringsordninger for disse sygdomme.

Desuden foretages der administration af regelsæt for "God produktionspraksis ved fremstilling af fjerkræfoder", sekretariat for den af myndighederne nedsatte tekniske arbejdsgruppe under Salmonellahandlingsplanen, medlemskab af styregruppen under samme samt varetagelse og sekretariatsbistand for Salmonella Task Force gruppen for slagtefjerkræsektoren.

Projekt 2. Tilskud til vaccination mod Newcastle disease

Tilskudsmodtager: Dansk Slagtefjerkræ

Beløb kr.: 995.000

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Projektets formål og indhold:

Det Danske Fjerkræraad administrerer en tilskudsordning for konsumægproducenter, der i henhold til bestemmelserne i disse retningslinier kan opnå tilskud til indkøb og indgivelse af vaccine samt kontrol af vaccinationen mod Newcastle

Disease. Det er ordningens formål at yde tilskud til ejere af konsumægbesætninger, der i konsumægproduktionen anvender høner, der er vaccinerede efter bestemmelserne i Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 1273 af 31. oktober 2007 om vaccination af fjerkræ mod Newcastle disease. Tilskudsordningen er godkendt af Kommissionen, jf. statsstøttesag N181/05.

Projekt 3. Fødevarer og veterinærforhold

Tilskudsmodtager: Dansk Slagtefjerkræ

Beløb kr.: 200.000

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Projektets formål og indhold:

Projektet sikrer, at fjerkræbranchen:

- Har et velfungerende fødevarer sikkerhedsberedskab
- Har kendskab og adgang til kommende og ændrede regler på fjerkræbranchens område på EU-niveau

- Løbende har adgang til 3. landskrav for eksport af fjerkrækød og kødprodukter
- Kan få hjælp til at forebygge eller håndtere generelle veterinærtekniske problemer på eksportmarkederne.

Arbejdet sker i tæt samarbejde med flere områder i Landbrug & Fødevarer (især Handel, Marked og Afsætning), Fødevestyrelsen og ambassaderne.

Projekt 4. Miljøregulering af slagtekyllingeproduktionen

Tilskudsmodtager: Dansk Slagtefjerkræ

Beløb kr.: 366.000

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål og indhold:

Rammebevillingen skal sikre, at branchen løbende har indblik i lovgivningen vedrørende miljøregulering og den miljøteknologiske udvikling, og at denne viden viderefremmes til branchens rådgivere og producenter.

Som opfølgning på Natur- og Landbrugskommissionens rapport og anbefalingerne fra Vækstteam for fødevarer vil der i 2014 være fokus på at udvikle en helt ny ramme for husdyrproduktionen. Der vil derfor fortsat være stor fokus på dokumentation af miljøteknologi og normtal for emissioner, herunder øget fokus på lugt- og støvemission og alternativ anvendelse af fjerkrægødning til bl.a. energiformål.

BREF for svin og fjerkræ forventes vedtaget i første halvdel af 2014, hvorefter de nye forbrugs- og emissionsnormer bliver en del af IE direktivet. Der vil i den forbindelse skulle arbejdes med den faglige kvalitetssikring af de nye fælles EU regler og den efterfølgende implementering i Danmark.

Projekt 5. Effektivitetskontrol i slagtekyllingeproduktionen

Tilskudsmodtager: Dansk Slagtefjerkræ

Beløb kr.: 400.000

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål og indhold:

Effektivitetskontrol, som i 2014 er en integreret del af systemet 'Kvalitetssikring i Kyllingeproduktionen' (KIK), er et værktøj til styring og registrering af produktiviteten hos slagtekyllingeproducenter.

Værktøjet gør det muligt for producenten at se, hvordan hans egen produktion forløber i forhold til tidligere, men også hvordan han ligger i forhold til normen og gennemsnittet i branchen.

Indberetningen af data er også værdifuld i forhold til udarbejdelsen af branche- og produktionsstatistikker til brug for branchen selv og for myndighederne.

Projekt 6. Rådgivning og konsulentarbejde for slagtefjerkræ

Tilskudsmodtager: Dansk Slagtefjerkræ

Beløb kr.: 390.000

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål og indhold:

Formålet er at have ressourcer og kompetencer til at deltage i dialogen med omverdenen i relation til dels faglig sagsbehandling af relevant lovgivning på fjerkræ-området dels ved besvarelse af henvendelser fra myndigheder, producenter, forsknings- og uddannelsesinstitutioner og interesseorganisationer på dette område.

Projektet omfatter tolkning og implementering af lovgivning af generel karakter. Der løses opgaver i forhold til nationale og internationale interessenter samt deltager i og varetager opgaver i relation til det nordiske og internationale fjerkræsamarbejde. Desuden vedligeholdes branchens statistiske beredskab og der bidrages ved kursus- og efteruddannelsesaktiviteter.

Projekt 7. Statistik for produktion af fjerkrækød

Tilskudsmodtager: Dansk Slagtefjerkræ

Beløb kr.: 338.000

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål og indhold:

At sikre optimal orientering af opdateret statistik viden til den danske fjerkrækødssektor med henblik på at understøtte sektorens strategiske beslutninger.

Det statistiske materiale vil omfatte både dansk og international viden.

Projektet tilvejebringer og sammenfatter relevant statistik, der formidles via månedlig faktanotat og Landbrug & Fødevarers hjemmeside. På baggrund af ovennævnte materiale vil projektets effekt kunne vurderes ud fra en vurdering af, hvordan materialet medvirker til at skabe øget markedsindsigt hos branchen med henblik på at understøtte aktørernes markedsføringsaktiviteter og afsætningsfremme.

Projekt 8. Øget afsætning af fjerkræ i Danmark

Tilskudsmodtager: Dansk Slagtefjerkræ

Beløb kr.: 800.000

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål og indhold:

Projektet "Øget afsætning af fjerkræ" understøtter en øget afsætning af fjerkræ i Danmark. Aktiviteterne er målrettet BtB-målgruppen (detail og foodservice), uddannelse (hjemkundskabslæreruddannelsen og fødevareruddannelserne/fremtidens BtB-kunder), ernæringsprofessionelle samt BtC-målgruppen (forbrugere).

Analysen viser at parametre som sundhed, hurtig tilberedning, kulinarisk kvalitet og pris forbindes med fjerkræ og da forbrugernes fokus på disse parametre er i vækst er der her en platform for at kommunikere og øge afsætningen af fjerkræ.

Der skal via fælles markedsføring ("ALLE ELSKER KYLLING") med fælles kommunikationsbudskaber skabes en købspræference for fjerkræ både hos forbrugere og de professionelle (detail, uddannelse og foodservice).

Aktiviteterne omfatter on-line kommunikation, seminarer, konferencer med prisudstillinger, og undervisningsmateriale. Den samlede kommunikation bidrager til et større kendskab til fjerkræproduktion og ernæringsmæssig og kulinarisk værdi og dermed afsætningen af fjerkræ.

Projekt 9. Markedsadgang Asien

Tilskudsmodtager: Dansk Slagtefjerkræ

Beløb kr.: 522.000

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål og indhold:

Formålet med projektet er at gennemføre afsætningsfremmende aktiviteter målrettet prioriterede vækstmarkeder i Asien. Der arbejdes for åbning af det kinesiske og indonesiske marked samtidig med at markedspositionen på de eksisterende markeder sikres og udvides. I 2014 planlægges og gennemføres en større afsætningsfremmende aktivitet på et eller flere af de ovennævnte markeder. Aktiviteten gennemføres, hvor der vil opnås den størst samlede markedseffekt. Derudover planlægges deltagelse på en relevant afsætningsfremmende aktivitet/fødevarermesse i regionen, ligesom der gennemføres et miniseminar og businessmøder.

Projekt 10. Udvikling af praktisk anvendelige insektværn til slagtekyllingehuse

Tilskudsmodtager: Dansk Slagtefjerkræ

Beløb kr.: 324.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Den danske slagtekyllingebbranche har insektværn som indsatsområde på en meget mere forpligtende måde i den nye Campylobacter-handlingsplan end i den foregående. Derfor har branchen valgt at gå ind i et procesforløb med henblik på at udvikle og tilbyde insektværn til producenter, der har store Campylobacter- udfordringer i sommerperioden. Et alternativ til et frivilligt forløb er, at danske fødevarermyndigheder giver et påbud i form af en bekendtgørelse.

I projektet: "Udvikling af praktisk anvendelige insektværn til slagtekyllingehuse" vil der blive udviklet / videreudviklet insektværnsløsninger til slagtekyllingehuse, så de bliver praktisk anvendelige i huse, hvor der er styr på den generelle smittebeskyttelse, der kan godkendes af forsikringsselskaberne m.h.t. ventilationskapacitet og til en lavest mulig omkostning. Flere typer materialer egnede til net/filter/skum-baserede løsninger vil blive afprøvet teknisk, biologisk og praktisk i laboratoriet på Teknologisk Institut. For den løsning, der efter laboratorie-evalueringen viser sig at bedst egnet, vil der blive udviklet en prototype til montage på slagtekyllingehuse. Denne løsning bør afprøves på et statistisk passende antal huse i felten i sidste del af projektperioden, i samarbejde med DTU (sommer 2015).

Projekt 11. Dyrevelfærd hos slagtefjerkræ

Tilskudsmodtager: Dansk Slagtefjerkræ

Beløb kr.: 400.000

Hovedformål: Dyrevelfærd

Projektets formål og indhold:

Projektets formål er løbende at varetage og sikre, at slagtefjerkræbranchen er fuldt opdateret omkring dyrevelfærdsmæssige forhold nationalt som internationalt. Der sikres et højt vidensniveau, der skal være med til at sikre optimale rammevilkår således, at fjerkræproduktion kan udvikles og samtidig tilgodese forholdene vedr. dyrenes velfærd. Indhold: Projektet handler overordnet om at servicere branchen i forhold vedrørende dyrevelfærd. Det indebærer følgende:

- Følge udviklingen inden for lovgivning samt andre initiativer og tiltag – nationalt og internationalt med henblik på hensigtsmæssig implementering i produktionen
- Følge kontrolarbejdet med henblik på fælles forståelse mellem myndigheder og branche samt hurtig opfølgning på kontrolresultater
- Sikre udredninger og information til borgere og samfund inkl. pressen med henblik på synlighed af branchen

Opfølgning på aktuelle dyrevelfærdsmæssige tiltag, fx trædepudesvidninger.

Projekt 12. Øget samspil mellem erhverv og vidensinstitutioner – styrkelse af forskning, uddannelse og innovationskraft

Tilskudsmodtager: Dansk Slagtefjerkræ

Beløb kr.: 33.000

Hovedformål: Uddannelse

Projektets formål og indhold:

Formålet er at øget samspillet mellem videninstitutioner og erhverv på fjerkræslagteri-området og relaterede erhverv skal løfte det nedskæringsramte kødforskningsområde (universiteter) og bidrage til fornyet acceleration af forskning, innovation og uddannelse og derved at styrke erhvervets konkurrenceevne.

Projektet indeholder:

- Øget forskning: Gennem et ny-oprettet kødteknologisk industri-professorat skal den virksomhedsrettede universitetsforskning styrkes (gearing af midler, matchmaking, fremme af nye relevante kødforsknings- og innovationsprojekter og nye kødforskningsområder).
- Styrket innovationskraft: Øget interaktion imellem industri og universitet samt formidling af forskningsresultater (netværk, erfa-grupper, erhvervsPhD og andet studenteramarbejde).
- Mere og bedre uddannelse: Ud fra undersøgelser om fremtidige uddannelsesbehov arbejdes der aktivt sammen med danske universiteter om at sikre en relevant kødvidenskabelig uddannelse, der skal styrke dansk kødindustri.
- Tiltrække og fastholde studerende: Markedsføring af branchen som spændende arbejdsområde, styrke kødforskningstraditionen ved bl.a. at sekretariatsservicere det nyoprettede Muscle Based Food Network, afholde branchedage, og vedligeholde sociale medier for kandidat og PhD-studerende.

Projekt 13. Sygdomsforebyggelse og beredskab for ægproduktionen

Tilskudsmodtager: Danske Æg

Beløb kr.: 1.002.000

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Projektets formål og indhold:

Projektets formål er, at servicere branchen i relation til sygdomsforebyggelse og -bekæmpelse. Desuden er målet at servicere indenfor beredskab mod smitsomme sygdomme på det fjerkræveterinære område, herunder at løse de af Fødevarestyrelsen (FVST) pålagte overvågnings- og kontrolopgaver for Salmonella, Newcastle Disease (ND) og Aviær Influenza (AI) samt administration af tilskuds- og forsikringsordninger for disse sygdomme.

Gennem følgende aktiviteter opnås projektets formål:

Pålagte opgaver fra FVST vedr. overvågning og kontrol for Salmonella, ND og AI løses. Herunder udarbejdes af statistikker til branche og myndigheder

Sekretariat for den nedsatte Tekniske arbejdsgruppe for bekæmpelse af Salmonella i ægsektoren samt medlem af Styregruppen for Salmonella-handlingsplanerne for fjerkræ.

Sekretariat og udførende administrator for Salmonella Task Force gruppen for ægsektoren, der yder bistand til forebyggelse af Salmonella-smitte i produktionen

Sekretariatsbistand og administration af følgegruppen for regelsæt for "God produktionspraksis for fremstilling af fjerkræfoder"

Fravær af smitsomme fjerkræsygdomme er afgørende for erhvervets udvikling, hvorved målet er at forebygge forekomsten af udbrud i den danske produktion. Forebyggelse og bekæmpelse af betydende zoonoser som Salmonella er et vigtigt indsatsområde. Det gavner erhvervet, at løsninger til forebyggelse og bekæmpelse er aktuelle og opdaterede. Den danske succes med bekæmpelse af Salmonella i ægproduktionen afspejles tydeligt i smittekinderegnskabet, hvoraf det fremgår, at danske æg kun var kilde til ganske få humane tilfælde i 2012.

Et aktions- og handlingsberedskab, skal sikre at alle aktører i branchen agerer hensigtsmæssigt i tilfælde af sygdomsudbrud.

Projekt 14. Æg og sundhed

Tilskudsmodtager: Danske Æg

Beløb kr.: 967.000

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål og indhold:

Formålet med projektet er, at gennemføre en intensiv formidling af budskaber om æg i relation til sundhed og ernæring, hvor modtagerne er ernæringsprofessionelle - diætister, læger, madskribenter, undervisere mv.. Projektets formål er desuden at gennemføre dialog- og netværksskabende aktiviteter med relevante myndigheder og NGO'er som hjerteforeningen, ældresagen og lægeforeningen.

I år fokuseres på æg i relation til emnerne D-vitamin, mæthed og opbygning af muskelmasse. Der vil dog fortsat være fokus på kolesterolindholdet i æg og dets rolle i relation til udvikling af hjertekarsygdomme, da denne myte fortsat lever hos nogle ernæringsprofessionelle og hos forbrugerne.

Der vil desuden være fokus på formidling af budskaber om æg og sundhed/ernæring til børn – både via Madskolerne og via skolernes hjemkundskabstimer samt til slutbrugerne via formidling på dyrskuer og i forbindelse med æggets dag.

Aktiviteterne gennemføres med det mål, at øge vidensniveauet og interessen for æg i relation til sundhed og ernæring hos de ernæringsprofessionelle, sundhedsmyndigheder, relevante NGO'er og undervisere som derfra er de primære formidlere af budskaberne videre ud til forbrugerne. Det endelige mål er, at æg opnår et mere positivt omdømme og at forbrugerne i højere grad opfatter æg som en sund fødevarer.

Projekt 15. Afprøvning og klarlægning af fremstillingsprocesser for fjerkræfoder

Tilskudsmodtager: Danske Æg

Beløb kr.: 162.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Projektets formål er, at undersøge og derved klarlægge foderfremstillingsprocessens betydning for forekomsten af beskidte æg og for produktiviteten i ægproduktionen. Den forventede effekt af projektet er, at identifikation af den rette foderfremstillingsproces kan reducere forekomsten af beskidte æg i den danske ægproduktion og dermed på sigt, at bidrage til en øget produktivitet. Dette skal opnås gennem afprøvning af foderblandinger fremstillet på forskellige foderstoffabrikker med forskellige foderfremstillingsprocesser. Derefter sammenlignes produktivitet og forekomst af beskidte æg ved anvendelse af samme foderblanding fra de tre forskellige foderstoffabrikker. Den danske ægproduktion har gennem de senere år været plaget af en stigende frekvens af beskidte æg i produktionen. Dette problem er et kendt multifaktor problem. Der er derfor behov for at klarlægge disse faktorer og deres betydning yderligere for at sikre den fremtidige økonomi i den danske æg produktion. En af de mulige faktorer er foderfremstillingsprocessen, og det skal derfor klarlægges om den nuværende danske produktionsmodel ved fremstilling af fjerkræfoder, er en af faktorerne, der er med til at øge forekomsten af beskidte æg i ægproduktionen i forhold til andre foderfremstillingsprocesser. Projektet skal munde ud i en kort konkret beskrivelse af de forskellige foderfremstillingsprocesser og en vurdering af disse både økonomisk og funktionelt, samt en afprøvning af disse.

Projektet vil foregå ved afprøvning i en forsøgsstald hos Århus Universitet, Foulum i et beriget buranlæg med 10 stk. bure foretaget med gentagne behandlinger, hvor de forskellige foderfremstillingsblandinger vil blive tildelt. Dyrenes produktivitet samt forekomsten af beskidte æg vil blive undersøgt, klassificeret og vurderet.

Projekt 16. E-kontrol, rådgivning og konsulentarbejde for ægproduktionen

Tilskudsmodtager: Danske Æg

Beløb kr.: 491.000

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål og indhold:

Projektets formål er at servicere branchen om de generelle produktionsforhold og rammebetingelser ved at deltage i dialogen i forhold til faglig sagsbehandling for ægproduktionen. Formålet er dermed at have ressourcer og kompetencer til at deltage i dialogen med omverdenen i relation til faglig sagsbehandling på æg-området og ved besvarelse af henvendelser fra myndigheder, branchens virksomheder, producenter, forsknings- og uddannelsesinstitutioner og interesseorganisationer på dette område samt udarbejde og vedligeholde branchens statistiske beredskab og yde faglig bistand til kursus- og efteruddannelsesaktiviteter.

Desuden er projektets formål, at styre og registrere produktiviteten hos ægproducenter. Der benyttes effektivitetskontrol (E-kontrol) som værktøj. Systemet er gratis for producenterne at anvende. Systemet benyttes ved, at producenterne indtaster forskellige data omkring hvert hold høner i sin produktion, herunder produktionsform, antal høner, afstamning og hvilken type foderblanding der anvendes.

Gennem følgende aktiviteter opnås projektets formål:

- Tolkning og implementering af lovgivning af generel karakter
- Løsning af opgaver ift. nationale og internationale forsknings- og uddannelsesinstitutioner
- Deltagelse i og varetagelse af opgaver i forhold til det nordiske og internationale samarbejde for ægsektoren
- Vedligeholdelse af branchens statistiske beredskab og medvirke til udarbejdelse af branchestatistikker ligesom der bidrages ved kursus- og efteruddannelsesaktiviteter
- Registrering af produktivitet i ægproduktionen (E-kontrol)

Projekt 17. Dyrevelfærd inden for ægproduktionen

Tilskudsmodtager: Danske Æg

Beløb kr.: 209.000

Hovedformål: Dyrevelfærd

Projektets formål og indhold:

Formålet med projektet er at varetage og sikre, at ægbranchen er fuldt opdateret omkring dyrevelfærdsmæssige forhold. Et højt vidensniveau skal være med til at give optimale rammevilkår således, at ægproduktion kan udvikles og samtidig tilgodeser forholdene vedr. dyrenes velfærd.

Servicere branchen vedr. dyrevelfærd ved at:

- Følge udviklingen inden for lovgivning for hensigtsmæssig implementering i produktionen
- Følge kontrolarbejdet for fælles forståelse mellem myndigheder og branche
- Sikre information til samfund inkl. pressen for synlighed af branchen.

Projekt 18. Lugtemission fra moderne slagtekyllingestalde

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug, fjerkræ.

Beløb kr.: 453.000

Hovedformål: Forskning of forsøg

Projektets formål og indhold:

Projektet har til formål at dokumentere, hvilken lugtemission der er fra moderne slagtekyllingestalde med managementniveau, som er repræsentativt for det niveau, der i dag findes hos slagtekyllingeproducenterne. Denne dokumentation skal kunne anerkendes af Miljøstyrelsen, så den fremover kan danne grundlag for myndighedernes miljøgodkendelser til slagtekyllingeproducenter.

Effekten af projektet vil være, at producenterne i fremtiden kan videreudvikle og opretholde et bæredygtigt produktionsapparat og fremstille slagtekyllinger med høj fødevareresikkerhed og ernæringsmæssig kvalitet.

Projektet består af 2 arbejdsopgaver. Den første arbejdsopgave omfatter udformningen af en testplan, som kan godkendes af Miljøstyrelsen (MST), mens den anden arbejdsopgave indeholder selve målearbejdet i staldene, beregningerne og rapportskrivningen. Igangsætningen af Arbejdsopgave 2 afhænger af svaret fra MST i arbejdsopgave 1.

Projekt 19. Boksforsøg med slagtekyllinger

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug, fjerkræ

Beløb kr.: 229.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Formålet med boksforsøgene er at generere ny viden og opsamle sammenlignelige forsøgsresultater, som alle slagtekyllingeproducenter hurtigt kan anvende i deres egen besætning til optimering af kyllingernes velfærd, produktivitet og slagteværdi.

Effekt og indhold:

Arbejdsopgave 1 indeholder 3 boksforsøg, der er detaljerede og kontrollerede småskala forsøg med slagtekyllingers vækst, velfærd og slagte kvalitet/-udbytte.

Forsøgene i arbejdsopgave 1 vil især understøtte producenterne og rådgivningen med ny viden til optimering af brystkødsprocent og ensartethed. Der gennemføres slagte- og opskæringsforsøg med henblik på bestemmelse af brystkødsudbytte. Effekten af boksforsøgene forventes at være en produktivitetsforbedring og slagte kvalitetsforbedring, som vil give en økonomisk indtjeningsforbedring på 10 ører pr. kylling svarende til en økonomisk gevinst på minimum kr. 11.000.000 for den samlede slagtekyllingebbranche.

Arbejdsopgave 2 indeholder supplerende dataanalyser i KIK i forhold til de opnåede boksforsøgsresultater.

Resultaterne fra boksforsøgene suppleres med dataudtræk fra KIK databasen til sammenligning af de resultater, der opnås i boksforsøgene. Effekten af arbejdsopgave 2 er, at boksforsøgenes resultater underbygges med resultater fra den praktiske produktion. Med boksforsøgene får slagtekyllingebbranchen sikre anvisninger, og ikke "lommeteorier" i forhold til bedste udbytte.

Projekt 20. Gødning på bånd og gulv, - konsumægshøner

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug, fjerkræ.

Beløb kr.: 157.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Formålet er at tilvejebringe mere sikker viden om mængden af gødning, gødningens næringsstofindhold og ammoniakemission i de fire produktionsformer, bur-, skrabeægs-, frilands-, og økologisk produktion. I etagesystemer skal lægges særlig vægt på at måle andelen af gødning fra henholdsvis bånd og gulv.

Gødningsmængder fra bånd, gulv og evt. veranda måles hos 6 ægproducenter repræsenterende alle fire produktionsformer. Målinger gennemføres over en hel produktionsperiode med henblik på at skaffe pålidelige data. På holdniveau måles input og output af næringsstoffer. Ved hjælp af de indsamlede data laves en massebalance beregning med henblik på at fastlægge ammoniak emission/denitrifikation fra de forskellige systemer ab stald og ab lager. Det vil blive tilstræbt at have flere typer af etagesystemer repræsenteret i undersøgelserne hos alternative producenter. Samtidig tilstræbes at have både gødningshus og gylletank repræsenterede i undersøgelserne vedr. lagring.

Resultaterne vil stille ægbranchen meget stærkere i forhandlinger med myndighederne om generelle miljø spørgsmål, og ægproducenterne og deres rådgivere meget bedre i konkrete miljø sager.

Projekt 21. Bæredygtig økologisk ægproduktion gennem alternative fodringsstrategier til optimering af dyrenes sundhed, velfærd og ressourceudnyttelse: Praksisafprøvning

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug, fjerkræ.

Beløb kr.: 123.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Formål: At skabe viden om forskellige grovfodertypers ernærings- og sundhedsmæssige værdi for hønen og effekt på ægkvalitet i økologisk ægproduktion, som danner grundlag for udvikling af et nyt foderkoncept, hvor hønernes samlede næringsstofforsyning fra fuldfoder og grovfoder optimeres løbende. Optimal udnyttelse af tilgængelige foderressourcer er nødvendig for en bæredygtig økologisk ægproduktion ved overgang til 100 % økologisk foder fra 2015.

Indhold: I projektet udføres forsøg med økologiske æglæggende høner på Aarhus Universitet, Foulum, hvor forskellige grovfodertypers sammensætning og ernæringsmæssige værdi undersøges. Derudover registreres ægproduktion, foderforbrug, samt udskillelse af næringsstoffer. Forskellige grovfodertypers betydning for hønernes tarmsundhed og immunitet undersøges med henblik på at øge hønernes robusthed og velfærd. Desuden studeres grovfodertypers indflydelse på æggenes indhold af stoffer med værdi for smag og udseende, hvilket kan gøre det muligt at øge andelen af kvalitetsmæssigt differentierbare økologiske æg på det danske marked. Projektet

kan danne grundlag for, at den økologiske ægproduktion i Danmark kan markere sig innovativt med hensyn til branding af produkter med høj sundhedsmæssig værdi og unik spisekvalitet, og samtidig produceret under forhold, der sikrer høj dyrevelfærd samt klima- og miljøvenlighed. På baggrund af den opnåede viden gennem forsøg på AU gennemføres efterfølgende forsøg med det nye foderkoncept hos økologiske ægproducenter. Derudover er det målet, at udvikle IT-værktøjer, der skal kunne bruges af ægproducenten til en dynamisk optimering af hønernes næringsstofforsyning i egen besætning.

Projekt 22. Kontrol af spoleorm og blodmider i konsumægproduktionen

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug, fjerkræ.

Beløb kr.: 78.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Projektets formål er at skabe overblik over forekomsten af spoleorm, samt åbne for afprøvning af biologiske metoder til bekæmpelse af blodmider i konsumægproduktionen.

Baggrunden er, at spoleorm forekommer med stigende frekvens i konsumæg, og at blodmider ligeledes ses som et stigende problem i konsumægproduktionen. Problemerne øges i takt med de stadigt større flokke. Orm påvirker dyrenes foderudnyttelse og trivsel, og orm i konsumæg giver branchen dårlig forbrugeromtale. Blodmider kan sprede smitte og påfører hønerne irritation og blodtab, som påvirker både produktivitet og dyrevelfærd i negativ retning. De kan være belastende for medarbejdere i hus og pakkeri, og de er en indikator på suboptimal biosecurity.

Rovmider er et hidtil uudnyttet potentiale i Danmark, og resultaterne af projektet vil forhåbentlig vise, at de kan sættes ind forebyggende, på et meget tidligt tidspunkt i produktionen og dermed holde blodmidebestanden nede. To, muligvis tre typer rovmider skal afprøves overfor større antal blodmider, og rovmidernes krav til miljø skal undersøges i forhold til betingelserne på ægproduktionsstederne. En mindre afprøvning af udsætning af rovmider i fem produktionshuse gennemføres.

Udbredelsen af indvoldsorm i konsumægsklokker fastslås, hvorpå der arbejdes på at etablere optimal praksis for at undgå indslæbning og spredning af smitte, kontrollere belastningen og finde bedste behandlingstidspunkt i konsumægproduktionen.

Projekt 23. Generel rådgivning om produktion, miljø og driftsøkonomi

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug, fjerkræ.

Beløb kr.: 470.000

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål og indhold:

Formål: Formålet med projektet er at sikre producenterne adgang til et specialiseret rådgivnings- og viden-formidlingssystem, med et fagligt højt niveau, og som hele tiden

er på forkant med nye /ændrede produktionsvilkår og nye metoder til fjerkræproduktion.

Effekt: Effekten af projektet er, at producenterne får nye faglige inputs, inspiration og sparring til deres fjerkræproduktion på møder, i tidsskrifter og via rådgivning fra Videncentrets fjerkræspecialister. Et stærkt og fagligt kompetent rådgivningsberedskab er med til at sikre fortsat udvikling af en stabil og konkurrencedygtig fjerkræproduktion i Danmark.

Indhold: Projektet er opdelt i 5 arbejdsopgaver: 1) Orientering om miljø- og byggeregler, 2) Klima-venlighed og energibesparelser, 3) Økonomiske analyser og erfamøder med økonomikonsulenter, 4) Produktivitetsløft med "Trumf på Rådgivningen" og 5) Vidensindsamling og –formidling.

Arbejdsopgaverne indeholder fjerkræspecifik vidensformidling og rådgivning om miljø, produktivitet og driftsøkonomi via temadage, erfamøder, kongresser mv. Endvidere vil der blive afholdt fagcafeer hos (nogle af de bedste) producenter med fokus på produktion og Effektivitetskontrol. Projektet indebærer ligeledes afholdelse af kursus for nye producenter. Derudover vil erfagrupperne for økonomikonsulenter blive styrket, og der vil blive udformet sammenligninger af regnskabstal for fjerkræproducenter generelt - og på bedrifts-niveau – via Business Check Fjerkræ. Desuden deltages i 2 studieture og i 2 internationale kongresser.

Projekt 24. Fjerkræmiljø-, -energi- og -økonomirådgivning

Tilskudsmodtager: Videncentret for Landbrug, fjerkræ.

Beløb kr.: 92.000

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål og indhold:

Formålet med projektet er at bibeholde og udvikle en stabil fjerkræproduktion i Danmark ved, at producenterne sikres adgang til et specialiseret rådgivnings- og formidlingssystem, som hele tiden er på forkant med nye /ændrede produktionsvilkår og nye metoder til fjerkræproduktion.

Projektet indeholder fjerkræspecifik vidensformidling og rådgivning om miljøregler og energiproduktion samt energibesparelser på temadage, seminarer og kongresser. Endvidere vil der blive afholdt fagcafeer hos nogle af de bedste producenter med fokus på produktion og Effektivitetskontrol. Projektet indebærer ligeledes afholdelse af nødvendige producentkurser og temadage. Derudover vil erfagrupperne for økonomikonsulenter blive vedligeholdt, og der vil blive udformet sammenligninger af regnskabstal for producenter med og uden nyt udstyr/inventar så som varmevekslere og etageanlæg eller nye produktionsmetoder så som hjemmeblanding af foder.

Projekt 25. Forebyggelse af vertikal smitteoverførsel i slagtekylling produktion

Tilskudsmodtager: Københavns Universitet

Beløb kr.: 750.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Det ansøgte projekts formål er at bekræfte den opstillede hypotese om, at kroniske infektioner er afgørende for vertikal spredning af *Escherichia coli* og *Enterococcus faecalis*. Dette gøres gennem longitudinelle studier i rugeægbesætninger med henholdsvis dårlig og god strøelse. I disse kortlægges forekomst og betydning af kroniske infektioner forårsaget af *E. coli* og *E. faecalis*, og sammenhængen mellem disse og forekomst af snavsede æg og størrelsen af vertikal transmission i forbindelse med henholdsvis rene og snavsede æg ved forskellig forældredyrsalder undersøges. Ændringer i management baseret på de opnåede resultater forventes at ville kunne nedsætte den normale dødelighed i rugeægsproduktionen signifikant. Samtidig øges velfærden, lige som disse ændringer forventes at nedsætte den vertikale transmission og dermed 1. uges dødelighed i slagtekyllingeproduktionen. Disse tiltag forventes ligeledes at nedsætte risikoen for forekomst af ESBL *E. coli*.

Projekt 26. Undersøgelse af effekt af Poulvac *E. coli* vaccination i klækker på 1. uges dødelighed og udvalgte produktionsparametre under opdræt og produktion i konsumægflække

Tilskudsmodtager: Københavns Universitet

Beløb kr.: 455.000

Hovedformål: Forskning og Forsøg

Projektets formål og indhold:

Det er projekts formål at undersøge effekten af vaccination med Poulvac *E. coli* i klækkeren på 1. uges dødelighed og udvalgte produktionsparametre i opdræts- og produktionsperioden. Endvidere kortlægges populationen af *E. coli* med henblik på at vurdere en effekt i forhold til en mulig nedsat risiko for udbrud af colibetinget sygdom i den vaccinerede flok. I projektet vaccineres 24.000 kyllinger i klækkeren, når 50-75 % er klækket og revaccineres ved 12. ugers alderen. Samme antal, hidrørende fra samme forældredyr, klækkes separat og fungerer som kontrol. Vaccinerede og ikke vaccinerede kontrol dyr placeres i to forskellige, men ens huse på samme lokalitet. Døde dyr i opdræts- og produktionsperioden indsamles og nedfryses, og et repræsentativt udsnit obduceres og undersøges bakteriologisk. Produktionsparametre for de to flokke registreres. *E. coli* isoleret fra de to flokke karakteriseres genetisk (fylogruppe, MLST, virulensprofil). Projektets resultater forventes at kunne give et klart svar på, hvilken effekt og hvilke fordele vaccination mod *E. coli* i klækkeren indebærer.

Projekt 27. Æggelederbughindebetændelse

Tilskudsmodtager: Københavns Universitet

Beløb kr.: 180.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

E. coli kan forårsage flere forskellige læsioner i fjerkræ. I de senere år har flere genotypiske undersøgelser påvist, at visse undertyper af E. coli forekommer hyppigere end andre. Mht. forekomst af æggeleder-bughindebetændelse indenfor konsumægproduktionen er det således vist, at et mindre antal undergrupper dominerer, men der mangler metoder til at undersøge, om disse typer er mere sygdomsfremkaldende end andre. Med hensyn til forebyggelse af denne væsentlige E.coli manifestationsform er det essentielt at forstå, hvorfor visse undertyper dominerer, og hvilke egenskaber de har fælles. Herved vil en rationel tilgang til vaccine udvikling kunne opnås.

Projektets formål er endvidere at klarlægge forekomsten G. anatis i relation til æggeleder-bughindebetændelse i forskellige produktionstyper i Danmark. Undersøgelsen vil udover diagnostik på friske kadavre fra problembesætninger også benytte sig af eksperimentelt inficerede høner, som efterfølgende undersøges.

Endelig vil projektet klarlægge, hvordan vaccination mod disse infektioner påvirker det lokale immunrespons i hønens æggeleder. Ved identifikation af faktorer der frigives ved vaccination og giver beskyttelse mod infektion, kan vaccinationer og anden profylakse konstrueres til at medføre den størst mulige effekt.

Projekt 28. Fodbylder i konsumægproduktionen

Tilskudsmodtager: Københavns Universitet

Beløb kr.: 193.000

Hovedformål: Dyrevelfærd

Projektets formål og indhold:

Projektets formål er at karakterisere og analysere management og bakterier isoleret fra fodbylder i minimum fem konsumægbesætninger, hvor fodbylder udgør et væsentlig produktions- og velfærdsmæssigt problem. Herigennem afklares, om bakterier spiller en primær rolle (klonale udbrud) eller managementforhold (polyklonale/flere arter involveret) er afgørende for sygdomsudvikling/forløb, samt hvilke tiltag der er mulige og nødvendige for afhjælpning af problemet.

Sygdomsforløb/managementforhold og forløb registreres og analyseres, lige som angrebne dyr aflives og obduceres. I denne sammenhæng undersøges specielt, om overgreb på led- og seneskedler har fundet sted, lige som indvirkning på ernæringstilstand og æglægning og forekomst af sundt granulationsvæv undersøges, og dermed om afheling finder sted. Læsioner undersøges bakteriologisk. Påviste bakterier identificeres fæno- og genotypisk under brug af standardmetoder. Undersøgelser for klonalitet vil omfatte PFGE (alle), MLST (*S. aureus*; *E. faecalis*) og spa-typering (*S. aureus*). I tilfælde af klonalitet testes de aktuelle kloner for antibiotikaresistens.

Projekt 29. Holdbarhed for kyllingeudskæringer tilsat lage

Tilskudsmodtager: DMRI, Teknologisk Institut

Beløb kr.: 514.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Formålet er at udvikle antimikrobielle lager, som sikrer, at holdbarheden for kyllinge-lår og fileter altid er mindst 8-11 dage ved 5°C.

Effekten af projektet er:

- Færre reklamationer pga. for kort holdbarhed
 - Bedre image, fordi kunderne oplever frisk kød
- Marinerede kyllingelår og -brystfileter sælges ofte med en holdbarhed på 8-11 dage ved 5°C. I tidligere FAF-projekter er det vist, at den reelle holdbarhed kan forekomme væsentligt kortere. Der er derfor behov for tiltag, som sikrer, at produkterne er sensorisk og mikrobiologisk acceptable i de 8-11 dage, som detailhandlen efterspørger.

I projektet vil forskellige ingredienser blive testet, som kan anvendes i lager og der igennem være med til at sikre den sensoriske og mikrobiologiske holdbarhed af marinerede kyllingeudskæringer samtidigt med at god kvalitet og smag opretholdes.

Der vil endvidere blive gennemført et litteraturstudium til belysning af årsag til sortfarvning af ben i gaspakkede produkter, og der vil blive givet forslag til afhjælpning af problemet.

Projekt 30. Vision-hjælpeværktøj til udvendig kødkontrol

Tilskudsmodtager: DMRI, Teknologisk Institut

Beløb kr.: 693.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Projektets formål er at teste, videreudvikle, og dokumentere brug af et vision-udstyr til udvendig kødkontrol på kyllingeslagterierne.

I projektet er udvalgt et lovende kommercielt vision udstyr som skal tilpasses til udvendig kødkontrol under danske forhold. På basis af et referencemateriale dokumenteres det, hvilke sygdomme og defekter udstyret kan registrere, og der sammenholdes med de defekter, som indgår i den nuværende kødkontrol. Der udarbejdes en kravspecifikation og der udvikles en funktionsmodel, der skal sandsynliggøre om den valgte teknologi kan forventes at kunne leve op til kravspecifikationen. På grundlag heraf besluttes om der skal udvikles en fuldt funktionsdygtig prototype og omkostningerne til dette estimeres. Anden finansiering til udvikling af prototypen vil blive søgt. Prototypen testes med hensyn til præcision, måleusikkerhed, sorteringsevne og stabilitet og dette dokumenteres i en rapport, hvor udstyrets potentiale til automatisk udvendig kødkontrol på danske kyllingeslagterier vurderes.

Projekt 31. Kyllingekød – bæredygtigt, sundt og trendy

Tilskudsmodtager: DMRI, Teknologisk Institut

Beløb kr.: 80.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Det overordnede formål med projektet er at etablere den basale viden, der er nødvendig for at udnytte potentialet i kyllingeproduktion set i forhold til bæredygtighed, dyrevelfærd, sensorisk kvalitet og ernæringsmæssig værdi. Dette sker gennem etablering og deltagelse i et forskningsprojekt med danske universiteter finansieret af Det Strategiske Forskningsråd (DSF).

Gennem det grundlagsskabende forskningsprojekt ønskes at:

- Øge spisekvaliteten af fersk kyllingekød gennem tiltag i primærproduktionen
- Øge råvarekvaliteten ved at optimere håndteringen af kyllingerne på slagtedagen samt anvendte slagterprocesser
- Skabe ny viden om kyllingekøds mæthedsskabende effekt samt andre positive sundhedsaspekter ved kyllingekød

DSF Projektet ansøges i løbet af 2014, hvorfor de FAF-ansøgte midler for 2014 skal anvendes til at gennemføre relevante forundersøgelser til at underbygge argumentationen i ansøgningen.

Projektet gennemføres i samarbejde med bl.a. L&F, Aarhus Universitet, Bispebjerg hospital, Fjerkræbranchen og avlsselskaber. Kun de arbejdsopgaver, som DMRI deltager i, beskrives.

Projekt 32. Zoonosedatabasen for fjerkræbranchen

Tilskudsmodtager: Det Danske Fjerkræraad

Beløb kr.: 545.000

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Projektets formål og indhold:

Projektets formål er at servicere branchen i relation til sygdomsforebyggelse og -bekæmpelse samt beredskab mod smitsomme sygdomme på det fjerkræveterinære område. Dette opnås ved administration og løbende vedligeholdelse af den såkaldte Zoonosedatabase, som blev omlagt til en ny it-plattform i 2013. Administrationen og den løbende styring af Zoonosedatabasen er en pålagt overvågnings- og kontrolopgave af Fødevarestyrelsen.

Effekten er, at Zoonosedatabasen, administrationen og afrapporteringen fra denne fungerer teknisk og lever op til myndighedernes krav.

Projekt 33. Veterinær servicering af fjerkræproduktionen

Tilskudsmodtager: Det Danske Fjerkræraad

Beløb kr.: 454.000

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Projektets formål og indhold:

Formålet med projektet er at sikre fjerkræproducenternes adgang til veterinær assistance med et højt fagligt niveau, som hele tiden udvikles og tilpasses producenterne behov. Herved kan sygdomsproblemer i fjerkræflokke behandles hurtigt og korrekt. Den veterinære assistance udføres af Landbrugets Veterinære Konsulenttjeneste (LVK). Desuden sikres indsamling af viden og data, fx om medicinforbrug samt et beredskab vedr. produktionssygdomme såvel som smitsomme fjerkræsygdomme. Veterinær assistance på et højt fagligt niveau har afgørende betydning for, at branchen kan agere hurtigt og effektivt ved sygdomsudbrud. Koordinering, udveksling af data og videndeling mellem branchen og LVK sikres dels ved indrapportering fra LVK dels ved afholdelse af møder samt via en koordinatorfunktion administreret af L&F i område for Fødevarer og Veterinære Forhold.

Projekt 34. Dysbakteriose hos slagtekyllinger

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Beløb kr.: 450.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Det er ph.d.-projektets formål at karakterisere og afdække faktorer og sammenhænge der fører til udvikling af dysbakteriose, en på nuværende tidspunkt kun dårligt defineret sygdomskompleks med stadig større økonomisk og velfærdsmæssig betydning for den danske slagtekyllingeproduktion. Undersøgelserne tager udgangspunkt i den aldersrelaterede udvikling af tarmens funktion, tarmens mikroflora og det tarm-associerede immunsystem. I projektet vil der blive stillet skarpt på den kritiske tidsperiode mellem dag 21-28, hvor mave-tarm sundhedsmæssige problemer herunder dysbakteriose og nekrotiserende enteritis typisk opstår. I samarbejde med Videncentret for Landbrug, Fjerkræ, udføres en del af projektet i konventionelle slagtekyllingebesætninger der udvælges på baggrund af om der er problemer med dysbakteriose eller ej. Nærværende ph.d.-projekt bidrager til forskeruddannelsen på fjerkræområdet. Derudover forventes projektet at generere nyt viden om et meget aktuelt og væsentligt sygdomsproblem i den Danske slagtekyllingeproduktion. En dybere forståelse af baggrunden for forekomsten af dysbakteriose vil danne basis for udvikling af egnede fodrings- og managementstrategier til gavn for kyllingernes sundhed og velfærd.

Projekt 35. Fjerpilning og den ernæringsmæssige sammenhæng

Tilskudsmodtager: Aarhus Universitet

Beløb kr.: 500.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Fjerpilning og kannibalisme udgør fortsat et problem i den danske ægproduktion, men problemernes omfang kendes ikke. Forbud mod næbtrimning er vedtaget i flere af de lande, som Danmark læner sig op af i forbindelse med vedtagelser på dyrevelfærdsområdet, og næbtrimning er ikke tilladt i den danske økologiske ægproduktion. Tilvejebringelse af status over fjerpilning og kannibalisme i danske æglæggerbesætninger er derfor yderst relevant. Er problemerne reduceret væsentligt bør nødvendigheden af næbtrimning i den konventionelle ægproduktion tages op til overvejelse. Udgør fjerpilning og kannibalisme derimod fortsat et væsentligt problem, er det vigtigt, at der findes konstruktive løsninger, så adfærdsproblemerne undgås og så æglæggerbranchen er rustet til at et eventuelt generelt forbud mod næbtrimning også indføres i Danmark.

Formålet med projektet er at kortlægge det nuværende niveau af fjerpilning, fjerædning og kannibalisme i skrabe- og økologiske æglæggerbesætninger samt at undersøge den ernæringsmæssige sammenhæng. Der vil blive redegjort for variation mellem produktionssystemer og hønselinjer. Vi vil desuden undersøge, om det er muligt at identificere nogle blodparametre, der er korreleret med risikoen for udvikling af fjerpilning, fjerædning og kannibalisme, og dermed kan bruges forebyggende til at undgå udvikling af problemadfærd. Dataindsamlingen vil blive udført i 35 besætninger fordelt på 15 besætninger med skrabe høner og 20 med økologiske høner. Fjerdragt- og hudbedømmelser vil blive foretaget, og gødningsklatter vil blive analyseret for indhold af fjer. Disse data vil blive sammenholdt med foderprøver analyseret for næringsstofindhold. Endelig vil der blive udtaget blodprøver i udvalgte besætninger med henblik på analyse for mulige risiko-parametre. På kort sigt vil projektet således bidrage med relevant dokumenteret information til vurdering af muligheden for og konsekvenser af et eventuelt forbud mod næbtrimning i den konventionelle ægproduktion. I det lange perspektiv vil projektet bidrage til udvikling af en metode til at undgå udvikling af fjerpilning.

Projekt 36. Indsamling og formidling af udenlandsk viden om fjerkræproduktion.

Tilskudsmodtager: Landbrug & Fødevarer, Erhvervsfjerkræsektionen

Beløb kr.: 386.000

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål og indhold:

Projektets formål er, at indsamle og formidle viden fra udlandet omhandlende fjerkræproduktion, herunder både æg og fjerkræ i bred forstand som æglæggere, slagtekyllinger, ænder, kalkuner, vildfugle og strudse.

Den nyeste viden inden for fjerkræproduktion vil blive indsamlet via besøg hos producenter, virksomheder, universiteter og forskningsinstitutioner samt via deltagelse på internationale kongresser, konferencer og møder. Af kongresser kan nævnes International Egg Commission (IEC) og International Poultry Council (IPC). Ud over ovennævnte besøg, vil også udenlandske rapporter og forskningsresultater blive inddraget for at opnå den nyeste viden.

Den indsamlede viden vil formidles via artikler i diverse fagblade, herunder fx "Dansk Erhvervsfjerkræ" og via hjemmesider i regi af Landbrug & Fødevarer for at nå ud til en så bred skare som muligt. Primærproducenter samt hele fjerkræbranchen vil være aftagerne af den opnåede viden, som bl.a. kan bruges til inspiration, og som giver mulighed for at afprøve erfaringer i egne produktioner. Effekten af den nye viden vil være optimering af produktionen, som vil styrke producenternes konkurrenceevne både nationalt og internationalt.

Projekt 37. Tættere på den danske fjerkræproduktion.

Tilskudsmodtager: Landbrug og Fødevarer, Erhvervsfjerkræsektionen

Beløb kr.: 127.000

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål og indhold:

Projektets formål er, at benytte den opnåede viden gennem FAF projektet 2013 "Forbrugerdialog" i en målrettet oplysningsindsats om fjerkræbranchen, der øger de danske forbrugeres viden om slagtekyllinge- og ægproduktionen i Danmark.

Projektet består af tre forbrugerrettede aktiviteter der sætter dialog mellem producenter og forbrugere i centrum.

1. Besøg af journalister, skribenter og meningsdannere hos producenter
2. Debatarangement mellem forbrugere og producenter om produktionen
3. Undersøgelse af forbrugernes viden om og holdning til fjerkræproduktionen

Projektets effekter er, at producenterne opnår viden om forbrugernes holdning til og viden om fjerkræproduktionen, samt at forbrugerne opnår et højere vidensniveau om fjerkræproduktionen.

Det er i erhvervens interesse, at forbrugerne har en bred viden om landbrugsproduktion, da dette skaber mere realistiske forventninger til produktionen og produkterne. Lige så vigtigt er det, at erhvervet har en forståelse for, hvordan forbrugerne tænker og ved om produktionen, da dette er afgørende for erhvervet i forhold til den fremtidige forbrugeroplysning og i sidste ende afsætning af produkterne.

Projekt 38. Analyse af medicinanvendelse i slagtekyllingebesætninger

Tilskudsmodtager: DTU, Veterinærinstituttet/Fødevareinstituttet

Beløb kr.: 368.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Dette projekt har til hensigt at samkøre data fra to forskellige databaser - Kvalitet i Kyllingeproduktionen (KIK) databasen og VetStat databasen.

KIK databasen indeholder oplysninger vedrørende slagtekyllingeflokke fra jord til bord om, med fuld sporbarhed for den enkelte flok. Den er et uikt kvalitets- og dokumentationssystem som omfatter alle led i produktionskæden for slagtekyllinger og en vigtig konkurrence parameter for branchen på det internationale marked. VetStat databasen indeholder detaljerede oplysninger om al receptordineret medicin til dyr på besætningsniveau, lovpligtigt indberettet fra apoteker, praktiserende dyrlæger og foderstoffabrikker.

Samkøring af data fra de to databaser vil give en helt unik mulighed for at validere og kvalitetssikre de indsamlede oplysninger vedr. medicinforbrug. Derudover vil samkøring af data fra de to databaser give nye muligheder bruge informationerne optimalt, i første omgang til at undersøge og analysere medicinordinations- mønstre i slagtekyllingeproduktionen og identificere risikofaktorer, for eksempel mulige sammenhænge med forskellige vaccinationsstrategier. Samlet giver dette grundlag for bedre rådgivning af producenterne med henblik på en optimering af antibiotikaforbruget i slagtekyllingeproduktionen.

Pilotprojektet vil endvidere give erfaringer som kan danne grundlag for en eventuel fremtidig integration af VetStat data i KIK, forbedre dokumentationen overfor aftagerne og samtidig potentielt lette producenterne registrering. Endelig forventes de samkørte data at kunne danne basis for fremtidige epidemiologiske undersøgelser, som grundlag for identifikation af risikofaktorer, sygdomsbekæmpelse og forebyggelse, herunder af spredning af antibiotikaresistens. Dette vil bidrage til at understøtte branchens indsats indenfor fødevarer sikkerhed og forventes dermed også at understøtte konkurrencedygtigheden på det internationale marked.

Projekt 39. (Trukket tilbage)

Projekt 40. Stabil æggeblommefarve i økologisk ægproduktion

Tilskudsmodtager: Økologisk Landsforening

Beløb kr.: 100.000

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål og indhold:

Formålet med projektet er at fremskaffe og samle alt kendt og dokumenteret viden om blommefarven i æg fra økologiske høns med fokus på naturlig blommefarve året rundt.

Projektets indhold er:

- At gennemføre et litteraturstudie, som skal fremskaffe og dokumentere kendt viden om, hvorledes man opnår og fastholder en attraktiv blommefarve ved overgang til 100% økologisk fodring.
- At ved forsøg at opnå kendskab til karotenoidindhold i alternative fodermidler/grovfoder til majs glutenmel, deponeringseffektivitet af forskellige karotenoider, karotenoid sammensætning i æggeblommen og relation til blommefarve.
- At gennemføre en workshop/temamøde om den attraktive blommefarve i økologiske æg.

Projektet gennemføres som et 2-årig projekt, hvor indsatsområde 1 gennemføres i 2014. Resultatet fra indsatsområde 1 skal danne grundlag for en fremtidig indsats på området, videreformidle tilgængelig viden til producenter og foderstofbranchen og samtidig pege på, hvor der er behov for en yderligere indsats i form af forsøg og afprøvninger.

13. Oversigt over love og bekendtgørelser

*Mie Nielsen Blom, chefkonsulent og
Lene Lund Lindegaard, chefkonsulent,
Landbrug & Fødevarer*

Alle gældende og historiske danske bekendtgørelser, der omhandler fjerkræproduktionen, kan findes på hjemmesiden www.retsinfo.dk. Forordninger og direktiver findes på <http://eur-lex.europa.eu>. Nedenstående er en oversigt over nogle af de vigtigste, gældende bekendtgørelser og love, der skal overholdes i den danske fjerkræproduktion.

LBK nr. 466 af 15/05/2014

Bekendtgørelse af lov om hold af dyr.

LBK nr 473 af 15/05/2014 Bekendtgørelse af dyreværnsloven (Dyreværnsloven), Fødevareministeriet

LBK nr 466 af 15/05/2014 Bekendtgørelse af lov om hold af dyr, Fødevareministeriet

BEK nr. 707 af 18/07/2000

om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, Fødevareministeriet

BEK nr. 533 af 17/06/2002

Bekendtgørelse om beskyttelse af æglæggende høner, Fødevareministeriet

LBK nr. 468 af 15/05/2014

Bekendtgørelse af lov om hold af slagtekyllinger (Slagtekyllingeloven), Fødevareministeriet

RÅDETS DIREKTIV 2007/43/EF af 28. juni 2007 om minimumsforskrifter for beskyttelse af slagtekyllinger

BEK nr. 757 af 23/06/2010

om hold af slagtekyllinger og rugeægproduktion, Fødevareministeriet

BEK nr. 245 af 16/03/2010

om uddannelse og kvalifikationer ved hold af slagtekyllinger, Fødevareministeriet. Lov nr. 91 af 9/2/2011 om hold af slagtekalkuner, Fødevareministeriet (tidl. Justitsministeriet)

LBK nr 476 af 15/05/2014 Bekendtgørelse af lov om hold af slagtekalkuner, Fødevareministeriet

BEK nr. 116 af 26/2/2008

om opdræt af fjervildt, Fødevareministeriet

BEK nr. 192 af 25/3/1998

om opdræt af strudsefugle, Fødevareministeriet

RÅDETS FORORDNING (EF)

Nr. 1/2005 af 22. december 2004

om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter og om ændring af direktiv 64/432/EØF og 93/119/EF og forordning (EF) nr. 1255/97

BEK nr. 1729 af 21/12/2006

Bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport, Fødevareministeriet

BEK nr. 1728 af 21/12/2006
om uddannelse i transport af dyr, Fødeva-
reministeriet

KOMMISSIONENS FORORDNING
(EF) Nr. 589/2008 af 23. juni 2008
om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 for så vidt angår handelsnormer for æg

BEK nr. 511 af 23/04/2015
om Fødevarestyrelsens opgaver og beføjelser

BEK nr. 522 af 06/06/2012
Bekendtgørelse om forebyggende beskyttelsesforanstaltninger mod aviær influenza, Fødevareministeriet

BEK nr. 1545 af 20/12/2007
Bekendtgørelse om visse beskyttelsesforanstaltninger i forbindelse med højpatogen aviær influenza af subtype H5N1 hos fjerkræ og andre fugle i fangenskab, Fødevareministeriet

BEK nr. 1273 af 31/10/2007
Bekendtgørelse om vaccination mod Newcastle disease, herunder paramyxovirus-1 hos duer, Fødevareministeriet

BEK nr. 952 af 10/07/2013
Bekendtgørelse om bekæmpelse af salmonella i rugeægproducerende høns og kalkuner samt opdræt hertil, Fødevareministeriet

BEK nr 1512 af 13/12/2013
Bekendtgørelse om forholdsregler vedrørende salmonellose hos fjerkræ samt salmonella og campylobacter i slagtefjerkræ

m.m. (Slagtefjerkræbekendtgørelsen), Fødevareministeriet

BEK nr. 227 af 02/03/2015
Bekendtgørelse om bekæmpelse af salmonella i konsumægshønseshold og opdræt hertil, Fødevareministeriet

KOMMISSIONENS FORORDNING
(EF) Nr. 1177/2006 af 1. august 2006
om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2160/2003 for så vidt angår krav vedrørende anvendelse af særlige bekæmpelsesmetoder som led i de nationale programmer for bekæmpelse af salmonella hos fjerkræ

KOMMISSIONENS FORORDNING
(EU) Nr. 200/2012 af 8. marts 2012
om et EU-mål for mindskelse af forekomsten af Salmonella enteritidis og Salmonella typhimurium i flokke af slagtekyllinger, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2160/2003
<http://bit.ly/1INgZP9>

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU)
Nr. 1169/2011 af 25. oktober 2011
om fødevareinformation til forbrugerne, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1924/2006 og (EF) nr. 1925/2006 og om ophævelse af Kommissionens direktiv 87/250/EØF, Rådets direktiv 90/496/EØF, Kommissionens direktiv 1999/10/EF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF, Kommissionens direktiv 2002/67/EF og 2008/5/EF og Kommissionens forordning (EF) nr. 608/2004
<http://bit.ly/1DcPBI5>

KOMMISSIONENS

GENNEMFØRELSESFORORDNING

(EU) Nr. 1337/2013 af 13. december 2013 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 hvad angår angivelse af oprindelsesland eller herkomststed for fersk, kølet eller frosset svine-, fåre- og gedekød samt fjerkræ
<http://bit.ly/1I45HTk>

Kommissionens forordning (EU)

nr. 1190/2012 af 12. december 2012 om et EU-mål for mindskelse af forekomsten af Salmonella Enteritidis og Salmonella Typhimurium i kalkunflokkede, jf. Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2160/2003

RÅDETS FORORDNING (EF)

Nr. 1099/2009 af 24. september 2009 om beskyttelse af dyr på aflivningstidspunktet

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF)

nr. 852/2004 af 29. april 2004 om fødevarerhygiejne

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF)

nr. 853/2004 af 29. april 2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF)

nr. 854/2004 af 29. april 2004 om særlige bestemmelser for tilrettelæggelsen af den offentlige kontrol af animalske produkter til konsum

Kommissionens forordning (EF)

Nr. 2073/2005 af 15. november 2005 om mikrobiologiske kriterier for fødevarer

BEK nr. 530 af 22/05/2014

Bekendtgørelse om straffebestemmelser for overtrædelse af visse forordninger om fødevarerhygiejne

BEK nr. 716 af 27/06/2012

Bekendtgørelse om økologisk jordbrugsproduktion m.v., Fødevareministeriet

BEK nr. 913 af 30/08/2006

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om veterinærkontrol ved ind- og udførsel af levende dyr, Fødevareministeriet
BEK nr. 1545 af 23/12/2014

Bekendtgørelse om betaling for kontrol af fødevarer, foder og levende dyr m.v., (betalingsbekendtgørelsen)

BEK nr. 1450 af 15/12/2009

Bekendtgørelse om fjerkræproduktion og omsætning af fjerkræ Fødevareministeriet

BEK nr. 100 af 30/01/2015

Bekendtgørelse om krydsoverensstemmelse, Fødevareministeriet

BEK nr. 788 af 24/07/2008

Bekendtgørelse om fødevarerhygiejne, Fødevarestyrelsen

BEK nr. 1007 af 19/09/2014

Bekendtgørelse om autorisation og registrering af fødevarerirksomheder m.v. (Autorisationsbekendtgørelsen), Fødevareministeriet

BEK nr. 234 af 06/03/2015

Bekendtgørelse om mærkning af fødevarer (mærkningsbekendtgørelsen), Fødevareministeriet

BEK nr 712 af 27/05/2015

Bekendtgørelse om pligt til overvågning
for aviær influenza hos fjerkræ og
opdrættet fjervildt

VEJL. nr. 9503 af 19/09/2013

Vejledning om fødevarekædeoplysninger,
Fødevareministeriet

VEJL. nr. 9236 af 29/04/2014

Vejledning om fødevarehygiejne, Fødeva-
restyrelsen

VEJL. nr. 9044 af 27/01/2015

Vejledning om mikrobiologiske kriterier
for fødevarer, Fødevarestyrelsen

14. Medarbejdere

Landbrug & Fødevarer, Axelborg, Axeltorv 3, 1609 København V

Navn	Titel	Arbejdsområder	Direkte nummer	Mobilnr.	Email
Jørgen Nyberg Larsen	Sektorchef for Fjerkræraadet og Danske Æg	Fjerkræraadet Danske Æg	3339 4635	2724 5691	jnl@lf.dk
Bithe Steenberg	Sektorchef for Dansk Slagtefjerkræ	Dansk Slagtefjerkræ	3339 4423	2463 1673	bsb@lf.dk
Vibeke Møgelose	Afdelingsleder	Fødevarer sikkerhed og veterinære forhold	3339 4379	2279 8037	vim@lf.dk
Mie Nielsen Blom	Chefkonsulent	Beredskab, zoonoser, sygdomsforebyggelse, generel rådgivning, E-kontrol, branchekoder	3339 4447	2334 6566	mnb@lf.dk
Christina Nygaard	Senior-konsulent	Dyrevelfærd, generel rådgivning	3339 4005	2724 5905	chn@lf.dk
Anina Kjær	Senior-konsulent	Erhvervsfjerkræsektionen	33394008	3017 8890	akj@lf.dk
Lene Lund Lindegaard	Chefkonsulent	Zoonoser, Campylobacter	3339 4322	2178 9074	lls@lf.dk
Jan Dahl	Chefkonsulent	Antibiotikaforbrug, resistens	3339 4406	2463 5877	jd@lf.dk
Stig Munck Larsen	Chefkonsulent	Handel og fsætning	3339 4288	5167 1544	sml@lf.dk
Lisbeth Højrup	Konsulent	Certifikater og mærkning	3339 4425	5167 1525	lih@lf.dk
Lisbeth Harm Nielsen	Konsulent	Certifikater	3339 4308	3083 1075	lhn@lf.dk
Henrik Bang Jensen	Chefkonsulent	Miljø	3339 4452	4037 2632	hbj@lf.dk
Marianne Sandberg	Konsulent	Zoonoser, Campylobacter	3339 4477	4031 4954	msa@lf.dk
Bettina Ingrisch	Faglig assistent	Zoonoser, prøveindkaldelser, GIS kort	3339 4411		bin@lf.dk
Mikkeline Sofie Thomsen	Studentermehjælper	Studentermehjælp	3017 8852	6160 7302	mit@lf.dk

**Videncentret for Landbrug, Fjerkræ,
Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N**

Navn	Titel	Gruppe	Direkte nummer	Mobil	E-mail
Jette Søholm Petersen	Chefkonsulent, slagt	Fjerkræ, Slagtefjerkræ	8740 5381	2171 7715	jtp@seges.dk
Niels Finn Johansen	Konsulent	Fjerkræ, Konsumæg	8740 5372	2171 7768	nfj@seges.dk
Susanne Kabell	Specialkonsulent	Fjerkræ, Konsumæg	8740 5485	2171 7742	ska@seges.dk

det danske fjerkræraad

Axelborg

Axeltorv 3

1609 København V

Tlf. 2724 5691 · Fax 3339 4141

jnl@lf.dk

www.danskfjerkrae.dk